

Εὐ. ἀποσεμννεῖται πρῶτον, ἄπερ ἐκάστοτε ἐν ταῖς τραγωδίασιν ἔτερατεύετο.

Δι. ὡ δαμιόνι ἀνδρῶν, μὴ μεγάλα λίαν λέγε.

Εὐ. ἐγώδα τούτων καὶ διέσκεμμαι πάλα, ἀνθρωπων ἀγριοποιῶν αὐθαδόστομον, ἔχοντ' ἀχάλινον ἀκρατέσ ἀθύρωτων στόμα, ἀπεριδέλητον, κομποφακελορροήμονα.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Δι. ἀληθεσ, ὦ παῖ τῆσ ἀρουραῖασ θεοῦ, σὺ δὴ με ταῦτ', ὡ στωμιλιοσυλλεκτῆδῃ καὶ πωχοποῖε καὶ ρακιοσυρραπτάδῃ; ἀλλ' οὐ τι χαίρων αὐτ' ἐρεῖσ.

Δι. παῦ, Αἰσχύλε,

καὶ μὴ πρὸσ ὄργῃν σπλάγχνα θερμῆτῃσ κότῳ.

Δι. οὐ δῆτα, πρὶν γ' ἄν τούτων ἀποφῆμῳ σαφῶσ

τὸν χωλοποιὸν οἶοσ ὦν θρασύνετα.

Δι. ἄρν' ἔρνα μέλανα, παῖδεσ, ἐξενέγκατε.

Δι. τυφῶσ γὰρ ἐκβαίνεω παρασκευάζεται.

Δι. ὡ Κρητικὰσ μὲν συλλέγων μονωδίασ,

γάμῶδσ δ' ἀνοσίουσ εἰσφέρωω εἰσ τῆν τέχνην—

Δι. ἐπίσχεσ οὐτόσ, ὡ πολυτῆμῃτ' Αἰσχύλε.

ἀπὸ τῶν χαλαζῶν δ', ὡ πόνηρ' Εὐρυπιδῃ,

ἀναγε σεαυτὸν ἐκποδῶν, εἰ σωφρονεῖσ.

ἵνα μὴ κεφαλαίῳ τὸν κρόταφόν σου ρήμῃματι

θενῶν ὑπ' ὄργῆσ ἐκχέῃ τὸν Τῆλεφον.

833-4 † Su α 3517 835 - §§ [Luc.] Philop. 25; §§ Apost. xviii. 57 a 836-9 § † Su α 358 836-7 (. . . -όν) §§ Su α 159; §§ Zon. 611 837-9 § † Gell. i. 15. 19 838 (ἀθῶρ- vel ἀπῶλ-) - §§ Arethas, Ser. Min. ii. p. 57. 26; Su α 772; §§ An. Par. Ba. 48. 6; § Eust. II. ii. 619. 7 840-1 §§ † Su α 1172 840 Hdn. i. 490. 15; Ioh. Alex. 30. 11; §§ Zon. 131 (ἀρ- . . .) - §§ Hsch. α 7379 843 (παῦ . . .) - 4 §§ Su θ 250 847-8 §§ † Su τ 1224 Su κ 1444 855 § † Tz. Chii. ix. 968

833 Εὐ. om. R K ἄπερ V 834 -δαίσε; K Su 835 Δι. om. R; Δι. K μέγα R 836 Εὐ. R ἐγὼ δὶα Su 838 ἀθῶρωτων] ἀπύλωτων V (ἀθῶρ- ἠ-σῶν) A K Gell. Arethas Eust. 839 -κελο- K -λορη- E U Vb3 Vst: -λορη- a 841-61 habet Πι 842 ρακιο- R^{sc} [Πι] 843 ἀδρ] ταῦρ E^{sc} Mdr U Vst [Πι] παῦσ' R A K Su [Πι] 844 κότῳ om. K: κάτῳ R^{sc};]ω Πι 845 Δι. om. R K [Πι] 847]τῆρ L.]ε Πι, deinde εἰ : παῖδεσ μέλανα V; μέλα- των παῖδεσ A K Δ^{sc} Su^{sc} (cit. Δ^{sc} 5) 848 τυφῶσ R V (cit. Δ^{sc} 5) [Πι] 851 Δι. om. K [Πι] 852 ὑπὸ K [Πι] δ' om. V [Πι] 853 ἀπαγε V A K σαυτὸν K [Πι] 855 θεῶων Kuster: θέων R V; θεῶων A K Su^{sc}: θεω[Πι]

σὺ δὲ μὴ πρὸσ ὄργῃν, Αἰσχύλι, ἀλλὰ πρᾶνῶσ ἐλεγχ', ἐλέγχου· λοιδορεῖσθαι δ' οὐ πρέπει ἄνδρασ ποητᾶσ ὥσπερ ἄρτοπωλῖδασ·

σὺ δ' εὐθὺσ ὥσπερ πρᾶνοσ ἐμπρησθεῖσ βραῖσ.

Εὐ. ἔτοιμόσ εἰμ' ἔγωγε, κοῦκ ἀναδύομαι, δάκνειω, δάκνεισθαι πρότεροσ, εἰ τούτῳ δοκέ, τᾶπρ, τὰ μέλη, τὰ νεῦρα τῆσ τραγωδίασ, καὶ νῆ Δία τὸν Πηλέα γε καὶ τὸν Αἴολον καὶ τὸν Μελέαγρον κατῆ μάλα τὸν Τῆλεφον. καὶ σὺ δὲ δὴ τί βουλεύεῖσ ποῖν; λέγ', Αἰσχύλε.

Δι. ἐβουλόμην μὲν οὐκ ἐρύξειω ἐνθάδε·

οὐκ ἐξ ἴσου γὰρ ἔστιν ἀγῶν ὦν.

Δι. τί δαί;

Δι. ὅτι ἡ πόησ οὐχὶ συντέθῃκε μοι,

τούτῳ δὲ συντέθῃκεω, ὥσθ' ἔξει λέγειω.

ὅμωσ δ' ἐπειδῆ σοι δοκέι, δρᾶν ταῦτα χερῆ.

Δι. ἴθι νῦν λιβανῶτων δευρό τις καὶ πῦρ δότω,

ὅπωσ ἄν εὔξωμαι πρὸ τῶν σοφισμᾶτων

ἀγῶνα κρῖναι τόνδε μουσικῶτάτα.

ὑμεῖσ δὲ ταῖσ Μοῦσαισ τι μέλοσ ὑπάσατε.

Χο. ὡ Διὸσ ἐνεία παρθένο, ἀγναί

Μοῦσαι, λεπτολόγουσ ξυνετᾶσ φρένασ αἰ καθορᾶτε

ἀνδρῶν γνωμοτύπων, ὅταν εἰσ ἔρῳ ὀξυμερίμοισ

ἔλθωσι στρεβλοῖσι πολαῖάμμασιν ἀντιλογουῖτεσ,

ἔλθετ' ἐποψόμεναι δύναμιν

δεινοτάτουσ στομάτουσ πορίσασθαι

875 δ A 876 -σαι/λεπ- A γουσι/εἰ- R V -τάσ/φρέ- K 877 -πων / ἰ- A -ρῶ / ὁ- A 877 δ A 878 -αι / πα- R V A -σιν / ἀν- K 879 δο A [K] 880 -των / πο- A [K]

856-9 §§ † Su σ 1315 856-8 § Su π 2219 859 § † Σ Arat. 1047; § Su π 2290 862 (τὰ νεθ- . . .) §§ Phryn. PS III. 9 874 EM 782. 6; Σ' 830 878 (στρεβ- . . . -σιν) §§ Su σ 1190

856 in. Δι. V [Πι] 857 ἐλέγχ' R: ἐγλέγχ' A [Π] ἐλέγχου R [Πι] ἠρέπει] θεμῖσ E U Vst. Θ^{sc}. 859 -πρω- V A K 860 εἰμ'. E Npi Vb3 Θ [Πι] 861 τούτο R 862 τῆσ] τᾶσ K 863 γε] τε A K 864 μάλα] μάλλον A 865 σὺ δὲ δὴ τί ε; ὅδε τε R A K: τί δαί σὺ V 867 ἀγῶν Dindorf: ἀγῶν α: ἀγῶν U Vst Δι.] sp, deinde Δι. supet τ V -τί δαί] ἰη V 868 ὄρ' ἡ V: ὄρη R 870 σὺ R 874 ἐπάσατε Θ: προφῆσατε E^{sc} U Vst 877-902 habet Πι 880 om. K -σασθε A [K] [Πι]

† ῥήματα καὶ παραπίσματ' ἐπὼν.
 ἄν γὰρ ἀγῶν σοφίας ὁ μέγας χω-
 ρεῖ πρὸς ἔργον ἤδη.

Δι. εὐχεσθε δὴ καὶ σφῶ τι πρὶν τῶπι λέγειν.
 Αἰ. Δῆμητερ ἢ θρέψασα τὴν ἐμὴν φρένα,
 εἶναι με τῶν σῶν ἀξίον μυστηρίων.
 Δι. ἐπίθετε λιβανωτῶν καὶ σὺ δὴ λαβίων.
 Εὐ. καλῶς.

Δι. ἔπειροι γὰρ εἶσαν οἷων εὐχομαι θεοῖς.
 Εὐ. ἰδιοὶ πνέες σου, κόμμα καινόν,
 Δι. καὶ μάλα,
 Δι. ἴθι δὴ προσεύχου τοῖσιν ἰδιώταις θεοῖς.
 Εὐ. αἰθὴρ ἐμὸν βόσκημα καὶ γλώττης στρόφιγγ'
 καὶ ζύνεσι καὶ μυκτῆρες ὀσφραντήριω,
 ὀρθῶς μ' ἐλέγχεω ὡν ἂν ἄπτωμαι λόγων.

Χο. καὶ μὴν ἡμεῖς ἐπιθυμοῦμεν
 παρὰ σόφοις ἀνδροῖν ἀκοῦσαί
 τινα λόγων ἐμμέλειαν.
 ἔπιτε δαῖτον ὀδόν.
 γλώσσα μὲν γὰρ ἠγγρίωται,
 λῆμα δ' οὐκ ἄτολμον ἀμφοῖν,
 οὐδ' ἀκύνητοι φρένες.
 προσδοικῶν οὖν εἰκόσ ἐστίν

886 Γ Α [Κ] 882/3 γασ / χω- R V K 882/34 α 896α β α
 896β λόγων / α 896δ γ α 899α β α 899β ἀ/κι- K
 899 γοο K

881 ῥήματα Francke: πρέμα τε Koch
 882/3 ὅδε om. K [Π] 885 σφῶι R [Π] 888 λιβανωτῶν καὶ σὺ δὴ
 λαβίων Fritzsche: καυδοθηλαβων [...]υλαβων [Π] καὶ σὺ δὴ λι-λα- Mid^{re} (λι-καὶ σὺ δὴ
 λα- Mid^{re}): καὶ δὴ σὺ λι-λα- R: λα- καὶ δὴ σὺ λι- V^{ac} K: λαβίων post τὸν iterum V^{re}:
 καὶ σὺ δὴ λι- (om. λαβίων) Su Eδ.] dic. R ad fin. vs. dic. V 889 θεοῖς A
 [Π] 890 Δι. om. R C^{tr} (tr) γνε ad 889: τινέες σοῖ V: τινέες σοῖ A K:]πεσοῖ Π
 ante σοῖ Δι. C^{tr} (tr) γνε Eδ. om. Π: dic. R: super μά V: πλ^{on} K dic. ad fin. vs. V
 891 Δι. om. K δὴ] ἔνν A τοῖσιν] γλ.] τισιν Π
 893 ζύνεσι V A K 894 ἐλλέγχεω R ἂν om. R K ἔπρωται R K [Π]
 896β τινα Dindorf ἐμμέλειαν secl. Dindorf: (τίν') ἐμμελείας Koch 899 ἀκύνητ^α
 τοῖς Θ^a [Π]

τὸν μὲν ἀστείον τι λέξειν
 καὶ κατερριμημένον,
 τὸν δ' ἀνασπώντ' αὐτοπρέμους
 τοὺς λόγους ἐμπέσοντα
 συσκεδῶν πολλὰς ἀλινδήθρας ἐπῶν.

ἀλλ' ὡς τάχιστα χρῆ λέγειν· οὕτω δ' ὅπως ἐρείτων,
 ἀστεῖα καὶ μὴτ' εἰκόνας μῆθ' οἱ ἂν ἄλλος εἴποι.

Εὐ. καὶ μὴν ἐμαυτὸν μὲν γε, τὴν πόλιν οἷός εἰμι,
 ἐν τοῖσιν ὑστάτοις φράσω· τοῦτον δὲ πρῶτ' ἐλέγξω,
 ὡς ἦν ἀλαζὼν καὶ φένεξ οἷοις τε τοῖς θεαταῖς
 ἐξηπάτα μῶρους λαβίων παρὰ Φρυγίχῳ τραφέντας.
 πρῶτοτα μὲν γὰρ ἔνα τιν' ἂν καθίσειν ἐγκαλύψας,
 Ἀχιλλέα τιν' ἢ Νιόβην, τὸ πρόσωπον οὐχὶ δεκνύς,
 πρόσχημα τῆς τραγῳδίας, γρύζοντας οὐδὲ τοῦτι.
 μὰ τὸν Δί', οὐ δῆθ'

Δι. ὁ δὲ χορὸς γ' ἤρειδεν ὄρμαθούς ἂν
 Εὐ. μελῶν ἐφέξης τέτταρας ζυγεῶς ἂν· οἱ δ' εἰσίγων.
 Δι. ἐγὼ δ' ἔχαίρον τῆ σιωπῆ, καὶ με τοῦτ' ἔπερπεν
 οὐχ ἴππον ἤ νῦν οἱ λαλοῦντες.

Εὐ. ἠλίθιος γὰρ ἦσθα,
 Δι. σάφ' ἔσθι.
 Δι. κάμαχιτῶ δοκῶ. τί δὲ ταῦτ' ἔδρασ' ὁ δαίνα;

901α β α 902 γ Α
 901α-2 - §§ Phryn. PS 1, 2. 1 (ἀσ-...) Su §§ 1 (1) α 4234, (§§) (2) κ 981; § 1 Phot. α
 2993; § 1 An. Bekk. 453. 3, 3 Su § 1 (1) α 1233; § (2) α 4516
 904 (πολ-...) + Su ε 1526; § 1 Zon. 768 (ἀ-...) Σ^{tr} N^u. 32; Eust. §§ (1) M. 1. 604. 36,
 § (2) M. 11. 172. 6

901α μὲν οὖν ἀσ- A [Υ] λέξαι R [Π] Su(2): εἰπέων Su(1) Phot. An. Bekk.
 901β -ισμῶνον Θ^{tr}. 904 ἄλων- E N^{tr} U 905 Xo. α:
 del. Dindorf 906 μῆθ' οἷα γ ἂν V: μῆθ' οἷαν K ἐρηγ V 907 Eδ.] dic.
 ad fin. vs. 906 V μέν Θ^{tr}. R V K γε om. V: καὶ A K 908 ἐλλέγξω R:
 1 + + + K 909 fort. οἷος R 910 in. λέξω K -έχου A^{re}
 911 τῶν sic V: τῶν A K καθίσαν Bekker: καθίσαν R A K: ἐκάθισαν V
 912 in. par. K ἀχλάεα A K τῶν ἢ R A K 913 πρόσχημα V
 inter 913 et 914 sp. unius vs. vac. A 914 Eδ. om. R V: γ' E^{re} U Vai: om. α
 915 ἂν om. A K 916 Δι. om. R 917 Eδ.] dic. et sp. R: om. V
 918 Δι. om. R -κῶ- + + -τ^ι R δαί R A K ἐδρασαν R V

ἐπιλλίοις καὶ περιπάτοις καὶ τευτλίοις λευκοῖς,
 χυλὸν διδὸς στωμυλμάτων ἀπὸ βιβλίων ἀπηθῶν.
 εἶτ' ἀνέτρεφον μοιφθίας Κηφισοφώντα μειγρῶς.
 εἶτ' οὐκ ἐλήρουσ' ὅτι τύχοιμ' οὐδ' ἐμπροσθεν ἔφυρον,
 ἀλλ' οὐζύων πρῶτα μὲν μοι τὸ γένος εἶπ' ἂν εὐθὺς
 τοῦ δράματος.

κρεῖττον γὰρ ἦν σοι νῆ Δί' ἢ τὸ σαυτοῦ.
 ἔπειτ' ἀπὸ τῶν πρώτων ἐπὶ οὐδένα παρηκ' ἂν ἀργῶν,
 ἀλλ' ἔλεγεν ἢ γυνὴ τέ μοι χῶ δούλος οὐδὲν ἦπτον,
 χῶ δεοπάτης χῆ παρβένος χῆ γρᾶυς ἂν.

οὐκ ἀποθανεῖν σε ταῦτ' ἐχρήν τολμῶντά;
 εἶτα δ' ἴτα
 μὰ τὸν Ἀπόλλω.

δημοκρατικὸν γὰρ αὐτ' ἔδραυ.
 τοῦτο μὲν ἔασον, ὦ τᾶν.
 οὐ σοὶ γὰρ ἐστὶ περιπάτος κάλλιπα περί γε τοῦτο.

ἔπειτα τουτουσὶ λαλεῖν ἐδίδαξα—
 φημι κάγω·
 ὡς πρὶν διδάξει γ' ὄφελος μέσος διαρραγήνηαι.

λεπτῶν τε κανόνων εἰσβολὰς ἐπὶ τὸν τε γωνιασμοῦς,
 νοεῖν, ὄραν, ζυγιέναι, στρέφειν, τ' ἐράν, τεχνάζειν,
 κάχ' ὑποτοπιέσθαι, περινοεῖν ἅπαντα—
 φημι κάγω.

οἰκεία πράγματ' εἰσάγων, οἷς χρώμεθ', οἷς ξύνεσμεν,
 εἰς ἂν γ' ἂν ἐξηλεγχόμεν· ξυνειδότες γὰρ οὐτοὶ
 ἦλεγχον ἂν μου τὴν τέχνην· ἀλλ' οὐκ ἐκομπολάκου

942 (τε...) Th. 348, 6 943 (ἀπο...) § EM 422. 38 944 § Su μ 1242
 949-50 ~ § Orig. adv. Cels. vii. 36 952 (τοῦ...)-3 § Su ω 260 954, 956 §
 † Su γ 422 § † Zon. 461 956 Harp. 51. 12 958 (... -σθαί) §§ Phot. ii. 250
 960 (οἰ...)-1 § Su ο 866

942 ἐπιλλίοις K ante alt. καί] Ai. Marzullo λευκοῖς] μικροῖς A Th.
 943 ἀπηθῶν Vb3 EM: ἀπ' ἠθῶν V: ἀπ' ἠθῶν R A K C 2^{ms} 944 in. Eδ. Marzullo
 μοι-] κοίμ- A ante Kη-] Ai. Marzullo μειγρῶς Coulon: μίγρῶς a Su
 945 in. Eδ. Marzullo 946 μοι] σοι V 51^{ms}: τοι-φ εἶτ' αἶ] εἶπεν A K
 947 Ai.] sp. R: Δι. M γὰρ τ' ἦν K 948 Eδ. om. R. K 949 ἐλεγον A
 950 Ai.] dic. R 951 ταῦτ' ἐχρήν] διή ταῦτα χρῆν K: δεῖ τοιαῦτα A Eδ.] dic. R
 952 Δι.] sp. R^{ms} 954 Eδ.] dic. ad fin. vs. 953 R: om. V τοῦτους V: τοῦτοισι A
 λαβῆν V Ai.] dic. R: Δι. A: Eδ. V 955 in. Ai. A μέσον K 956 Eδ.]
 dic. ad fin. vs. 953 R: om. V πρ. τε] δε Zon.: om. Su ἐμβολὰς M
 ἐράν A 958 κάχ' κάθ' A: καθ- Phot. Ai.] dic. R: A^{ms} incert. 959 Eδ.
 om. R V 960 γ' om. V ἐφήλεγε- R παλάκου R

ὑπ' ἀλαζονείας, ἦν' ὁ θεοπῆς προσδοικῶν καθῆτο,
 ὀπόθ' ἢ Νιόβη τι φθέγγεται· τὸ δρᾶμα δ' ἂν διήξει.
 ὡ παμπόνηρος, οἱ ἄρ' ἐφενακίζόμεν ὑπ' αὐτοῦ.
 τί σκορδιανᾶ καὶ δυσφορεῖς;

ὅτι αὐτὸν ἐξελέγχω.
 κάπειτ' ἐπειδὴ ταῦτα ληρήσειε καὶ τὸ δρᾶμα
 ἦδη μεσοῖη, ρήματ' ἂν βόεια δώδεκ' εἴπεν,
 ὀφρῦς ἔχοντα καὶ λόφος, δειν' ἅπαντα μορμωρωπά,
 ἄγνωτα τοῖς θεωμένους.

οἴμοι τάλας.
 οἰώπα.
 σαφὲς δ' ἂν εἴπεν οὐδὲ ἐν—
 μὴ πρὶε τοὺς ὀδόντας.

ἀλλ' ἢ Σκαμάνδρους ἢ τᾶφρους ἢ π' ἀσιπίδων ἐπόντας
 γρυνπαιέτους χαλκηλάτους καὶ ρήμαθ' ἐπιπόκρημα,
 ἃ ξυμββαλεῖν οὐ ρᾶδι ἦν.

ἢ τὸς θεοῦς, ἐγὼ γούν
 ἦδη ποτ' ἐν μακρῷ χρόνῳ νικτὸς διηγυρήνησα
 τὸν ζουθον· ἐπαλεκτριούνα ζήτων τίς ἐστὶν ὄρνις.

σημείον ἐν ταῖς ναυσίν, ὠμαθεοτατ', ἐνεγέγραπτο.
 ἐγὼ δὲ τὸν φιλοξένου γ' ὤμην Ἐρυσίν εἶναι.

εἶτ' ἐν τραγῳδίαις ἐχρήν κάλεκτριόνα ποῆσαι;
 σὺ δ', ὦ θεοῖται ἐχθρέ, ποῖ ἄπ' ἐστὶν ἄπ' ἐποίσεις;

οὐχ ἐπαλεκτριούνας μὰ Δί' οὐδὲ τραγελάφους, ἅπερ σὺ,
 ἂν τοῖσι παραπετάσασιν τοῖς Μηθδικοῖς γράφουσι·
 ἀλλ' ὡς παρέλαβον τὴν τέχνην παρὰ σοῦ τὸ πρώτων εὐθὺς
 οἰδοῦσαν ὑπὸ κομπασμάτων καὶ ρημάτων ἐπαχθῶν,
 ἴαχνανα μὲν πρῶτιστον αὐτὴν καὶ τὸ βάρος ἀφέειλον

920 (φῆ...) Su β 353; § Zon. 461 945 (μορ-) Lex. Rhét. (Nauumides) s. v.
 926 (... -τους) † Su α 286 937 (ἀ...) §§ Su α 3052 940 §§ Su ο 137
 941-3 § † Su ι 707 941-2 (... -πάτοις) § † Zon. 1129

919 Eδ. om. R τῆς τ' + + + προσ- K καθῆτο Dobree: ἄρο E U V 51: -στρο #
 920 φθέγγεται A K 921 Δι. om. R Eδ.] sp. R: dic. V
 -ελλεγ- R 924 δώδεκα βόεια R^{ms} μορμω- R A: μορμω-
 V Lex. Rhét. 926 ἐγώστα VK LR: ἀγνώστα V 51 Ai. super μοι V Δι. super
 πα V 927 δ' ἂν om. K εἶπεν οὐδέ V: οὐκ εἶπεν K (οὐδὲ ἐν add. K)
 928 Eδ. om. R A 929 πρᾶτ- R 930 σὺ βῆδον ἦν K 931 χροῶν
 μακρῶ Epe U 932 κολεκτριούνα λην τ' ὄρνις (-λεκ- 2^{ms} p.c.) οἰρῆτι V
 933 ὠμαθεοτ' R ἐμὲ γ' ἄ- V 935 ἐν ταῖς τρα- K κολοκ- R: κάλεσ- K
 κώλεκ- K^s 936 ποτ' ἄπ'] ποτ' ἄπ' R A K 938 ἂν ἂν R V τοῖων A
 939 ὠσπερ ἔλαβον V παρὰ σοῦ τὴν τέχνην R τὸ om. R A K
 πρώτων om. R 940 κομπασ- V 941 ἴαχνανα 2^{ms} Su Zon.

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

της μαινίδος; τὸ τρύβλιον
τὸ περιουτῶν τέθνηκέ μοι.
ποῦ τὸ σκόροδον τὸ χθιζιόν;
τίς τῆς ἐλάας παρέτραγεν;
τέως δ' ἀβελτερώτατοι
κεχηρότες μαμμάκινοι
Μελιτιδάα καθήρτο.

Χο. τάδε μὲν λεύσσεις, φαίδιμ' Ἀχιλλεὺς;
σὺ δὲ τί, φέρε, πρὸς ταῦτα λέξεις;

μόνον ὅπως
μὴ σ' ὀ θρομὸς ἀρπάσας
ἐκτὸς ὅσσει τῶν ἐλαῶν.
δευὰ γὰρ κατηγόρηκεν.
ἀλλ' ὅπως, ὦ γεννάδα,
μὴ πρὸς ὄργην ἀντιλέξεις,
ἀλλὰ συστείλας ἄκροισιν
χρώμενος τοῖς ἰστίοις
εἶτα μάλλον μάλλον ἄξεις·
καὶ φυλάξεις, ἦνίκ' ἂν τὸ
πνεῦμα λείων καὶ καθευθηκὸς λέβητος.

985^β K 989^{γδ} K 993^β a 993^β αν / ο. K 993^β 4 K
994⁵ A 996⁷ A 998⁹ A 1003 αν / και V K 999 1000 K 1000 I A
1002 αν / το V 1002 3 V A 1003 αν / και V K

985 (τό...)-68 Su τ 1089 988 Σ^{αν} 995 §§ Eust. II. i. 133. 7 989-91 Su §(1) α
33- §(2) μ 121, §§ τ (3) μ 1344 990 (μμμ-) §§ Theophrastus xxvi, p. 323 B; §§ Hsch.
μ 216; §§ Phot. i. 405; Eust. §(1) adu. Iphig. Acc. 26, p. 103. 47. §§ (2) de Simul. 9, p. 89. 92
991 (μμ-) Theophrastus xxvi, p. 320. 15; ~ §§ Lib. Or. xvii. 8; ~ §§ Hsch. μ 732; §§ Phot. i.
414; An. Bebe. i. 211. 29 = 279. 18; §§ Eust. Od. 1735. 32; Tz. Chyl. iii. 872; §§ Demetr. Cyl.
Or. ad Ioli. Cant. 12, p. 6. 26; §§ Nicetas Chron. Hist. p. 319. 68 992 § Eust. Od. 1941.
46 994^{β-γ} §§ τ Su μ 984 995 Th. i. 11. 4. 120. 12 998-1003 Su § τ
(1) + 692, § (2) λ 372 1003 (... κός) ~ §§ Philostr. VS 565

986 περιουτῶν R -κέ μοι] -κεν Su(2) 987 σκόρον R χθιζιόν Lobbeck;
χθεσῶν A Su, unde -δόν μοι το τ 988 τῆς] τὰς Σ^{αν} ad 995 ἐλάας Σ^{αν} ad 995
Su^α. -τραγε K Su 989 δ' om. R -τατο R 990 τες δε μα- K
μάμακουθου R; μαμα- A K; μαμάκουθου Σ^α 991 μ'ελη- P²⁰ κέθηρτα A Su
992 λέσσεις R V Σ^{αν} ἀχλεύ K 993^α δέ] δη R^ω A K; δε δη V πτ om. R
993^β μόνος R; om. V 995 ἐλαίων R Su (ctr. Σ^{αν} Σ^{αν}) 997 ὄ] ὄ V;
τῶ K 998 -ξῆς A K^ω Su(2) 1000 ἰστίοισιν R V K 1003 in. εἶτ. χο^τ: V

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ

ἀπὸ τοῦ φρονεῖν ἀποσπᾶσαι, οὐδ' ἐξέπληττον αὐτοῦς;
Κύκλους ποιῶν καὶ Μέμνονα κωδιωνοφαλαροπόλους.
γνώσει δὲ τοὺς τούτου τε κάμους ἑκατέρου μαθητάς.
τουτομμενὶ Φορμίσιος Μεγαίνετος δ' ὁ Μάνης,
σαλπυγολοχυπηριάδα, σαρκασμοπιτυοκάμπται,
οὔμοι δὲ Κλειτοφῶν τε καὶ Θηραμένης ὁ κομψός.
Δι. Θηραμένης; σοφός γ' ἀνὴρ καὶ δεινὸς εἰς τὰ πάντα,
ὅς ἦν κακοῖς που περιπέση καὶ πλησίον παραστή,
πέπτωκεν ἔξω τῶν κακῶν, οὐ Χίος ἀλλὰ Κεῖος.

Εὐ. τοιαῦτα μὲντοῦγὰ φρονεῖν
τούτοισιν εἰσηγησάμην,
λογισμὸν ἐνθεῖς τῇ τέχνῃ
καὶ σκέψην, ὥστ' ἦδη νοεῖν
ἅπαντα καὶ διειδέναί
τά τ' ἄλλα καὶ τὰς οἰκίας
οἰκεῖν ἄμεινον ἢ πρὸ τοῦ
κάνασκόπειν. "πῶς τοῦτ' ἔχει;
ποῦ μοι τοδὲ; τίς τοῦτ' ἔλαβε;"
Δι. νῆ τοὺς θεοὺς, νῦν γοῦν Ἀθη-
ναίων ἅπασ τις εἰσιῶν
κέεραγε πρὸς τοὺς οἰκέτας
ζῆτεῖ τε. "ποῦ ὅτιν ἡ χύτρα;
τίς τὴν κεφαλὴν ἀπεδήδοκεν

986^γ V K 981 -ων / ᾠ- V 984⁵ A
982 (... -σας) §§ Su α 3607 (οιδ', ...) -3 §§ Su κ 2219 984-5 τ Su γ 352
985 (Φορ...) § τ Su φ 606 986 ~ §§ Σ Dion. Thr. 378. 11 987 § Su κ
2025 988-70 (... -κῶν) §§ τ Su θ 344 988 §§ τ Su θ 345 (... ἀνήρ) §§
Apost. viii. 91 970 (οὐ...) §§ τ Su θ 345; §§ Apost. xiv. 166; Eust. § (1) II. iv. 691.
10, § (2) Od. 1397. 41, § (3) Od. 1462. 45 989 (Ἀθη...)-8 Su § τ (1) α 165, §§ τ (2)
μ 1051

982 om. A 983 -ρας καὶ κω- K 984 δέ] τε R K; om. A κάμους
Dobree: κάμου R K Su; κάμου γ' V A -τέρους A K 985 in. Δι. A τούτων μὲν
A K μάνης E U Vb3 Vst Θ Σ^{αν} ad 986; μανῆς R V; μανῆς K; μανῆς Σ^{αν}; μανῆς A
986 κάμπται V A K (ctr. Σ^{αν} Σ^{αν}) 987 οἰκῶς R 988 Δι. Δι. K^ω
om. K 989 του om. V 970 Κεῖος] κίος R K λ Σ^{αν} (ctr. Σ^{αν}) Σ^{αν} Apost. 3
ad 905; Κῆρος Aristarchus ap. Σ^{αν} Σ^{αν}. Eust. γ^ω. 971 Εὐ. om. K^ω γὰρ
φροσεῖν] σωφρονεῖν R V (ctr. Σ^{αν}) 975 καὶ om. V 978 κῶν ἀπο- K
979 μοι om. K τούτ' τὸδ' Bentley 982 ἐκέραγε Su(2)
983 ὅτι μ' ἢ Su(1) 984 -δοκε V A K Su(1)

1025

Αι. ἀλλ' ὅμιν αὐτ' ἔξῃν ἀοκύν, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τοῦτ' ἐτράπεσθε. εἶτα διδάξας Πέρσας μετὰ τοῦτ' ἐπιθυμεῖν ἐξεδίδαξα ἡκανᾶ ἀεὶ τοὺς ἀντιπάλους, κοσμήσας ἔργον ἄριστον.

1030

Δι. ἐχάρην γούν, ἡμίε' ἤκουσα περὶ Δαρείου τεθνεώτος, ὁ χορὸς δ' εὐθύς τῷ χεῖρ' ὠδὶ συγκρούσας εἶπεν "ταυοί" ταῦτα γὰρ ἀνδρας χρῆ ποιητὰς ἀοκύν, σκέβηαι γὰρ ἀπ' ἀρχῆς

1035

ὡς ὠφέλιμοι τῶν ποιητῶν οἱ γενναῖοι γεγέννηται. Ὀρφεὺς μὲν γὰρ τελετὰς θ' ἡμῖν κατέδειξε φόνων τ' ἀπέχεσθαι, Μουσαῖος δ' ἐξαέσειε τε νόσων καὶ χρησμούς, Ηἰάδος δὲ γῆς ἐργασίας, καρπῶν ὠρας, ἀρότους· ὁ δὲ θεῖος Ὀμηρος ἀπὸ τοῦ τιμῆν καὶ κλέος ἔσχεν πλὴν τοῦδ', ὅτι χρήστ' ἐδίδαξεν,

1040

τάξεις, ἀρετὰς, ὀπλίσεις ἀνδρῶν; καὶ μὴν οὐ Παντακλέα γε ἐδίδαξεν ὅμιν τὸν σκαῖότατον. πρῶν γούν, ἡμίε' ἔπειπεν, τὸ κράνος πρῶτον περιδησάμενος τὸν λόφον ἤμελλ' ἐπιδήσειν. ἀλλ' ἄλλους τοὺς πολλοὺς ἀγαθοὺς, ὧν ἦν καὶ Λάμαχος ἥρωας· ὄθεν ἡμῖ φρήν ἀπομαξαμένη πολλὰς ἀρετὰς ἐπόησεν, Πατρόκλων, Τεύκρων θυμολέοντων, ἰν' ἐπαίρομ' ἄνδρα πολίτην

1045

ἀπτεκτείνεν αὐτὸν τοῦτος, ὅπταν σάλπιγγος ἀκούσῃ. ἀλλ' οὐ μὰ Δί' οὐ Φαίδρας ἐπόιον πόρνας οὐδὲ Σθηνεβοίας, οὐδ' οἶδ' οὐδέεις ἦνται' ἐρώσαν πάποτ' ἐποίησα γυναῖκα. μὰ Δί', οὐ γὰρ ἔπην τῆς Ἀφροδίτης οὐδέν σοι. μῆδέ γ' ἔπειθ' ἰοῖς

1050

ἀλλ' ἐπὶ σὺ τοι καὶ τοῖς σούων πολλῇ πολλοῦ ἴκαθῆτο, ὥστε γε καὶ τὸν σέ κατ' οὐν ἔβαλεν. ἡ γὰρ εἰς τὰς ἀλλοτρίας ἐπόεις, αὐτὸς τούτοιων ἐπλήγης.

1055

Δι. 1025 τοῦτο τρά· R 1026 ἐξεδίδαξα Bentley: εἰδ· a 1028 ἐχάρην R ἤκουσα περὶ] ἐκούσους περὶ Lynell (-ων Thompson): ἐπήκουσ ἢ τοῦ vel ἐπήκουσ τοῦ tent. Dover 1029 δ' om. R χέρ' V^{ms} ξυγ· A 1030 ἐπαοικύν A 1032 μὲν om. V A K 1035 καὶ κλέος ἔσχεν Brunck: -γε R: ἔσχεν καὶ κλέος V C^{ms} V^{ms}. -γε A K 1036 Δι. Vb3 V51: E^b. a 1037 πρῶτων R V γούν] γὰρ R 1038 ἐπειπεν R 1039 τοῖ] τε V: γε R K 1040 οὐδέεις Porson: οὐδ' εἰς R: εἰς V A K -σαν ἐγώ 1042 αὐτὸν θ': αὐτὸν a 1044 οὐδέεις Porson: οὐδ' γὰρ ἔπην V K Δι.] +-+-+ πώ· A 1045 E^b. om. R K οὐδὲ γὰρ ἦν R: οὐδέ γὰρ ἔπην V K Δι.] +-+-+ K μῆδέ] μῆδέν V ἐπῆ A 1046 in. sp. V σοῖων] σοῖς R: σοῖσι A K -καθῆτο V51' (cj. Bentley): -καθοῖτο a 1047 γε om. A K -βαλε V A K Δι.] E^b. A^{ms} τοῖ] σοῖ Demmiston

ἀλλ' ὧ πρῶτος τῶν Ἑλλήνων πυργώσας βήματα σεμνὰ καὶ κοσμήσας τραγικῶν λήρον, θαρρῶν τὸν κρουνοῦν ἄφίει. 1005

Αι. θημοῦμαι μὲν τῇ ζῦντυχίᾳ, καὶ μου τὰ σπλάγγ' ἀγαπακτεῖ, εἰ πρὸς τοῦτον δεῖ μ' ἀντιλέγειν· ἵνα μὴ φάσκη δ' ἀπορεῖν με, ἀποικριναί μοι, τίος οὐνεκα χρῆθαι μαζῆν ἀνδρα πορητή; Δεξιότητος καὶ τουθεσίας, ὅτι βελτίους τε ποιούμεν τοὺς ἀνθρώπους ἐν ταῖς πόλεσι.

1010

Αι. τοῦτ' οὐν εἰ μὴ πεπόρηκας, ἀλλ' ἐκ χρηστῶν καὶ γενναίων μοχθηροτέρους ἀπέδειξας, τί παθεῖν φήσεις ἄξιος εἶναι; τεθνάναι· μὴ τοῦτον ἐρώτα.

1015

Αι. σκέβηαι τοῖνων οἴους αὐτοὺς παρ' ἐμοῦ παρεδέξατο πρῶτον, εἰ γενναῖους καὶ πετραπήχεις, καὶ μὴ διαδρασοπολίτας, μῆδ' ἀγοραῖοὺς μῆδὲ κοβάλους, ὥσπερ νῦν, μῆδὲ πανούργους,

1020

ἀλλὰ πνέντας δόρην καὶ λόγγας καὶ λευκολόφους τραυφαλείας καὶ πῆλητας καὶ κρημίδας καὶ θυμούς ἐπαβοεῖους. καὶ δὴ χωρεῖ τοῦτὶ τὸ κακόν· κρανοποιῶν αὐ μ' ἐπετρίφει. καὶ τί αὐ θράσας οὕτως αὐτοὺς γενναίους ἐξεδίδαξας;

1025

Αι. Αἰσχύλε, λέξον μῆδ' αὐθάδους σεμνονόμενος χαλέπαινε. Δι. δρᾶμα πῆσας ἴφρεως μεστόν. ποῖον; τοὺς Ἴππ' ἐπὶ Θήβας.

1030

Αι. ὁ θεοσάμενος πᾶς ἂν τις ἀνὴρ ἠράσθη δάιος εἶναι. Δι. τοῦτ' μὲν σοι κακὸν εἴργασται· Θηβαίους γὰρ πεπόρηκας ἀνδρειωτέρους εἰς τὸν πόλεμον· καὶ τοῦτον γ' οὐνεκα τύπτου.

1035

1004-5 (... πορ) § Fil. Aesch. 2 1004 § 1 Σ^{ms} Puc. 749 1008 §§ 1 S.L. P^{ms}h. i. 189 1014 (δ^{ms}·) §§ Phryn. PS 61. 13; §§ Zon. 506 1016 (πνέ·) ~ §§ [Luc.] Philop. 25

1004 in. ὁ χρὸ ἐπ. K (cf. Σ^{ms}) ὁ] ὁ Σ^{ms} Luc. ἐλλήνων V 1005 λήρον] κλήρον Σ^{ms}; λήρον Rademacher 1006 Δι. om. R 1007 τοῦτων] αὐτῶν R φάσκη R: φάσκης M^{ms} διαπορεῖν A ἐμὲ A K 1008 in. E^b. V ἀποικριναί μοι] πικρῶταμοι S.E. χρῆθ] δεῖ R 1009 E^b.] Δι. V ὄπ] ὅτι τε A βελτιώτους A 1010 πόλεων E^{ms} U V51: -οι a Δι.] dlc. R: om. V^{ms} ταῦτ' R 1011 μοχλῆροῦς R A: ποτάτους K τ' ἀπέ· V 1013 Δι. om. K^{ms} 1014 -δραση· Phryn. 1015 μῆδ' ... μῆδὲ] μῆτ' ... μῆτε V A K μῆδ' ἔπα· R 1016 -λόφας R 1018 E^b.] Δι. A ante κρα·] Δι. R V K -φεις V K 1019 in. E^b. at. del. φ^{ms}; om. Vb3 σὺ τὶ V A K δράς A αὐτοὺς οὕτως A γε·-υάτους] ἀνδρείους V K: -ος A ἐδίδαξας R A: ἐξέδειξας V 1020 Δι. om. R 1021 ἄρεος A K Δι.] dlc. R: E^b. A K alt. Δι.] dlc. R 1023 Δι.] E^b. M^{ms} 1024· εἵνεκα R V K: εἵνεκα U V51

Εὐ. καὶ τί βλάπτουσι, ὡ σφέλι' ἀνδρῶν, τὴν πόλιν ἄμαι 1050
 Σθενέβουσι;
Αἰ. ὅτι γενναίαι καὶ γενναίων ἀνδρῶν ἀλόχους ἀνέπεισας 1050
 κῶνεα πίνευ αἰοχυνθείσας διὰ τοὺς σουδς Βελλεροφόντας.
Εὐ. πότερον δ' οὐκ ὄντα λόγον τοῦτον περὶ τῆς Φαίδρας ξυνέθηκα;
Αἰ. μὰ Δί', ἀλλ' ὄντ', ἀλλ' ἀποκρύπτειν χρῆ τὸ πονηρὸν τὸν γε 1055
 ποιητῆν,
 καὶ μὴ παράγειν μηδὲ διδάσκειν. τοῖς μὲν γὰρ παιδαριόσιον
 ἐστὶ διδάσκαλος ὅστις φράζει, τοῖσιν δ' ἠβῶσι ποιηταί.
Εὐ. πάννυ δὴ δεῖ χρηστὰ λέγειν ἡμᾶς.
 ἦν ὅν σὺ λέγεις Ἀυκαβηττοὺς
 καὶ Παρνασσῶν ἡμῖν μεγέθη, τοῦτ' ἐστὶ τὸ χρηστὰ διδάσκειν,
 ὃν χρῆ φράζειν ἀνθρωπείως;
Αἰ. ἀλλ', ὡ κακὸδαμων, ἀνάγκη
 μεγάλων γυναικῶν καὶ διανοιῶν ἴσα καὶ τὰ ῥήματα τίκτειν.
 κἀλλως εἰκόσ τοὺς ἡμιθέους τοῖς ῥήμασι μεῖζοσι χρῆσθαι. 1060
 καὶ γὰρ τοῖς ἡμιθεοῖς ἡμῶν χρωτάται πολὺ σεμνοτέρωσιν·
 ἄμοῦ χρηστῶς καταδείξαντος διελευρήνω σὺ.
Εὐ. τί δρᾶσαι;
Αἰ. πρώτων μὲν τοὺς βασιλεύοντας ῥάκι' ἄμπισχῶν, ἢν' ἐλευροί 1065
 τοῖς ἀνθρωπῶσι φαίνοντ' εἶναι.
Εὐ. τοῦτ' ὄν ββλαψα τί δρᾶσαι;
Αἰ. οὐκουν ἐθέλει γε τριηραρχεῖν πλουτῶν οὐδεὶς διὰ ταῦτα, 1065
 ἀλλὰ ῥακίως περιελάμενος κλάει καὶ φησι πένεσθαι.
Αἰ. νῆ τὴν Δήμητρα χετιῶνά γ' ἔχων οὐλων ἐρίων ὑπένερθεν.
 κἄν ταῦτα λέγων ἐξαπατήσῃ, περὶ τοὺς ἰχθύς ἀνένυψεν.
 1056 (ἦν . . .) - 7 (. . . - θη) | § Su λ 794 1063 (ἀμ-) Σ' Dion. Thr. 271. 25
 1066 (περι-) §§ Phot. ii. 79 1067 (χ- . . .) - 8 §§ † Su χ 320 (αἰ- . . . -ων) §§
 Eust. II. i. 262. 1

1049 ἄμαι Eimsley: εἶμαι R: αἶμαι (var. acc.) VAK 1050 γενναίαι] -ουδ R K
 1051 κῶνεα Radarmacher: πνεα α πνεῖν A K σουδς om. V K βελέ- V K
 1052 Εὐ. om. R δ' om. A τοῦτον U: τοῦτων α 1033 Αἰ. om. R γε om. R
 1054 μεγέθη] μήτε R 1055 τοῖς VAK ποιηταῖς A 1056 δὴ E μ Np1
 U Vb3 θ: om. R: δε δὴ V K: δε A Εὐ. om. R -βητοῖς E M^{sc} Np1 Vb3 θ Su^{sc}
 1057 Παρνασσῶν A λ γν^{sc} Su^{sc}: Παρνήθων Bentley μεγέθη ἡμῶν A 1058 -αἰώς
 R Αἰ.] dic. R 1062 Εὐ.] dic. R 1063 Αἰ. om. R ἀμπισχῶν Bt1 (cj.
 Fritzsche): ἀμπισχῶν R: ἀμπισχῶν V A K Σ Dion. LR ελευνοὶ Bentley: ἐλευνοὶ α
 1064 φάσανται VAK Εὐ. om. R τι Bentley 1065 Αἰ. om. R οὐκουν] οὐκ
 A 1066 ἀλλ' ἐν ἡ- VAK περιελάμενος Cobet: περιελάμενος Phot.: -ελλο-
 R: -λλδ- V K Σ^{sc}: -ελλδ- A Σ^{sc}: -ελλήμενος M^{sc} C^{sc} 1067 -τραν A γ'] δ'
 vel om. Su^{sc}. 1068 ante περι dic. V περι M U Vb3 Vst' Su^{sc}: παρὰ α
 ἰχθύας Su

Αἰ. εἴτ' αὖ λαλιᾶν ἐπιτηδεύσαι καὶ στωμυλίαν ἐδίδαξας,
 ἢ ἔκενῶσεν τὰς τε παλαίστρας καὶ τὰς πυγάς ἐνέτρηψεν 1070
 τῶν μερκακίω στωμυλλομένων, καὶ τοὺς Παράλους ἀπέπεισεν
 ἀνταγορευεῖν τοῖς ἄρχουσιν, καίτοι τότε γ', ἦνέκ' ἐγὼ ζῶν,
 οὐκ ἠπίσταντ' ἀλλ' ἢ μάζαν καλέσαι καὶ "ῥύππαπαί" εἰπεῖν.
Αἰ. νῆ τὸν Ἀπόλλων, καὶ προσπαρδεῖν γ' εἰς τὸ στόμα τῷ θαλάμακι, 1075
 καὶ μινβῶσαι τὸν ξύσειτον κάμβάς τινα λωποδυτήσαι.
 νῦν δ' ἀντιλέγει κοῦκέτ' ἐλαύνων πλεῖ δευρὶ καῦθις
 ἐκέϊσε. 1076/7
Αἰ. ποίων δὲ κακῶν οὐκ αἰτίος ἐστ',
 οὐ προαγωγούς κατέδειξ' οὔτος,
 καὶ τιτούσας ἐν τοῖς ἱεροῖς, 1080
 καὶ μεγγυμένας τοῖσιν ἀδελφοῖς,
 καὶ φασκουσᾶς οὐ ζῆν τὸ ζῆν;
 κἄτ' ἐκ τούτων ἢ πόλις ἡμῶν
 ὑπογραμματέων ἀνεμεστώθη
 καὶ βωμολόχων δημοσιθῆκων 1085
 ἐξαπατῶντων τὸν δῆμον αἰεῖ,
 λαμπάδα δ' οὐδέϊς οἴός τε φέρεω
 ὑπ' ἀγυμνασίαις ἔτι νῦν.
Αἰ. μὰ Δί' οὐ δῆθ', ὡστ' ἐπαφηνάνθην 1090
 Παρθαθηαίσει γελῶν, ὅτε δὴ
 βραδὺς ἀνθρωπῶς τις ἔθει κύψας

1080 Γ A 1081 -πας / τοῖ- A 1081 2 A 1087 β A 1089 90 V
 A 1090 -ναί'ου- V A -λῶν / ὁ K 1095 Γ VAK 1091 -πας / τις V
 1091 2 V AK
 1072 (κατ. . .) † An. Ox. Gra. iii. 259. 14 1073 § Su ρ 300 (ῥουπ-) §§ [Isch.
 ρ 513; §§ Phot. a 2878; §§ An. Bekk. 446. 32 1074 Σ' Acl. 162b 1076/7 Σ^{sc}
 992 1083 (ἐκ . . .) - 4 Su a 2255 1089 (ὡστ' . . .) - 90 (. . . - λῶν) † Su ε
 2000; § Zon. 820 1089 (ἔστ' . . .) Eust. § (t) (Ox. 1387. 2, § (a) 1547. 61
 1070 -πασεν Np1^{sc} U Vst: -σε α (ἐξέκείνουσε K) 1071 -μιλο- R παρὰ-
 λους V K^{sc} (cf. Σ^{sc}) 1072 ἀρχουσιν U Vst: -ου α γ' om. A ὄγώζων R
 1073 ἀλλ' ἢ] εἰ μὴ Su ῥύππαπαί Σ^{sc} Hsch. Su: ῥύππαπαί V A: -παί An. Bekk.: ῥύππα-
 παί K^{sc} 1074 Δλ. om. R K γ' om. K 1075 ξύσειτον V A καμβάσι R
 τινα om. K 1076/7 πῶν R ἐλαύνων Fritzsche: -νει α πλεῖ Hermann: ιαί
 πλεῖ α 1078 δε] τε V A K ἔστιν A 1079 προγ- R^{sc}: προγ- R^{sc}
 1081 μεγγυ- Couloni: μεγγυ- α 1082 οὐ om. A 1084 ὑπὸ γραμ- V
 1089 δία γ' οἱ R ὡστ' ἐπαφην- Bentley: ὡστ' ἐπαφην- R (ἐπ' ἀ-) Su^{sc} Zon.: ὡστ'
 ἀπαφην- V A K Su Eust.: ὡστ' γ' ἀφην- Hermann 1090 πᾶν ἀθῆ- R

Εὐ. οὐ φημι τὸν Ὀρέστην κατέλθειν οἴκαδ'·
 λάθρα γὰρ ἦλθεν οὐ πῖθων τοὺς κυρίου.
 Δι. εὐ νῆ τὸν Ἑρμῆν· ὅτι λέγεις δ' οὐ μανθάνω.
 Εὐ. πέρανε ταῦτον ἔτερον.
 Δι. ἴθι πέρανε σὺ,
 Δισχύλ', ἀνύσας· σὺ δ' εἰς τὸ κακὸν ἀπόβλεπε.
 Αἰ. 'τύμβου δ' ἐπ' ὄχθῳ τῷδε κηρύσσαο πατρὶ
 κλύειν, ἀκούσαι—,
 Εὐ. τοῦθ' ἔτερον αὐθις λέγει,
 "κλύειν, ἀκούσαι", ταῦτόν δ' ἄν σαφέστατα.
 Δι. τεθρηκίσαο γὰρ ἔλεγες, ὡ μόχθηρε σὺ,
 οἷς οὐδὲ τρεῖς λέγοντες ἐξικνούμεθα.
 Εὐ. σὺ δὲ πῶς ἐποίεις τοὺς προλόγους;
 ἐγὼ φράσαι.
 Αἰ. κἄν ποιν δις εἴπω ταῦτόν ἢ στοιβῆν ἴδης
 ἐνούσαο ξέω τοῦ λόγου, κατὰπτυσον.
 Εὐ. ἴθι δὴ λέγ'· οὐ γὰρ μουστὶν ἀλλ' ἀκουστέα
 τῶν σῶν προλόγων τῆς ὀρθότητος τῶν ἐπῶν.
 Αἰ. 'ἦν Οἰδίπους τὸ πρόωτον εὐδαίμων ἀνῆρ—
 μὰ τὸν Δί' οὐ δῆτ', ἀλλὰ κακοδαίμων φύσει,
 ὀνιτὰ γε, πρὶν φῦναι μὲν, Ἀπόλλων ἔφη
 ἀποικτενεῖν τὸν πατέρα, πρὶν καὶ γεγονέαι,
 πῶς οὗτος ἦν τὸ πρόωτον εὐτυχῆς ἀνῆρ;
 Εὐ. 'εἴτ' ἐγένετ' αὐθις ἀθλιώτατος βροτῶν.
 Αἰ. μὰ τὸν Δί' οὐ δῆτ', οὐ μὲν ὄν ἐπαύσατο.
 Εὐ. πῶς γὰρ; ὅτε δὴ πρόωτον μὲν αὐτὸν γενόμενον
 χειμῶνος ὄντος ἐξέθεσαν ἐν ἡστράκῳ,
 ἵνα μὴ ἱεραφεῖς γένοιτο τοῦ πατρὸς φονεὺς·
 εἴθ' ὡς Πόλυβαν ἤρρησεν οἰδῶν τῷ πόδε·
 ἔπειτα γραυὴν ἔγρημεν αὐτὸς ὦν νέος
 καὶ πρὸς γε τούτους τῆν ἑαυτοῦ μητέρα.

1168 § † Su π 1587 1178-9 § † Su α 1235 1180 (ὄν . . .) Su α 770
 1182 §§ Dio Chr. lxxv. 6; S. A. ScI 775

(168 ἦλθε) ἦκεν F^m UV51 1172 τῆμβω R^m V^m τάδε A 1175 Αἰ.
 V^m (c) Bergk] -εσί K 1177 in. Ai. a; del. Bergk σὺ δὲ πῶς in vas. V
 1180 Ai.] dic. ad fin. vs. 1179 V μοστου R V^m Su^l 1182 εἰδαι-
 μου] εἰρηχῆς V A K Dio 1183 μᾶ] ῆ V 1184 γε om. R Ἀπόλλων
 θεκετ. ἄ- α; ὦ- E^m U 1188 Αἰ. om. K οὐ μὲν οὐδ' οὐ δῆτ' A
 α; R

τῷ τοῦ πατρὸς τεθνεώτος;
 Αἰ. οὐκ ἄλλως λέγω.
 Εὐ. πότρε' οὐν τὸν Ἑρμῆν, ὡς ὁ πατὴρ ἀπώλετο
 αὐτοῦ βιαίως ἐκ γυναικείας χερὸς
 δόλοισ λαθραίοις, ταῦτ' ἐποπτεύειν ἔφη;
 Αἰ. οὐ δῆτ' ἐκεῖνος, ἀλλὰ τὸν ἐριούνιον
 Ἑρμῆν χθόνιον προσεῖπε, καθήλου λέγων
 ὅτι πατρώον τουτο κέκτηται γέρας.
 Εὐ. ἔτι μᾶλλον ἐξήμαρτεν ἢ γῶ βουλόμην·
 εἰ γὰρ πατρώον τὸ χθόνιον ἔχει γέρας—
 οὕτω γ' ἂν εἴη πρὸς πατρός τιμβωρύχος.
 Αἰ. Διόνυσε, πῶσις ὄνον οὐκ ἀνοομίαν.
 Αἰ. λέγ' ἔτερον αὐτῷ· σὺ δ' ἐπιτήρει τὸ βλάβος.
 Αἰ. 'σωτήρ γενοῦ μοι σύμμαχος τ' αἰτουμένω.
 Εὐ. ἦκα γὰρ εἰς γῆν τῆρδε καὶ κατέρχομαι.
 Δι. ἦκα τῶν ἡμῶν εἶπεν ὁ σοφὸς Δισχύλος.
 Εὐ. πῶς δὲ;
 Δι. σκόπει τὸ ρῆμ'· ἐγὼ δέ σοι φράσω.
 Εὐ. 'ἦκα γὰρ εἰς γῆν' φησι 'καὶ κατέρχομαι'·
 ἦκειν δὲ ταῦτόν ἐστι τῷ 'κατέρχομαι'.
 Δι. νῆ τὸν Δί', ὡσπερ γ' εἰ τις εἴποι γέτρον
 'χρήσον σὺ μάκτραν, εἰ δὲ βούλει, κάρδοπον.'
 Αἰ. οὐ δῆτα τοῦτό γ', ὡ κατεστοιμιλυμένε
 ἀνθρώπε, ταῦτ' ἔστ', ἀλλ' ἄριστ' ἐπῶν ἔχον.
 Εὐ. πῶς δὴ; διδάξον γὰρ με καθ' ὅτι δὴ λέγεις.
 Αἰ. ἐλθεῖν μὲν εἰς γῆν ἐσθ' ὄτω μετῆ πάτρας·
 χωρὶς γὰρ ἄλλης συμφορᾶς ἐλήλυθεν·
 φεύγων δ' ἀνῆρ ἦκει τε καὶ κατέρχετα.
 Δι. εὐ νῆ τὸν Ἀπόλλω. τί σὺ λέγεις, Εὐριπίδη;

1146 (πα . . .) Σ^m. 1126 1150 Σ^mVE 1149; Su α 2518 (αί . . .) ~ E^moi.
 Voc. Hipp. 68. 11; ~ §§ Phryn. PS 37. 1 1154, 1156-9 § Gell. xiii. 15. 7
 1156 ~ Procl. de Com. §§ (1) VI. 4, §§ (2) XI b 70 1159 (μακ . . .) ~ §§ Phot. i. 493
 1163-5 † Su η 181

1140 ἀλλ' ἐγὼ V 1141 Εὐ. om. K πότερον V 1142 αὐτοῦ K χεί-
 ρος R 1144 ἐπέων V A K 1146 ὅτι A 1147 μάλλον] μείζον A K
 ἐφημαρτες V A K ad fin. vs. dic. R 1148 εἰ] ἦ K 1149 Δι. om. R K
 ὄνον ἂν R; ὄνον ἂν ἂν V^m 1154-6 om. A; add. A^m 1155 Δι. Ai. R A; om.
 V ῥῆμα κέγῳ σοι K 1157 ἦκα Gell. τῷ] τὸ R^m 1158 γ' om. K;
 del. A^m τις γ' εἴ. A^m 1159 χωρήσον R^m 1161 ταῦτ' Brunck; ταῦτ' #
 1162 Δι. Scaliger. Εὐ. a γὰρ] δέ K 1163 εἰς γῆν μὲν ἐλθεῖν Su
 1164 χωρεῖς R^m -θε A

ἡ δυσγενῆς ὤν—”
 Αἰ. ληκύθιον ἀπώλεσεν.
 Δι. Εὐροπίδῃ—
 Εὐ. τί ἔστιν;
 Δι. ὕφεσθαι μοι δοκεῖ.
 Εὐ. τὸ ληκύθιον γὰρ τοῦτο πνευσεῖται πολὺ.
 Δι. οὐδ’ ἂν μὰ τὴν Δήμητρα φροντισαίμ’ ἔγ’
 Εὐ. ἦν γὰρ αὐτοῦ τοῦτο γ’ ἐκεκεκόμηναι.
 Δι. ἴθι δὴ λέγ’ ἔτερον καπέχου τῆς ληκύθου.
 Εὐ. “Σιδωνίων ποτ’ ἄστν Κάδμος ἐκλυπῶν
 Ἄγρηγορος παῖς—”
 Αἰ. ληκύθιον ἀπώλεσεν.
 Δι. ὦ δαίμονι ἀνδρῶν, ἀποπρία τὴν λήκυθον,
 Εὐ. ἵνα μὴ διακαισή τοὺς προλόγους ἡμῶν.
 Εὐ. τὸ τίς;
 Δι. ἐγὼ πρίωμαι τῷδ’;
 Εὐ. ἔαν πείθῃ γ’ ἐμοί.
 Δι. οὐ δῆτ’, ἐπεὶ πολλοὺς προλόγους ἔξω λέγειν
 Εὐ. ἵν’ οὗτος οὐχ ἔξει προσάψαι λήκυθον.
 Αἰ. “Πέλοψ ὁ Ταυτάλειος εἰς Πίον μολῶν
 θοαῖσιν ἵπποις—”
 Δι. ληκύθιον ἀπώλεσεν.
 Δι. ὄρας; προσήφην αὐθις αὐτὴν λήκυθον.
 Εὐ. ἀλλ’ ὠγάθ’, ἔτι καὶ νῦν ἀπόδος πάση τέχνῃ.
 Αἰ. λήψει γὰρ ὀβολοῦ πᾶν καλὴν τε κάγαθῆν.
 Εὐ. μὰ τὸν Δι’ οὐπω γ’ ἔτι γὰρ εἰσί μοι συχναί.
 Αἰ. “Οἴνεὺς ποτ’ ἐκ γῆς—”
 Εὐ. ληκύθιον ἀπώλεσεν.
 Αἰ. ἔασον εἰπεῖν πρῶθ’ ὄλον με τὸν στίχον.
 Εὐ. “Οἴνεὺς ποτ’ ἐκ γῆς πολὺμετρον λαβῶν στάχυν
 θύων ἀπαρχάς—”
 Αἰ. ληκύθιον ἀπώλεσεν.

1220 (p...) Th. 109. 13 1233 §§ † Σ Heph. 122. 20
 1219 δυσγενῆς Su^m. 1220 Eū.] dic. R δοκεῖ Kister: δοκεῖς a Th.
 1222. οὐδ’] οὐκ A¹ τραν R A et fort. V^{ms} 1226 αἰγῆ-V 1228 Eū. τὸ τί
 om. V¹ (add. V^{ms}) Eū.] dic. R 1229 πριάμαι A πείσθη R 1230 Eū.
 om. R ἐπειδὴ R A πολλοὺς om. R A 1231 ληκύθιον R 1232 in.
 Eū.] R V πεισαν R 1234 αὐ om. V 1235 ἀπόδου A 1235 πᾶν
 om. V 1240 πολὺμετρον ἄστν. πολύμετρον A σταχὺν λαβῶν E^{ms} U

εἶτ’ ἐξετύφλωσεν αὐτόν.
 Δι. εὐδαίμων ἄρ’ ἦν,
 Εὐ. εἰ κάστρατήγησέν γε μετ’ Ἑρασιπύδου.
 Αἰ. ληρεῖς· ἐγὼ δὲ τοὺς προλόγους καλοῦς ποιῶ.
 Εὐ. καὶ μὴν μὰ τὸν Δι’ οὐ κατ’ ἔπος γέ σου κνίσω
 Αἰ. τὸ βῆμ’ ἔκαστον, ἀλλὰ σὺν τοῖσιν θεοῖς
 Εὐ. ἀπὸ ληκυθίου σου τοὺς προλόγους διαφθερῶ.
 Αἰ. ἀπὸ ληκυθίου σὺ τοὺς ἐμοῦς;
 Εὐ. ἐνὸς μόνου.
 Αἰ. ποιεῖς γὰρ οὕτως ὥστ’ ἐναρμόττειν ἅπαν,
 Εὐ. καὶ κωδάριον καὶ ληκύθιον καὶ θυλάκιον,
 Αἰ. ἐν τοῖς ἱαμβείοισι· δεῖξω δ’ αὐτίκα.
 Εὐ. ἰδοῦ, σὺ δεῖξεις;
 Αἰ. φημί.
 Εὐ. καὶ δὴ χρῆ λέγειν.
 Αἰ. “Ἄγρυπτος, ὡς ὁ πλείστος ἔσπαρται λόγος.
 Εὐ. ξὺν παισὶ πενήκοντα ναυτίλῳ πλάτῃ
 Αἰ. Ἄργος κατασχών—”
 Δι. ληκύθιον ἀπώλεσεν.
 Αἰ. τουτί τί ἦν τὸ ληκύθιον; οὐ κλαύσεται;
 Εὐ. λέγ’ ἔτερον ἀπῶ πρόλογον, ἵνα καὶ γινῶ πάαν.
 Αἰ. “Διόνυσος, ὃς θύρσοισι καὶ νεβρῶν δοραῖς
 Εὐ. καθαρτὸς ἐν πέκῃσι Παριασῶν κάτω
 Αἰ. πηδᾶ χορεύων—”
 Δι. ληκύθιον ἀπώλεσεν.
 Εὐ. οἴμοι πεπλήγμειθ’ αὐθις ὑπὸ τῆς ληκύθου.
 Αἰ. ἀλλ’ οὐδὲν ἔσται πρᾶγμα· πρὸς γὰρ τουτοῖ
 Εὐ. τὸν πρόλογον οὐχ ἔξει προσάψαι λήκυθον.
 Αἰ. “οὐκ ἔστιν ὅστις πᾶντ’ ἀνῆρ εὐδαίμωνεῖ·
 Εὐ. ἢ γὰρ πεφυκῶς ἐσθλὸς οὐκ ἔχει βίον,
 Αἰ. 1198 (ὡ...) § † Su λ 436 1200 Σ^{ms} 1262 1208 (λη...) §§ Σ Heph.
 230. 21; 16. Tz. de Metr. Pind. P. 33-8 1211 (σε...)-2 (... -τός) † Su κ 33; § Zon.
 1141; § Pind. κ 16 1217-19 §§ † Su ο 883

1195 αὐτῶν R: ἐαυτῶν A 1196 εἰ κέτιμα- K 1197-1250 om. K,
 pagina 109' vacua relicta 1197 καλὸς A 1198 A.] dic. ad fin. vs. 1197
 V 1200 om. V σοι A [V] ἀποφθερῶ Σ^{ms} ad 1262 1201 Eū. om. V
 1202 -λόξεν R 1203 θύλακων C^{ms} 1204 -βίτοιαι R 1205 Eū. om.
 A A.] Eū. A φημί in ras. V A.] A.] 1209 Δι.] Eū. R A
 1210 in. Δι. R A 1211 ὃς om. R 1212 καθαρτὸς Σ^{ms} (ct. Σ^{ms} et Timach.
 ap. Σ^{ms}) πεύκασι R παριασῶν V: -ριασῶν A
 1216 ληκύθιον R 1217 Eū. om. R.

Δι. μεταξὺ θυῶν; καὶ τίς αὐθ' ὑφείλετο;
 Εὐ. ἔασον, ὦ τῶν· πρὸς τοῦ γὰρ εἰπάτω.
 Δι. "Ζεὺς, ὡς λέλεκται τῆς ἀληθείας ὕπο, —"
 ἀπολοῖς· ἐρεῖ γὰρ "ληκύθιον ἀπώλεσεν".
 τὸ ληκύθιον γὰρ τοῦτ' ἐπὶ τοῖς προλόγοισί σου
 ὥσπερ τὰ σὺκ' ἐπὶ ταῖσιν ὄφθαλμοῖς ἔφθ.
 ἀλλ' εἰς τὰ μέλη πρὸς τῶν θεῶν αὐτοῦ τραποῦ.
 Εὐ. καὶ μὴν ἔχω γ' οἷς αὐτῶν ἀποδείξω κακῶν
 μελοποιῶν ὄντα καὶ ποιούντα ταῦτ' ἀεί.

Χο. τί ποτε πρῶγμα γενήσεται;

φροντίζεν γὰρ ἐγὼ οὐκ ἔχω,
 τί' ἄρα μέμψιν ἐποιήσει
 ἀνδρὶ τῷ πολὺ πλείεστα δῆ
 καὶ κάλλιστα μέλη ποιή-
 σαντι τῶν μέγρι νυνί.

θαυμάζω γὰρ ἔγωγ' ὅση
 μέμψεται ποτε τούτων
 τὸν Βακχεῖον ἄνακτα,
 καὶ δέδοιχ' ὑπὲρ αὐτοῦ.

Εὐ. πάνυ γε μέλη θαυμαστά· δείξει δῆ τάχα.
 εἰς ἐν γὰρ αὐτοῦ πάντα τὰ μέλη ἔντεμῶ.

Δι. καὶ μὴν λογιούμαι ταῦτα τῶν ψήφων λαβῶν.

Εὐ. φθιῶτ' Ἀχιλλεῦ, τί ποτ' ἀνδροδαῖκτον ἀκούων
 ἦ κῶπον οὐ πελάθεις ἐπ' ἀρωγάν;

1255⁶ A K 1256 -π / τῶν K 1259⁶⁰ A

1247 § Su σ 1327 1250 Σ' 1119 1264 (πατερῖγρ.) Σ Pl. 352 (Koster), 50
 δ 804 1265 §§ Su ι 217

1242 ἀθῷ αὐτῶν R ἀφέλετο R 1243 ἔασον] ἔα αὐτῶν V A 1245 -ἀεί
 R A 1246 -τοῖς-σπο- V 1248 τράπου R V 1249 οἷς] οἷς Duhret
 ἐπέδειξω R 1250 τα ὑγ' (sic) U; τασ' a 1251: ἀεκου ἰαφίπτε R
 1252-6 editioni posteriori, 1257-60 priori attrib. Dover 1252 ἐγὼ οὐκ ἔφθην
 ἔγωγ' a 1256 μέγρι νυνί Meineke: ἐτι νῦν ὄντων a: ἐπιόστων Tuckey
 1257-60 secl. Meineke 1261 γε] δῆ R 1263 τῶ ψήφω ἄρ-φτασι] ἠνικῆ
 sec. 2^{ve} post 1263 par. R et διαύλειον προσαυλεῖ τις R V (-λι-) k 50 φη
 1264 Εὐ. om. R ἀχιλλεῦ K 1265 ἦ κῶπον C² 2^{ve} ad 1275 (c). Heath: ἠνωσθη
 a: ἠνωσθη ἄρ-φτασε ad 1275

Ἔρμων μὴν πρόγονοι τῶμεν γένος
 οἱ περὶ λίμναν.
 ἦ κῶπον οὐ πελάθεις ἐπ' ἀρωγάν;

Δι. δρό σοι κόπων, Αἰσχύλε, τούτω.

Εὐ. κ' ὀδιστ' Ἀχαιῶν, Ἀτρέως πολυκόφρα
 ἀνε μάνθανέ μου παῖ. 1260/70

Δι. ἦ κῶπον οὐ πελάθεις ἐπ' ἀρωγάν;

Εὐ. τρίτος, Αἰσχύλε, σοι κόπος οὗτος.
 εὐφραμείτε. μελισσονόμοι δόμον Ἀ
 ἑτέμιδος πέλας οὐγύν. 1273/4

Δι. ἦ κῶπον οὐ πελάθεις ἐπ' ἀρωγάν;

Εὐ. κ' ῥιός εἰμι θροεῖν ὄδιον κράτος αἰ
 σίων ἀνδρῶν.
 ἦ κῶπον οὐ πελάθεις ἐπ' ἀρωγάν;

Δι. ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τὸ χρῆμα τῶν κόχων ὄσον.
 ἐγὼ μὲν οὖν εἰς τὸ βαλανεῖον βούλομαι·
 ὑπὸ τῶν κόπων γὰρ τῶ νεφρῶ βουβωνιῶ.

Εὐ. μή, πρὶν γ' ἀκούσης χιτέραν στάθην μελῶν
 ἐκ τῶν καθαρωδικῶν νόμων εἰργασμένην.

Δι. ἴθι δὴ πέρανε, καὶ κόπον μὴ προ
 ντίζθαι. 1280

Εὐ. ὅπως Ἀχαιῶν δῖθρονον κράτος, ἑλλάδος ἦβας,
 φλαττοθραττοφλαττοθρατ,

Σφίγγα δυσμεριῶν πρύτανι κύν, α πέμπει,

φλαττοθραττοφλαττοθρατ,

σὺν δορι καὶ χειρὶ πρᾶκτορι θούριος ὄρυς,

φλαττοθραττοφλαττοθρατ,

κερρεῖν παρασχῶν ἱταμαῖς κωσὶν κερροφοίτοις,

φλαττοθραττοφλαττοθρατ,

τὸ συγκλινές τ' ἐπ' Αἴαντι,

φλαττοθραττοφλαττοθρατ. 1290

1291/2

1284/5 -ὦν / δέ- R V K 1287⁸ A

1291/2 -σχῶν / τ- R V K

1288⁹ K 1289 -μ / θου- V K

1270-80 §§ τ Su φ 413; §§ τ Zon. 403

1285 (φλα-) §§ Σ Dion. Thr. 310. 33

1270 μου om. A 1272 Αἰσχύλε τ; ὄσχα
 πατ R ὄδιον τ; ὄς δῖον R; ὄσιον V A K² a 1273 εὐφῆ- V 1276 in.
 1281 φρῶ μου βου- A 1282 ἐν τῷ κίθα, αἰσίων ἄρ-φτα
 1283 om. ἄρ-φτα
 1284 Εὐ. om. R 1286 pr. φλατ- Fritzsche: τὸ φλατ- a (sim).
 1288, 1290, 1293, 1295, var. acc.; φλατθρα Σ K² 1289 ἐν τ ὄρυς] ἀνήρ φ
 1291: κερρεῖν V -φύταις V; -φοίταις A 1294 om. ἄρ-φτατ. ap. 2^{ve}

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ

180

Δι. τί τὸ 'φλαττοθρατ' τοῦτ' ἐστίν; ἐκ Μαραθώνιος ἤ

ποθεν συνιλέξας ἱμονιοστρόφου μέλη;

Αι. ἀλλ' οὐδ' ἐγὼ μὲν εἰς τὸ καλὸν ἐκ τοῦ καλοῦ

ἤνεγκον αὐθ', ἵνα μὴ τὸν αὐτὸν Φρυγίχῳ

λεμώνα Μουσιῶν ἱερὸν ὀφθειῖν δρέπων·

οὗτος δ' ἀπὸ πάντων μὲν φέρει, πορνῳδιῶν,

σκολίων Μελέητου, Καρικῶν ἀλημάτων,

θρηνην, χορείων. τάχα δὲ δηλωθήσεται.

ξενγκάτω τις τὸ λύριον, καίτοι τί δεῖ

λύρας ἐπὶ τοῦτον; ποῦ ἴσθιν ἡ τοῖς ὀστράκοις

αὐτῆ κροτούσα; δεῦρο, Μουσ' Εὐρυπίδου,

πρὸς ἤνπερ ἐπιτήδεια ταῦτ' ἄδειν μέλη.

Δι. αὐτῆ ποθ' ἡ Μουσ' οὐκ ἐλεσβιάζειν, οὐ.

Αι. ἀλκυόνες, αἶ παρ' ἀενάοις θαλάσ-

σης κύμασι στωμύλλετε,

τέγγουσαι νοτίοις πτερῶν

ράνισι χροά δροσιζόμενα·

αἶ θ' ὑπάρθομαι κατὰ γωνίας

εἰςειελίσσαστε δακτύλοις φάλαγγες

ἰστόνα πηρίσματα,

κερκίδος ἀοιδῶ μελέτας,

ἵν' ὁ φίλαυλος ἔπαλλε δελ-

φίς πῦρραις κυανεμβόλοις

1309 10 a 1310 -της / αὐ- a 1314 -ει/λιο- R -λοιοι / φά- K (et -τες /

1315-16 -τα και (sic) κερ- V A: -τα / και (sic) κερ- K 1317 18 a 1318 -φίς /

πρῶ- a 1318 19 A

1297 § † Su ε 358 1298 (ἐγὼ . . .)-9 §§ † Su ε 154 1302 § Su μ 495

1305 (ἐστ. . .)-6 § Phryn. FS 79. 6 1308 Σ' 1296 (. . .-ξεν) § Eust. II. II. 677.

19 1313 (ψ. . .)-14 ~ §§ Eust. II. II. 825. 26 1314-15 † Su φ 34

1314 (ετ-) Ση ε 1

1296 ἡ om. K 1297 ξυ- A: συνελέξεν Su^h. 1299 αὐθ' ε: αὐθ' a

1300 ἱερῶν A δάφθεατῶν V 1301 πορνῳδιῶν Meineke: -ιδίων a

1302 σκολίων V A K μελίτων A K 1303 χορείων Ep^u U Var: χορείων a

1304 δε[ ] δ' εἰ R 1305 τουτουτον R: τουτων Cti: τουτω Θ²: τουτον Tucker

1307 ἐπιτήδεια ταυτ' Θ: -δέσσινα τά γ' ἐστ' R^{ac}: -δεσσινα τά γ' ἐστ' V A:

-δεσσινα τά γ' ἐστ' K 1308 ante ob] E^d. A 1309 εἰ- R V A -τες V αὐθ-

νάοις V A θαλάσσιαις R V K 1310 κύμασι A 1311 νοτεροῖς V A K:

νοτίαοις E Σ': νοτεροῖς Npi Vsi 1312 ὀστρα- Eust. 1314 ei seixies R Su:

quinquies V: quater K: semel A' (quater add. A^{we}) -σεσαι V 1315 -ποτα R

Su^h. V^{ac} incert.

μαντεῖα καὶ σταδίους.

οἰνάθους γάμος ἀμπέλου,

βότρυος ἔλιμα παυσίπονον

περιβαλλ', ὡ τέκνον, ὠλένας.

ὄρξς τὸν πόδα τούτων;

ὄρῳ.

E^d. τί δαί; τοῦτον ὄρξς;

Αι. τοιαυτὴ μέγισσι σὺ ποιῶν

Δι. τοιαυτὴ μέγισσι σὺ ποιῶν

Αι. τοιαυτὴ μέγισσι σὺ ποιῶν

τολμῆς τᾶμᾶ μέλη ψέγειν,

ἀνὰ τὸ δωδεκαμήχανον

Κυρήνης μέλοποιων;

τὰ μὲν μέλη σου ταῦτα βούλομαι δ' ἔτι

τὸν τὼν μοιφιδιῶν διεξελθεῖν τρόπον.

ὡ Νυκτὸς κελαινοφαῆς ὄρφνα,

τίνα μοι δύστανον ὄνειρον

πέμπεις [ἔξ] ἀφανοῦς Αἰδα πρόμολον

ψυχὰν ἄψυχον ἔχοντα,

μελαινας Νυκτὸς παῖδα φρικώδη

δενδρὸν ὄψιν

μελαρονεκενεῖμενα

φόνια φόνια δερκόμενον,

μεγάλου ὄνυχας ἔχοντα.

ἀλλά μοι ἀμφίπολοι λέγνον ἄψατε

κάλλιπσί τ' ἐκ ποταμῶν δρόσον ἄρατε,

θέρμετε δ' ὕδαρ,

1321 2 V 1325 6 A 1331 -ης / ὄρ- a 1334 5 a 1335 a -νας /

1335 a φρι/κῶ- K 1335 a b a 1336 a b A 1336 b -a / δερ- K (et

1339 4 1339 4 μῶν / δρῶ- K (et -τε /) 1339 4 40 A

1320 (γᾶ. . .)-1 §§ † Su γ 59 1327 (δῶ. . .)-8 (. . . νης) ~ §§ Hsch. κ 467c

(cl. δ 2705); ~ §§ Su δ 1442; ~ §§ Apost. vi. 41 1331-2 (. . . να) Su κ 1287

1341 a (τέ-) §§ Hsch. τ 496

1321 κερ-] και κερ- V A K -είδας A' 1322 περιβῶλ' K ὠλένας Vsi

1323 in. par. R E^d. E. Vsi^{ac}. Δι. a: sp. U 1324 om. V A[.] E^d. K [V]

δου] δε R K [V] Δι.] E^d. E. Vsi^{ac} [V] 1325 μένοι] μὲν V K 1329 μὲν

om. K' 1330 πῶν] τῶν R δε(ε)-] ε(ε)- V ἤρῳποι] πόνον V A K 1331 ὦ

V ὄρφνη Su 1333 ἐξ secl. Parker ἀφροῖς V αἰείδα V πρόσπολον A^{ac}

γ^h. 1° 69; πρῶτοισιν A^{ac}; προσπολιῶν Wilamowitz 1336 b δ] θ' K^{ac}; δ *** V

διὰ δόμων παντοχῆ·
 σὺ δ' ὦ Διὸς δειπύρους ἀνέχουσα
 λαμπάδας ὀξύτατας χερσῶν,
 Ἐκὰτα, παράφρονον εἰς Γλύκιης
 ὅπως ἂν εἰσελθοῦσα φωράσῃ.

Δι. παύσασθον ἤδη τῶν μελῶν. κάμοιγ' ἄλις.
 Αἰ. ἐπὶ τὸν σταθμὸν γὰρ αὐτὸν ἀγαγεῖν βούλομαι,
 ὅπερ ἐξελέγξει τὴν πόσην νῶν μόνον·
 τὸ γὰρ βάρος νῶ βασαιεὶ τῶν ῥημάτων.
 Δι. ἴτε δεῦρά νιν, εἴπερ γε δεῖ καὶ τοῦτό με,
 ἀνδρῶν ποητῶν τυροπαλῆσαι τέχνην.

Χο. ἐπίπονοι γ' οἱ δεξιοί.
 τόδε γὰρ ἔτερον αὐ τέρας
 νεοχμῶν, ἀτοπίας πλέων,
 ὃ τίς ἂν ἐπενόησεν ἄλλος;
 μὰ τόν, ἐγὼ μὲν οὐκ ἂν εἶ τίς
 ἐλεγέ μοι τῶν ἐπιτυχόντων
 ἐπιθόμην, ἀλλ' ὥόμην ἂν
 αὐτὸν αὐτὰ ληρεῖν.

Δι. ἴθι, δῆ, παρίστασθον παρὰ τῶν πλάστρηγ'·
 Αἰ. καὶ λαβομένω τὸ ῥῆμ' ἐκάτερος εἴπατον,
 1361a -ρους / α- R V K 1361b -δας / ὄ- α 1361b 2 a
 1363 -οα / φων- K (et -σα /) 1370 t A 1372 3 A
 1375 μοι / τῶν K 1376 7a
 1365 Choer. ad Heph. 203. 10 1369 (τυ-) §§ Su τ 1199 1371 (τέ-
 ...) -2 § Su ν 222 1372 (ἀτο-...) ~ §§ Phryn. PS 35. 13; §§ τ Su α 4374

1360 τὰς κυνίσκους A 1361a διαπύρους A (cf. Σνι) fort. ἀνίγουσα. V^{ac}
 1361b -πάτων P20^s 1364 A[.] dic. R: om. V: Eὐ. A 1365 in. Δι. A
 1366 ὅς ἐξελ- K^s; ὄσπερ ἐλ. A: ὄσπερ γ' ἐλ- Θ μῖσιος A K 1367 secl. Bergk
 in. Δι. ἴθι-Σνι^{ac} ad 1368 νῶν A βαιανιετ R^{ac} 1368 Δι. om. V
 1372 πλέων R V K Su^{vi}. 1373 ἐπόησεν R ἄλλους R 1374 τὸν Δι' ἐ- A
 οἷος Blyades: οὐδ'· α 1376 ἐπιθόμην t: ἐπει- α 1377 ἑαυτὸν V K
 1378 δῆ] νῶν A A[. Eὐ.] dic. R: ἀμφο^s V^{ms}. om. V: K: Eὐ. A 1379 Δι. om. R A
 b τῶ] τῶ V

ὡς ἂν θεῖον ὄνειρον ἀποκλύσω.
 ἰὼ πόντιε δαίμων,
 τοῦτ' ἐκεῖν' ἰὼ ξύνουκοι,
 τάδε τέρα θεάσασθε· τὸν ἄλεκτρονῶνα
 μιν ξυναρπάσσα φροῦδη Γλύκιη.

Νύμφαι ὄρεσσίνουι
 ὦ Μαρία, ξύλλαβε.
 ἐγὼ δ' ἄ τάλαινα
 προσέχουσ' ἔπιχον ἑμαυτῆς
 ἔργουσι λίνου μετὸν ἄτρακτον
 εἰετειλιόσουσα χερσῶν,
 κλωστήρα ποιούσ', ὅπως
 κνεφαῖος εἰς ἀγορὰν
 φέρουσ' ἀποδοίμαν.

ὃ δ' ἀνέπτατ' ἀνέπτατ' ἐς αἰθέρα κου-
 φοστάταις πτερόγων ἀκμαῖς,
 ἔμοι δ' ἄχε' ἄχεα κατέλιπε,
 δάκρυα δάκρυα δ' ἀπ' ὀμμάτων
 ἔβαλον ἔβαλον ἄ πλάμῶν.
 ἀλλ' ὦ Κρήτες, ἴδας τέκνα,
 τὰ τόξα λαβόντες ἐπαμόνατε
 τὰ κῶλά τ' ἀμπάλλετε
 κυκλοῦμενοι πῆν οἰκίαν.
 ἄμα δὲ Δίτιννα παῖς ἄ καλὰ
 τὰς κυνίσκας ἔχουσ' ἐλθέτω

1341 2 A 1342 -ν' / ἰὼ K (et -νοι /) 1343a -σθε / τὸν R V A
 1343a b a 1343b -σα / φρου- a 1346 7 a 1347 -χον / ἐ- a
 1347 b a 1348 -αι / λτ- R V K 1350a b a 1350b -ος / εἰς a
 1351 ἀπο/(δοίμαν) ὁ K 1352a -ρα / κου- a 1354 -α / δά- K -α δ' / ἄ-
 K 1356b -τες / ἐ- K (et -τε /) 1357a b V A K 1357b -νοι / πῆν V K
 1358 παῖς / Δι- (sic) K 1359 ὄο A
 1349 (εἰ-) Su εἰ 1350b-1 § Su κ 1860

1340 ἀποκλύσω V^{ac} 1343a τάδε τέρα L. Dindorf (cf. Hsch.); τὰ δ' ἔτερα R;
 τάδε τέρατα V A K 1343b συν- R 1344 ὄρεσσιν- V: A K λ Σνι^{ac} 1348 2 a
 quiniques V: sexties A 1350ab ὅπως κνεφῶμος (sic) in ras. V -σα: ὄσπος R
 1351 δοίμαν om. K^s (add. K^s): -δοίμην Su 1352a ἐς A[.]: ἐπ' R: εἰς V A K
 1352b -τάτων P20^s 1353 ἄχε' om. R -λεπεν V 1355 ἐλαβῶν
 bis R 1356a κρήτας R 1356b τόξα] τόξα (τε) Bergk -πειτ P20^s
 1357a κῶλ' ἄμ- K 1358 -τυα R α Kock: Ἀρτεμῖς α: fort. Ἀρτεμῖς (θ') ὁ

- 1400 "Βεβληκ' Ἀχιλλεύς δύο κύβω και τέτταρα."
λέγοιτ' ἄν, ὡς αὐτῇ ὅτι λοιπῇ σφῶν στάσις.
- 1405 "σιδηροβριθές τ' ἔλαβε δεξιᾶ ἔυλον".
- 1410 "ἔφ' ἄρματος γὰρ ἄρμα και νεκρῷ νεκρός."
- 1415 ἐξήπάτηκεν αὐ σε και νῦν.
τῷ τροπῷ;
- 1420 δὺ ἄρματ' εἰσέθηκε και νεκρῷ δύο,
οὐς οὐκ ἂν ἄραιντ' οὐδ' ἕκατον Αἰγύπτιοι.
- 1425 και μηκέτ' ἔμοιγε κατ' ἔπος, ἀλλ' εἰς τὸν σταθμὸν
αὐτός, τὰ παιδί, ἡ γυνή, Κηφισοφῶν,
ἔμβας καθήσθω, ξυλλαβῶν τὰ βιβλία.
- 1430 ἐγὼ δὲ δὺ ἔπη τῶν ἔμων ἐρώ μόνον.
ἄνδρες φίλοι, κάγω μὲν αὐτοὺς οὐ κρινῶ.
- 1435 οὐ γὰρ δι' ἔχθρας οὐδετέρῳ γενήσομαι.
τὸν μὲν γὰρ ἠγοῦμαι σοφόν, τῷ δ' ἠδομαι.

ΠΛΟΥΤΩΝ

- 1440 οὐδὲν ἄρα πράξεις ὠνπερ ἠλθες οὐνεκα.
- 1445 Αἰ. ἐὰν δὲ κρινῶ;
- 1450 Πλ. τὸν ἕτερον λαβῶν ἄπει,
ὀπότερον ἂν κρινῃς, ἢν ἔλθῃς μὴ μάτην.
- 1455 Αἰ. εὐδαμονιοίης· φέρε, πῦθεσθέ μου ταδί.
ἐγὼ κατήλθον ἐπὶ ποιητῆρ. τοῦ χάριν;
- 1460 ἢν' ἡ πόλις σωθεῖσα τοὺς χοροὺς ἄγῃ.
ὀπότερος οὖν ἂν τῇ πόλει παρανεύσει
- 1465 μέλλῃ τι χρηστόν, τοῦτον ἄξεν μοι δοκῶ.
πρώτον μὲν οὖν περὶ Ἀλκιβιάδου τίν' ἔχεται
- 1470 γνώμην ἐκότερος; ἡ πόλις γὰρ δυστοκεῖ.
- 1475 1400 Zenob. ii. 85; Eust. § (1) II. iii. 922. 6, § (2) Od. 1397. 19
1406 + Σμωτ' At. 1133; Su §§ (1) a 3819, §§ (2) a 4703
1412-13 § Su δ 984

1400 in. Δι. V A K ἀχλεῖς K δύο R^{nc} K κέβωι R τέτταρας R
 1401 in. Δι. R σφῶ K: νῦν π-Σμ^{nc} στάσις| φράσις U V51 1402 δεξιά R
 1403 ante κατ dic. V νεκρός νεκρῶ V 1405 σιδηροβριθ R δύο R^{nc} V A K
 1408 παιδετ' ἢ Reiske: παιδιὰ ἢ R: -δία χῆ V A K κ' ἠφθ- R: χῶ κῆ- (πρ)Σμ^{nc}
 1410 ἔφ' om. R μόνα V A K 1411 ἄνδρες C: οἱ ἄνδρες M^c (cj. Seager). ἄνδρες α
 1410 ἔφ' om. R μόνα V A K 1413 το μὲν R^{nc} 1414 Πλοῦτων] Χο.
 φάσις| σοφοί V A K αὐτός R 1415 Πλ. om. R post ἕτερον dic.
 R* 1416 κρῖνεῖς V^{nc} ἠέκτις Richards 1417 Δι. om. R φέρε| φέρε δῆ
 V A K 1418 ante τοῦ dic. R: Πλ. A K^c (ctr. Σμωτ) 1419 in. Δι. A
 1420 ἄν οὖν V A K -σεν R^{nc} 1421 μελλεί R A K τῇ
 1422 ἀκρο- A 1423 -τερος εἴπατον ἢ V A K

- 1380 και μη μεθήσθον πριν ἂν ἐγὼ σφῶν κοκκύσω.
ἐχόμεθα.
- 1385 Αἰ. Εὐ. τοῦπος γυν λέγεται εἰς τὸν σταθμὸν.
"εἴθ' ὠφέλ' Ἀργούς μὴ διαπτάσθαι σκάφος."
- 1390 Αἰ. "Σπερχεῖε παταμὲ βουνομοί τ' ἐπιστροφαί."
- 1395 Αἰ. κόκκν.
Αἰ. Εὐ. μεθεῖται.
Δι. και πολὺ γε κατωτέρω
Εὐ. χωρεῖ τὸ τοῦδε.
Δι. και τί ποτ' ἐστὶ ταῖτων;
Αἰ. ὄτι εἰσέθηκε ποταμὸν, ἐμισπωλικῶς
ὑγρὸν πόσας τοῦπος ὡπερ τᾶρια,
οὐ δ' εἰσέθηκας τοῦπος ἐπτερωμένον.
Εὐ. ἀλλ' ἕτερον εἰπάτω τι κἀντιστησάτω.
Αἰ. λάβασθε τοῖνν αὐθις.
Αἰ. Εὐ. ἦν ἰδοῦ.
Δι. λέγε.
Εὐ. "οὐκ ἔστι Πειθούς ἱερὸν ἄλλο πλὴν λόγος."
Αἰ. "μόνος θεῶν γὰρ Θάνατος οὐ δῶρων ἐρά."
Δι. μέθετε.
Αἰ. Εὐ. και τὸ τοῦδε γ' αὐ ρέπει.
Δι. θάνατον γὰρ εἰσέθηκε, βαρῦτατον κακόν.
Εὐ. ἐγὼ δὲ πειθῶ γ', ἔπος ἀριστ' εἰρημένον.
Αἰ. πειθῶ δὲ κοῦφόν ἐστι και νοῦν οὐκ ἔχον.
Εὐ. ἀλλ' ἕτερον αὐ ζῆται τι τῶν βαρυσταθμῶν,
ὄτι σοι καθέλξει, καρτερόν τε και μέγα.
Εὐ. φέρε ποῦ τοιοῦτον δῆτὰ μοῦστί, ποῦ;
Αἰ. φράσω.

1390

1395

1383 (βου-...) §§ Su β 448 1387-8 § Su ε 2097 1391 §§ Su π 1441
 1380 μεθεῖσθον V A K σφῶν om. R κοκκύσω R V A 1381 Αἰ. Εὐ. om.
 R: οἱ δύο V K^{nc}; Εὐ. A εἰς] ἐπὶ R 1382 Εὐ. +++ εἰθ' K ἀργούς K
 1384 Αἰ. Εὐ. μεθεῖται. Δι. Radermacher: μεθεῖτε α
 1387 ὡπερ] ὅπως V 1388 τὸ οὔπος K 1389 Εὐ.
 om. V51. del. E^{nc}; sp. Vb3 1390 Αἰ. Εὐ.] dic. R: οἱ δύο V K. Αἰ. A Δι.] dic. R
 1391 ἱερὸν] οὐδὲν U^{nc}. ἄλλω R 1393 μεθετε Blass: μεθεῖτε α
 Δι. Radermacher: om. α μεθεῖται Radermacher: μεθεῖτε α ad fin. vs. dic. V
 1394 in. Εὐ. R V κοκκῶν A K^{nc} 1395 Εὐ. om. R V 1396 Δι. om. R
 ἔστιν R^{nc} 1397 αὐ om. V 1398 κρῖνεῖς R A 1398 κρῖνεῖς R (fort. R^{nc})
 1399 πρ. ποῦ] ποῖ R τοιοῦτο R A alt. ποῦ] πᾶν K Δι. Seidler: dic. R

- μισεί κάκιστα. τοῖς ποιητοῖς δ' ἤδεσται;
- Αἰ. οὐ δὴτ' ἐκείνη γ', ἀλλὰ χρήται πρὸς βίαν.
- Δι. πῶς οὖν τις ἂν σώσειε τοιαύτην πόλιν,
- Αἰ. ἢ μήτε χλαῖνα μήτε σιῦρα ξυμφέροι;
- Δι. εὐρίσκε νῆ Δί', εἴπερ ἀναδύσει πάλιν.
- Αἰ. ἐκεῖ φράσαμ' ἂν, ἐνθαδὶ δ' οὐ βούλομαι.
- Δι. μὴ δῆτα σὺ γ', ἀλλ' ἐνθένδ' ἀνίει τάγαθά.
- Αἰ. ἐγὼ μὲν οἶδα καὶ θέλω φράξεν.
- Δι. λέγε.
- Αἰ. ὅταν τὰ νῦν ἄπιστα πίσθ' ἠγώμεθα,
- Αἰ. τὰ δ' ὄντα πίστ' ἄπιστα — πῶς; οὐ μανθάνω.
- Δι. ἀμαθέστερον πῶς εἶπέ καὶ σαφέστερον.
- Αἰ. εἰ τῶν πολιτῶν οἴοι νῦν πιστεύομεν,
- Αἰ. τούτοις ἀπιστήσαμεν, οἷς δ' οὐ χρώμεθα,
- Αἰ. τούτοις χρησαίμεσθ' ἴσως σωθήμεν ἂν.
- Δι. εἰ νῦν γε δυστυχούμεν ἐν τούτοις, πῶς
- Αἰ. τάναντί' ἂν πράξαντες οὐ σωζόμεσθ' ἂν;
- Αἰ. τὴν γῆν ὅταν νομίσωσι τὴν τῶν πολεμίων
- εἶναι σφέτερον, τὴν δὲ σφέτερον τῶν πολεμίων,
- πόρον δὲ τὰς ναῦς, ἀπορίαν δὲ τὸν πόρον.
- Αἰ. εὐ, πλὴν γ' ὁ δικαστὴς αὐτὰ καταπίνει μόνος.
- ΙΙλ. κρίνους ἂν.
- Δι. αὐτὴ σφῶν κρίσις γενήσεται.
- Αἰ. αἰρήσομαι γὰρ ὄνπερ ἢ ψυχῇ θέλει.

1458-9 (... -ρα) § Su σ 487 1443-52 §§ † Su σ 163 1445 §§ † Gell. xii.
 5; 6; §§ † Apost. ii. 64a; § Su α 1470; Eust. § † (†) II. ii. 190. 1, § † (2) Ep. 47, p. 351. 1
 1463-5 Su §§ (†) π 1181, §§ (2) τ 815

1456 Αἰ. om. R -ται; V 1457 Δι. om. R: Αἰ. Bergk 1458 Αἰ. om. R:
 Eὐ. Newiger. Δι. Dörrie 1459 σιῦρα (σῦ) Σπντ. ξυμ- V K 1460 Δι. om. R
 1461 Αἰ. om. 1462-2 et 1463-6 editioni priori attrib. Dover, 1442-50 posteriori
 R: Eὐ. Dörrie ov] οὐχί V K 1462 Δι. om. R 1442 Eὐ. C VAK, ubi
 in vss. 1440-1 Eur. loquuntur 1443 Αἰ. Vst (cj. Dörrie): Eὐ. V A: Δι. K 1448 -σαίμεθ'
 1444 Δι. om. R 1446 Αἰ. Vst (cj. Dörrie): Eὐ. V A: Δι. K 1449 Δι. Vst^{sc} (cj. MacDowell)
 K ἴσως σωθήμεν] σωθήμεν R Su 1449 Δι. Vst^{sc} (cj. MacDowell)
 1450 τὶ' ἂν Dobree: -τία α Su πρᾶττοντες V A K post 1450 lac. stat. Mac-
 Dowell 1465-6 secl. Newiger 1466 Δι. om. R εἴη
 1467 V γ' om. V A K 1467 ΙΙλ. om. R: Eὐ. ἢ ΙΙλ. M: Αἰ. vel Eὐ. vel Xc. (σῦ) Σπν

- Αἰ. ἔχει δὲ περὶ αὐτοῦ τίνα γνώμην;
- Δι. τίνα;
- Εὐ. ποθεῖ μὲν, ἐχθαίρει δέ, βούλεται δ' ἔχειν.
- Αἰ. ἀλλ' ὅτι νοεῖτον εἵπατον τούτου πέρι.
- Εὐ. μισῶ πολίτην, ὅστις ὠφέλειν πάτραν
- βραδύς φανεῖται, μεγάλη δὲ βλέπτειν ταχύς,
- καὶ παρμιον αὐτῷ, τῆ πόλει δ' ἀμήχανον.
- Αἰ. εὐ γ', ὡ Πόσειδον. σὺ δὲ τίνα γνώμην ἔχεις;
- Αἰ. οὐ χρὴ λέοντος σκυμνὸν ἐν πόλει τρέφειν·
- μάκιστα μὲν λέοντα μὴ ἢ πόλει τρέφειν·
- ἦν δ' ἐκτραφῆ τις, τοῖς τρόποις ὑπηρετῆν.
- Αἰ. νῆ τὸν Δία τὸν σωτήρα, δυσκρίτως γ' ἔχω·
- ὁ μὲν σοφός γὰρ εἶπεν, ὁ δ' ἕτερος σαφώς.
- ἀλλ' ἔτι μίαν γνώμην ἐκάτερος εἵπατον
- περὶ τῆς πόλεως ἦντιν' ἔχεται σωτηρία.
- Εὐ. εἰ τις πτερώσας Κλέοκριτον Κινησίῳ
- αἴροισεν αὐραὶ πελαγίαν ὑπὲρ πλάκα —
- Δι. γέλοιον ἂν φαίνοιτο, νοῦν δ' ἔχει τίνα;
- Εὐ. εἰ ναυμαχοῖεν, κατ' ἔχοντες ὀξείδας
- ράνοισεν εἰς τὰ βλέφαρα τῶν ἐναντίων —
- Αἰ. εὐ γ' ὡ Παλάμηδες, ὡ σοφωτάτη φύσις.
- Εὐ. ταυτὶ πότρε' αὐτὸς ἦνρες ἢ Κηφισοφῶν;
- Αἰ. ἐγὼ μόνος, τὰς δ' ὀξείδας Κηφισοφῶν.
- Αἰ. τί δαί σὺ; τί λέγεις;
- Αἰ. τὴν πόλιν νῦν μοι φράσον
- πρῶτον τίσι χρήται· πότερα τοῖς χρηστοῖς;
- Αἰ. πόθεν;

1425 § Plu. Alc. 16. 3; § Su σ 511 1427-9 Su ibid. 1427 ὠφέλει R
 1431a-2 (§§) † Su σ 713 1431b-2 § Plu. Alc. 16. 3 1428 φανεῖται] πέφυκε V A K: πέφανται Hanaker
 2. 7; §§ Macar. vi. 71 1433 (δυσ...)-4 (§) † Su σ 986 1431a del. Αἰ. Erbse: Eὐ. M^{sc} χρῆν Newiger
 p. 151; §§ Su λ 264 1451-3 § Su κ 1568 1437-8 Grog. Cor. 1437 Αἰ. Erbse
 1424 Αἰ. om. R V: οἱ δότο K Δι.] ΙΙλ. E^{sc} 1427 ὠφέλει R
 1428 φανεῖται] πέφυκε V A K: πέφανται Hanaker 1429 αὐτῷ R V
 1430 post 1431a transp. Erbse 1431a del. Αἰ. Erbse: Eὐ. M^{sc} χρῆν Newiger
 versum editioni posteriori attrib. Dover 1431b om. V A K¹ (add. K^{ms}). in. Eὐ. vel.
 Δι. vel Xc. (σῦ) Σπντ.; Αἰ. Erbse versum editioni priori attrib. Dover
 1437-41 damn. Aristarchus et Apollonius sec. Σπντ 1437-41 et 1451-3 editioni priori,
 1442-50 posteriori attrib. Sommerstein, auct. Dindorf et Tucker 1437 Αἰ. Erbse
 1442-50 posteriori attrib. Sommerstein, auct. Dindorf et Tucker 1440 «φτ' ἔ] κατέ- R
 1451-62 huc transp. Dörrie 1453-4 damn. Σπντ (cf. ad 1437-41) 1453 post 1451
 R^{sc} Eὐ. om. R 1454 Δι. om. R alt. τί om. V A K 1455 Δι.] dic. R

Εὐ. μεμνημένος νυν τῶν θεῶν οὓς ὤμοσας
 ἢ μὴν ἀπάξεν μ' οἰκαδ', αἰροῦ τοὺς φίλους.
 Δι. ἢ γλώττ' ὁμώμοι', Αἰσχύλον δ' αἰρήσομαι.
 Εὐ. τί δέδρακας, ὦ μισαρώτατ' ἀνθρώπων;
 Δι. ἐγώ;
 Εὐ. ἔκρινα νικᾶν Αἰσχύλον. τίη γὰρ οὐ;
 Δι. αἰσχιστον ἔργον προσβλέπεις μ' ἐίργασμένους;
 Εὐ. τί δ' αἰσχρόν, ἢ μὴ τοῖς θεωμένοις δοκῆ;
 Δι. ὦ σφέλιε, περιόψει με διη τεθνηκότα;
 Εὐ. τίς δ' οἶδεν εἰ τὸ ζῆν μὲν ἔστι κατθανεῖν,
 τὸ πνεῖν δὲ δειπνεῖν, τὸ δὲ καθεύδειν κώδιον;
 Πλ. χωρεῖτε τοῖνον, ὦ Διώνυσ', εἴσω.
 Δι. τί δαί;
 Πλ. ἵνα ξενίζω σφῶ πρὶν ἀποπλεῖν.
 Δι. εὐ λέγεις
 νῆ τὸν Δι'. οὐ γὰρ ἄχθομαι τῷ πράγματι.

Χο. μακαρίος γ' ἀνὴρ ἔχων
 ξυνεσιν ἡκριβωμένην.
 πᾶρα δὲ πολλοῖτον μαθεῖν.
 ὅδε γὰρ εὐ φρονεῖν δοκῆσας
 πάλιν ἄπεισιν οἰκαδ' αὐθις,
 ἐπ' ἀγαθῷ μὲν τοῖς πολίταις,
 ἐπ' ἀγαθῷ δὲ τοῖς ἑαυτοῦ
 ξυγγενέαι τε καὶ φίλοιαι,
 διὰ τὸ συνετὸς εἶναι.
 Χαρίεν οὖν μὴ Σωκράτει
 παρακαθημένον λαλεῖν,
 1482.3 A 1484.5 A 1486.7 A 1488.9 A 1490.1 A
 1471 § Eust. Il. i. 700. i 1477 §§ † Su τ 662 1481 Σ' 1378

1471 Δι. om. K - μοικεν A 1472 Δι.] dic. R 1474 Εὐ. om. R - τὸν μ' ἔργον V; - τὸν ἔργον μ' A K's προσβλέπεις μ' ἐίργασμένους M'ne Θ; ἐίργασμένους προ- βλέπεις R; ἐπ- προσ- V A; ἐργασμένους προσ- K 1475 Δι. om. R τοῖσι A 1477 δ' om. R μὲν] μὲν V ad fin. vs. τὸ κατθανεῖν δὲ ζῆν Su 1478 in. Εὐ. V διπλεῖν K τὸ δὲ] καὶ τόσσ' E; καὶ τὸ M U 1479 τῶνον] νῶν R 1480 ξενίζω Meineke; - σω a; ξεσιασμεν Marzullo Δι.] dic. R 1482 μακα- ριον Σ'AVE γ' om. A 1484 πολλοῖσι V A K 1486 ἀπεισ' R at Bent- ley 1489 φιλιοισι(v) Bentley; -λοισ a

ἀποβαλόντα μουσικὴν
 τὰ τε μέγιστα παραλιπόντα
 τῆς τραγωδικῆς τέχνης.
 τὸ δ' ἐπὶ σεμνοῖσιν λόγουσιν
 καὶ σκαριφθησοῖσι λήρων
 διατριβὴν ἄργον ποιεῖσθαι
 παραφρονοῦντος ἀνδρός.

Πλ. ἄγε δὴ χαίρων, Αἰσχύλε, χῶρε,
 καὶ σῶζε πόλιν τῆν ἡμετέραν
 γνώμαις ἀγαθαῖς, καὶ παιδευσον
 τοὺς ἀνοήτους· πολλοὶ δ' εἰσίν.
 καὶ δὸς τουτὶ Κλεοφῶντι φέρων
 καὶ τουτουσὶ τοῖσι πορτοῖσι
 Μύρμηκί θ' ὄμου καὶ Νικομάχῳ,
 τόδε τ' Ἀρχεγόμφῳ· καὶ φράζ' αὐτοῖς
 ταχέως ἦκειν ὡς ἐμὲ δευρὶ
 καὶ μὴ μέλλειν· κἄν μὴ ταχέως
 ἦκωσιν, ἐγὼ νῆ τὸν Ἀπόλλω
 στίξας αὐτοὺς καὶ ξυμποδίσας
 μετ' Ἀδειμάντων τοῦ Λευκολόφου
 κατὰ γῆς ταχέως ἀποπέμψω.
 Αἰ. ταῦτα ποιήσω· σὺ δὲ τὸν θᾶκον
 τὸν ἐμὸν παράδος Σοφοκλεῖ τηρεῖν
 καὶ διασώξεν, ἦν ἄρ' ἐγὼ ποτε
 δεῦρ' ἀφίκωμαι. τούτων γὰρ ἐγὼ
 1494 -τα / πᾶ- K 1494.5 A 1496.7 A 1498.9 A 1500.1 A
 1502.3 A 1504.5 A 1506.7 A 1507 -μῶ / καὶ a 1507.8 R V A
 1508 -κειν / ὡς R V K 1508.9 R V A 1509 -λεν / κἄν a 1509.10 a
 1510 ἐγὼ (om. K) / νῆ R V K 1510.11 R V A 1511 -τοῖσι / καὶ a
 1511.12 A 1517.18 A

1504 (δὸς ...) -5 § † Su π 1799 1508 (τα- ...) -10 § † Su δ 287
 1511-13/14 § † Su (1) σ 1396 1513/14 § † Su (2) δ 287
 1493 βάλλοισι V 1494 τὰ τε] καὶ τὰ R 1496 σεμνοῖσιν i; -σι a
 1497 σκαρη- Vnc -φισ- A (ctt. ΛΣΥ) 1498 ἐργῶν V 1500 ὦ· σφέλιε U
 1501 ὁμωμένων Scaliגר 1503 -τοῖσι] c in ras. V εἰσὶ K 1504 τουτο Su
 1505 τουτουσὶ Bergk; τουτο R Su; τουτο V K; τουσι A; τουτοισι Vnc. 1510 ἦκωσι
 A ἐγὼ om. A νῆ] μᾶ Su(t) 1511 συμ- R Su 1512 -λοφίου Σ'; -φόρου
 Su(t); om. Su(t) 1513/14 κατὰ] καὶ τὰ V 1515 θέκων Bentley; θέκων U;
 ἡρόων a 1517 σῶξεν A K

ἀποβαλόντα μουσικὴν
 τὰ τε μέγιστα παραλιπόντα
 τῆς τραγωδικῆς τέχνης.
 τὸ δ' ἐπὶ σεμνοῖσιν λόγουσιν
 καὶ σκαριφθησοῖσι λήρων
 διατριβὴν ἄργον ποιεῖσθαι
 παραφρονοῦντος ἀνδρός.

Πλ. ἄγε δὴ χαίρων, Αἰσχύλε, χῶρε,
 καὶ σῶζε πόλιν τῆν ἡμετέραν
 γνώμαις ἀγαθαῖς, καὶ παιδευσον
 τοὺς ἀνοήτους· πολλοὶ δ' εἰσίν.
 καὶ δὸς τουτὶ Κλεοφῶντι φέρων
 καὶ τουτουσὶ τοῖσι πορτοῖσι
 Μύρμηκί θ' ὄμου καὶ Νικομάχῳ,
 τόδε τ' Ἀρχεγόμφῳ· καὶ φράζ' αὐτοῖς
 ταχέως ἦκειν ὡς ἐμὲ δευρὶ
 καὶ μὴ μέλλειν· κἄν μὴ ταχέως
 ἦκωσιν, ἐγὼ νῆ τὸν Ἀπόλλω
 στίξας αὐτοὺς καὶ ξυμποδίσας
 μετ' Ἀδειμάντων τοῦ Λευκολόφου
 κατὰ γῆς ταχέως ἀποπέμψω.
 Αἰ. ταῦτα ποιήσω· σὺ δὲ τὸν θᾶκον
 τὸν ἐμὸν παράδος Σοφοκλεῖ τηρεῖν
 καὶ διασώξεν, ἦν ἄρ' ἐγὼ ποτε
 δεῦρ' ἀφίκωμαι. τούτων γὰρ ἐγὼ
 1494 -τα / πᾶ- K 1494.5 A 1496.7 A 1498.9 A 1500.1 A
 1502.3 A 1504.5 A 1506.7 A 1507 -μῶ / καὶ a 1507.8 R V A
 1508 -κειν / ὡς R V K 1508.9 R V A 1509 -λεν / κἄν a 1509.10 a
 1510 ἐγὼ (om. K) / νῆ R V K 1510.11 R V A 1511 -τοῖσι / καὶ a
 1511.12 A 1517.18 A

1504 (δὸς ...) -5 § † Su π 1799 1508 (τα- ...) -10 § † Su δ 287
 1511-13/14 § † Su (1) σ 1396 1513/14 § † Su (2) δ 287
 1493 βάλλοισι V 1494 τὰ τε] καὶ τὰ R 1496 σεμνοῖσιν i; -σι a
 1497 σκαρη- Vnc -φισ- A (ctt. ΛΣΥ) 1498 ἐργῶν V 1500 ὦ· σφέλιε U
 1501 ὁμωμένων Scaliגר 1503 -τοῖσι] c in ras. V εἰσὶ K 1504 τουτο Su
 1505 τουτουσὶ Bergk; τουτο R Su; τουτο V K; τουσι A; τουτοισι Vnc. 1510 ἦκωσι
 A ἐγὼ om. A νῆ] μᾶ Su(t) 1511 συμ- R Su 1512 -λοφίου Σ'; -φόρου
 Su(t); om. Su(t) 1513/14 κατὰ] καὶ τὰ V 1515 θέκων Bentley; θέκων U;
 ἡρόων a 1517 σῶξεν A K

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ

Πάν	ὁ θεός	Διός	ὁ ἐκ μ[ι]τ[η]ρός
Χαιρέας	ὁ παρόντος	Γοργίας	ἀδελφ[ός]
Σώστρατος	ὁ ἐρασθεύς	Σίκων	μάγειρος
Πυρρίας	ὁ δοῦλος	Γέτας	ὁ δοῦλος
Κνήμων	ὁ πατήρ	Σμίχην	γραφεύς
Περθένης	θυγάτηρ	Καλλικτιδής	στ[ρα]τήρ τοῦ
	Κνήμωνος		Σωστράτου

2 παν ex πανθεο F; post θεοσ litterae ἀδελ/ aut deletae aut evanidae 3-4 ante σωστρατος β, ante πυρριασ a add. F², quasi ad immutandum ordinem personarum
 5 Σμίχην Marzullo et al.: σμικη F, ut solet 6 ἀνημων F, vide praef. p. 52 n.

ΔΥΣΚΟΛΟΣ

(11AN)

Τῆς Ἀττικῆς νομίζετ' εἶναι τὸν τόπον
 Φυλῆν, τὸ νυμφαῖον δ' ὄθεν προέρχομαι
 Φυλασίων καὶ τῶν δυναμένων τὰς πέτρας
 ἐπιβάδε γεωργεῖν, ἱερὸν ἐπιφανές πᾶν.
 τὸν ἀγρὸν δὲ τὸν [ἐ]πι δεξι' οἰκεῖ ταυτοῖ
 Κνήμων, ἀπάνθρωπος τις ἀνθρωπος σφόδρα
 καὶ δύσκολος πρὸς ἅπαντας οὐ χάρων τ' ὄχλη---
 ὄχλη λέγω; ζ[ῶ]ν οὗτος ἐπιεικῶς χρόνον
 πολὺν λελάληκεν ἠδέως ἐν τῷ βίῳ
 οὐδενί, προσηφρέσκεε πρότερος δ' οὐδένα
 πλὴν ἐξ ἀνάγκης γετινῶν παριών τ' ἐμὲ
 τὸν Πᾶνα· καὶ τοῦτ' εὐθὺς αὐτῷ μεταμέλει,
 εἰ οἶδ'. ὅμως οὖν τῷ τρώπῳ τοιοῦτος ὢν
 χάρων γυναικ' ἔγρηκε, τετελευτηκότος
 αὐτῆ νεωστὶ τοῦ λαβόντος τὸ πρότερον
 δοῦ τε καταλελειμένου μακροῦ τότε.
 ταύτῃ ζυγομαχῶν οὐ μόνον τὰς ἡμέρας,
 ἐπιλαμβάνων δὲ τὸ πολὺ τῆς νυκτὸς μέρος
 ἔξη κακῶς· θυγάτριον αὐτῷ γίνεται·
 ἐπι μάλλον. ὡς δ' ἦν τὸ κακὸν οἶον οὐθὲν αὐ
 ἕτερον γένοιθ', ὁ βίος τ' ἐπίπονος καὶ πικρός,
 ἀπῆλθε πρὸς τὸν ὄν ἢ γυνὴ πάλιν
 τὸν πρότερον αὐτῆ γενόμενον. χωρίδιον
 τοῦτω δ' ὑπάρχον ἦν τι μικρὸν ἐμβαδὶ
 ἐν γειτόνων, οὐ διατρέφει νηὶ κακῶς
 τὴν μητέρ', αὐτὸν, πιστὸν οἰκέτην θ' εἶνα
 πατρῶν. ἦδη δ' ἐστὶ μειρακύλλιον
 ὁ παῖς ὑπὲρ τὴν ἡλικίαν τὸν νοῦν ἔχων·
 προσάγει γὰρ ἢ τῶν πραγμάτων ἐμπειρίῳ.
 ὁ γέρον δ' ἔχων τὴν θυγατέρ' αὐτὸς ζῆ μόνος

1-3 (... Φυλασίων) cit. Harpocrat. s.v. Φυλή, p. 183, 11; 1-2 (... Φυλῆν) citant
 Schol. Ar. Ach. 1023 et alii: frg. 115

11. ΔΥΣΚΟΛΟΣ praebet F 7 ed. pr.: απανσσυ F 10 οδδενί Diano, Lloyd-Jones:
 οὐδεν F 11 ἐγαγωγικο F1 12 τοῦτ' plerique: τοῦστ' F 14-15 ed. pr.: τελευτηκοσσ,
 υπολαμβανασσ F 16 τότε plerique: ποτε F 18 ed. pr.: δεκαυτο F 26 αἰ-όν ed.
 pr.: αυτοσ F θ'ενα plerique: θεαυτο F

καὶ γραῦν θεράπιων, ἐυλοφορῶν σκάπτων τ', ἀεὶ
ποιῶν, ἀπὸ τούτων ἀρξάμενος τῶν γειτόνων
καὶ τῆς γυναικὸς μέχρι Χολαργέων κάτω
μισῶν ἐφέξης πάντας. ἡ δὲ παρθένος
γένονεν ὁμοία τῇ τροφῇ τις, οὐδὲ ἐν
εἰδιῶτα φλαύρον. τὰς δὲ συντρόφους ἐμοὶ
Νύμφας κολακεύουσα ἐπιμελῶς τιμῶσα τε
πέπτεκεν αὐτῆς ἐπιμέλειαν σχεῖν τινα
ἡμῶς· νεανίσκον τε καὶ μάλ' εὐπόρου
παιτρῶς, γεωργοῦντος ταλάων κτήματα
ἐνταῖθα πολλῶν, ἀστικῶν τῇ διατριβῇ,
ἦκο [τ' ἐπὶ θήραν μετὰ κυνηγέτου τυῶς
φλοῶν, κατὰ τύχην παραβαλόντ' εἰς τὸν τόπον
αὐτῆ]ς ἔχειν πως ἐνθεαστικῶς ποῶ.
ταῦτ' ἔστι τὰ κεφάλαια· τὰ καθ' ἕκαστα δὲ
ὄψεσθ' ἐὰν βούλησθε· βουλῆθητε δέ.
καὶ γὰρ προσόνθ' ὄρν δοκῶ μοι τουτουῖ
τὸν ἐρώντα τὸν τε συγκ[υνηγέτη]ν ἅμα
αὐτοῦς ὑπὲρ τούτων τι σ[υγκουαυμ]μένους.

33

40

45

ΧΑΙΡΕΑΣ

τί φῆς; ἰδὼν ἐνταῦθα παῖδ' ἐλευθέρων
ταῖς πλησίον Νύμφας στεφ[ανο]ύσαν, Σώστρατε,
ἐρῶν ἀπῆλθες εὐθαῖς;

50

ΣΩΣΤΡΑΤΟΣ

(Χα.) εὐθ[ύς].
ὡς ταχέ.
(Σω.) ἡ τοῦτ' ἐββουλεύσ' ἐξίω, ἐρᾶ[ν] τυῶς;
(Χα.) σκόπτεις· ἐγὼ δέ, Χαιρέα, κακῶς ἔχω.
(Σω.) ἀλλ' οὐκ ἄπιστῶ.
διόπερ ἦκου παραλαβῶν

54

50, 52 (omisso v. 51) cit. Ammonius p. 62 Valckenae: fig. 120

31 σκαπτῶν α. Γ. P 36 φλοῶν P 38 εγεν P 41-47 ed. pr. 43 φλοῶν multā
displetet παραβαλόντ' ed. pr.: λαβ. P 46 βουλεύσε P 48 locus conlatamatus
συγκυνηγέτην Ha., Quincey et al. (-ερωσθ) ed. pr.: συ.[7-9] αμα P 49 ed. pr.
longiore fortasse supplemento: τισσ[7 +] σονω P 50-51 ed. pr. ἐθέλει γε πᾶς δ' ἐλευθέρων
Ammon. (scil. ἐλευθέρων προ ἐλευθέρων ἐρῶν; ἐυθέδε conti. Valckenae) 51 πλῆρας P
52 suppl. plerique (scil. εὐθ[ύς]:] ὁσταν) (ἐλευθ.-] ἔρῶν ἀπῆλθες εὐθαῖς ὡς ταχέ Ammon.
53 ἐββουλεύσ' plerique: εβουλεύσ' P 54 σκαπτῶν ex σκαπτῶν: P

σὲ πρὸς τὸ πρῆγμα, καὶ φίλον καὶ πρακτικὸν
κρίνας μάλιστα.

60

πρὸς τὰ τοιαῦτα, Σώστρατε,
οὕτως ἔχω· παραλαμβάνει τις τῶν φίλων
ἐρῶν ἑταίρας· εὐθὺς ἀρπάζας φέρω,
μεθίω, κατακτάω, λόγον ὅλως οὐκ ἀνέχομαι·
πρὶν ἐξετάσαι γὰρ ἦτις ἐστί, δεῦ ταχεῖν.
τὸ μὲν βραδύνειν γὰρ τὸν ἔρωτ' αἰεὶ πολὺ,
ἐν τῷ ταχέως δ' ἔνεστι παύσασθαι ταχύ.
γάμον λέγει τις καὶ κόρην ἐλευθέρων·
ἕτερός τις ἐμὲ ἐνταῦθα· συνθάνομαι γένος,
βίον, τρόπους· εἰς πάντα τὸν λοιπὸν χρόνον
μνείαν γὰρ ἦδη τῷ φίλῳ καταλείπομαι
ὄσ' ἂν διοικήσω περὶ ταῦτα.

65

καὶ μάλ' εὐ,
οὐ πάνω δ' ἀρεσκόντως ἐμοί.
καὶ νῦν γε δεῦ
ταῦτα διακοῦσαι πρόωτον ἡμῶς.

70

τὸν Πυρρίαν τὸν συγκυνηγὸν οἴκοθεν
ἐγὼ πέπομφα.
πρὸς τῶν;
αὐτῷ τῷ πατρὶ
ἐπτευόμενον τῆς παιδῶς, ἡ τῷ κυρίῳ
τῆς οἰκίας, ὅστις ποτ' ἐστίν.
'Ηράκλειδεις·

75

οἶον λέγεεις.
ἡμῶντον· οὐ γὰρ οἰκέτη
ἦρμουτ' ἴσως τὸ τοιοῦτον. ἀλλ' οὐ ράδιον
ἐρώντα σφιδεῖν ἐσσι τί ποτε συμφέρει.
καὶ τὴν διατριβὴν ἦτις ἐστ' αὐτοῦ πάλου
τεθαύμαια· εἰρήκεαν γὰρ εὐθὺς οἴκαδε
αὐτῷ παρεῖναι πυθῶ μένω τάνταθθά μοι.

80

ΠΙΠΡΙΑΣ

πάρες, φοιλάττου, πῶς ἀπελθ' ἐκ τοῦ μέσου.
μαίνεθ' ὁ δικόκων, μαίνεται.
τί τοῦτο, παῖ;

(Πιπ.)

80 εἰς ἀπαρακτικον P 58 στι προ τωσ P 61 διπλωθ P 62 αἰθε ed. pr.: ωφέλινα P
81 P 62 αἰθε μετὰν δεῖ. P 62 ut vid. 68 ὄσ' ἂν Ha.: ὡσαν P 69 ἀρεσκόντω P (-os fort.
82 σ' ὄτ') 74 δῆλοντο P 76 τοιοῦτων ed. pr.: τοιουτ' P 79 δε προ γαρ P

πονῶν, ἀπὸ τοῦτων ἀρξάμενος τῶν γειτόνων
 καὶ τῆς γυναικὸς μέχρι Χολαργίων κάτω
 μισῶν ἐφέτης πάντας. ἡ δὲ παρθένος
 γέγονεν ὁμοία τῇ τροφῇ τῆς, οὐδὲ ἐν
 εἰδυῖα φλαῦρον. τὰς δὲ συντρόφους ἔμοι
 Νύμφας κολακειοῦς ἐπιμελοῦτε τιμῶσά τε
 πέπεικεν αὐτῆς ἐπιμέλειαν σχεῖν τινα
 ἡμῶς· νεανίσκων τε καὶ μάλ' εὐπόρου
 πατρὸς γεωργοδότης ταλάντων κτήματα
 ἐνταῦθα πολλῶν, ἄστικόν τῃ διατριβῇ,
 ἥκοιτ' ἐπὶ θήραν μετὰ κυνηγέτου τυρὸς
 ]· κατὰ τὴν παραβολὴν εἰς τὸν τόπον
 ]· ἔχειν πως ἐνθεαστικῶς ποῶ.
 ταῦτ' ἐστὶ τὰ κεφάλαια, τὰ καθ' ἕκαστα δὲ
 ὄψεσθ'] ἐὰν βούληθε—βουλῆθητε δέ.
 καὶ γὰρ προσίοιθ' ὄραν δοκῶ μοι τοῦτον
 τὸν ἔρῶντα τὸν τε συγκ[.....]ν ἄμα,
 αὐτοῖς ὑπὲρ τούτων τι εἰργκονομηένους.

35

40

45

ΧΑΙΡΕΑΣ

τί φῆς; ἰδὼν ἐνθάνει παιδ' ἐλευθέραν
 τὰς πλησίον; Νύμφας στεφανοῦσαν, Σώστρατε,
 ἔρων ἀπῆλθεσ εὐθύς;

ΣΩΣΤΡΑΤΟΣ

[Χαι.]

ἡ τοῦτ' ἐβροβύλευς' ἐξῶν, ἔρῶν τυρός;
 (Σω.) σκόπτει· ἐγὼ δέ, Χαίρεα, κακῶς ἔχω.

εὐθύς.

ὡς ταχύ.

ἀπ' τῆς γυναίκα του ἀρχίζοντας καὶ τους γείτονες μετὰ
 καὶ μέχρι κάτω, στη σειρά, ὅλους τους Χολαργιώτες.
 Ἡ κόρη του ὁμοῦς, ἡ Μυρρίνη, μεγάλωσε ἀπονήρευτη
 καὶ τις συντρόφισσές μου Νύμφες, στη στηλιά,
 τις τιμὰ καὶ τις φροντίζει με το παραπάνω
 καὶ ὁ τρόπος τῆς με ἔκανε κάπως νὰ τῆ νοιαστώ.
 Κάποιο νεαρό, λοιπὸν, με μωαλά πρωτευουσιάνου
 καὶ πλούσιο πατέρα — μεγαλογεωργό,
 ποὺ ἦθε γιὰ κυνήγι παρέα μ' ἓνα φίλο του,
 κανόνισα —στην πύχη τάχα—
 τὴν κόρη ν' ἀνταμώσει καὶ νὰ θιαμπωθεῖ.
 Αὐτὰ σε γενικὲς γραμμές.
 Τις ἄλλες λεπτομέρειες θὰ τις δεῖτε ἂν το θέλετε
 — καὶ εἶναι ευκαιρία,
 γιὰτὶ τὸν βλέπω... ἐρχεται ὁ καρδιοχτυπημένος
 με τὸ φίλο του μαζί
 καὶ γιὰ τὴν κόρη κουδεντιάζου. 3

(Φεύγει ὁ Πάνας. Ἐρχεται ὁ Σώστρατος με τὴ Χαίρεα καὶ
 κουδεντιάζου. Σιαματόν σχεδὸν μπροστά στο σπίτι του Κνήμονα.)

ΧΑΙΡΕΑΣ

Μὰ τι λες Σώστρατε,
 εἶδες μὴ κοπέλα ποὺ στεφάνωνε ἐδῶ
 τοῦ τόπου τις Νεράιδες
 καὶ τὸ ἄδαις αἰμέσως στα πόδια ποθοπλάνταχτος;

ΣΩΣΤΡΑΤΟΣ

Αἰμέσως Χαίρεα!

Χα. Τόσο γρήγορα!

Ἀγάπες μιλῆσανέουσαι σαν βγαίνεις γιὰ κυνήγι;
 Σὺ. ΜΕ χοροῖδεύεις Χαίρεα, ἀλλὰ ἐγὼ υποφέρω.

- (Χαι.) ἀλλ' οὐκ ἀπιστώ. 55
(Cω.) διόπερ ἤκω παραλαβὴν
κέ πρὸς τὸ πρᾶγμα, καὶ φίλον καὶ πρακτικὸν
κρίνας μάλιστα.
- (Χαι.) οὕτως ἔχω· παραλαμβάνει τις τῶν φίλων
ἔρων ἑταίρας· εὐθὺς ἀρπάζας φέρω,
μεθύω, κατακάω, λόγον δὲ οὐκ ἀνέχομαι·
πρὶν ἐξετάσαι γὰρ ἤτις ἐστί, δεῖ τυχεῖν.
τὸ μὲν βραδύνειν γὰρ τὸν ἔρωτ' αὔξει πολὺ,
ἐν τῷ ταχέως δ' ἔνεστι παύσασθαι ταχύ.
γάμον λέγει τις καὶ κόρην ἐλευθέραν·
ἕτερος τις εἰμ' ἐνταῦθα· πυνθάνομαι γένος,
βίον, τρόπον. εἰς πάντα τὸν λοιπὸν χρόνον
μνείαν γὰρ ἤδη τῷ φίλῳ καταλείπομαι
ὡς ἂν διοικήσω περὶ ταῦτα. 60
(Cω.) καὶ μάλ' εὖ
(Χαι.) καὶ νῦν γε δεῖ
(Cω.) ταῦτα διακοῦσαι πρῶτον ἡμᾶς.
τὸν Πυρρίαν τὸν κυγκυρηγὸν οἴκοθεν
ἐγὼ πέπομφα—
(Χαι.) πρὸς τίνα;
(Cω.) αὐτῷ τῷ πατρὶ
ἐντευξόμενον τῆς παιδὸς ἢ τῷ κυρίῳ
τῆς οἰκίας ὅστις ποτ' ἐστίν.
(Χαι.) Ἡράκλεις,
(Cω.) οἶον λέγεις.
ἤμαρτον οὐ γὰρ οἰκέτη
ἤμωτ' ἵκω τὸ τοιαῦτ' (ὁ γ'). ἀλλ' οὐ ραῖδιον 75

- Χα. Δεν το αρνίεμαι.
Σώ. Γ' αυτό ήβρα και σε πήρα, για το κακό που με δρήκε.
Φίλο μου σε θεωρώ και επιδέξιο στο θέμα.
Χα. Και είμαι επιδέξιος Σώστρατε στα τέτοια.
'Όταν κάποιος φίλος μου παρακροσαστεί για μια
εταίρα — και θέλει τη δοήθειά μου,
μεθώ ευθύς κι ανάδω
και λόγο δεν σηκώνω
και δεν καθυστερώ...
την παίρνω, του την πάω να τελειώνει η δουλειά,
πριν μάθω ποια και ποῦθε.
Η αναμονή τον πόθο τον θερώνει
μα τον μαραίνει η γοηγοράδα, ως να πεις.
'Όταν όμως φίλος μου βάλει στο νου του γάμο
με κόρη από τίςκι —όχι δούλα—
τότε αλλιώς το κάνω.
Τότε μαθαίνω τη γενιά της
το βιος της και τον τρόπο της...
κι αφήνω και στο φίλο μου σημάδια να θυμάται
πώς έπαίξα το ρόλο μου.
Σώ. Καλά λες για το ρόλο σου,
(μόνος του) εμένα δεν μου αρέσει.
Χα. Και τώρα για την κόρη πρέπει να πεις γ' ακούσω.
Σώ. Απ' τα χαράματα ακόμα ξαπέστειλα απ' το σπίτι
το δοηθό μου τον Πυρρία, το συγκυρηγό...
Χα. Και τον ξαπέστειλες για πού;
Σώ. Να βρει και να μιλήσει στην κόρη της τον πατέρα...
ή στον κόρη —όποιος είναι— του σπιτιού...
Χα. Αμάν Ηρακλή μου!
Σώ. Έσφαλα,
Δεν έπρεπε σε δούλο να αναθέσω τέτοιο πράμα.

ἐρώνατα κυνιδεῖν ἔστι τί ποτε συμφέρον·
καὶ τὴν διατριβὴν ἦτις ἔστ' αὐτοῦ πάλαι
τεθαύμακ'· εἰρήκειν γὰρ εὐθύς οἰκάδε
αὐτῶι παρεῖναι πυθόμενοι τάνταυθά μοι.

80

ΠΥΡΡΙΑΣ

πάρες, φυλάττου, πᾶς ἄπελθ' ἐκ τοῦ μένου·
μάνεθ' ὁ δῶκεων, μάνεσται.

(Cω.)

φεύγετε.

(Πυ.)

τί ἐστι;

(Cω.)

βᾶλλομαι βῆλοισι, λίθοις·

(Πυ.)

ἀπόλωλα.

(Cω.)

βάλλει; ποῖ, κακόδαμον;

(Πυ.)

οὐκέτι

(Cω.)

ἴσως δῶκει;

(Πυ.)

μὰ Δία.

(Cω.)

ἐγὼ δ' ὤμιην.

(Πυ.)

τί δαί

(Cω.)

λέγεις;

(Πυ.)

ἀπαλλαγώμεν, ἱκετεύω σε.

(Cω.)

ποῖ;

(Πυ.)

ἀπὸ τῆς θήρας ἐντεύθεν ὡς πορρωτάτω.

(Cω.)

Ἄδίνης γὰρ ἴος ἦ<ν>· κακοδαμ<ον> ἄν τις ἦ

(Πυ.)

μελαγχολῶν ἀνθρωπος οἰκῶν εἰθαδῖ|

(Cω.)

τὴν οἰκίαν πρὸς ὃν μ' ἔπεμψες

(Πυ.)

μεγάλου κακοῦ· τοὺς δακτύλους [κατέαξα γὰρ

(Cω.)

σχεδὸν τι προσπρατῶν ἀπαίτητας

(Πυ.)

ἐλθῶν;

[?Cω.]

τί; πεπαρώνηκε. δεῦρο

<Πυ.>

Μα ὅποιος ἀγατά, δύσκολα ξεχωρίζει
το ποῖο καὶ πῶς συμφέρει.

Μα τώρα ἀργεῖ. Με πιάνει φόβος.

Του εἶπα μάλιστα μάθει νὰ ῥθει στο σπῆτι νὰ μου πει.

(Ξαφνικά πίσω ἀπ' το σπῆτι του Κνήμονα πετιέται τρομαγμένος
καὶ τρέχοντας ο Πυρρίας.)

ΠΥΡΡΙΑΣ

Στὴν ἀκρῆ! Φυλάξου! Φύγετε ὅλοι!

Τρελός με κωνηγάει! Τρελός!

Σώ. Τι εἶναι Πυρρίας;

Πυ. Φύγετε Φύγετε!

Σώ. Γιατί, τι συμβαίνει;

Πυ. Με χτυποῦν με πέτρες καὶ κοτρόνια! Χάθρηκα.

Σώ. Σε χτυποῦν; Ποιος, δούστηξε;

Πυ. Δὲν με κωνηγάει πια;

Σώ. Ὄχι, μὰ το Δία!

Πυ. Νόμιζα με κωνηγάει ἀκόμα!...

Σώ. Λοιπὸν; Τι ἔχεις νὰ πεις, πες.

Πυ. Νὰ φύγομε σε ικετεύω νὰ γλιτώσομε!

Σώ. Ἀπὸ ποῦ; Ποῦ;

Πυ. Ἀπὸ τὴν πόρτα ἐδῶ! Ὅσο πιο πέρα.

Ο γιος τῆς Οδύνης – κάποιος γρουσουζης

ἢ κακορίζικος μένει ἐδῶ

στο σπῆτι που μ' ἔστειλες!

Μεγάλο κακό! Ὅλα μου τὰ δάκτυλα

σχεδὸν τα στραμπούλητρα στο φευγιό

σιωντοφλιάντας!

Σώ. Μα θα ῥθει ὡς ἐδῶ;

Πυ. Τι; Τρελάθηκα ἀφού!...

αὐτός—ὑπάγω, βέλτιστε. σὺ δὲ τούτῳ λάλει.

(Cω.) οὐκ ἂν δυναίμην ἀπίθανός τις εἶμ' αἰεὶ
 ἐν τῷ λαῶν. ποῖον λέγει]μι;
 οὐ πᾶν φιλόφρονον βίλλεπεν μοι φαίνεται,
 μὰ τὸν Δι'· ὡς δ' ἐσποῖδακ'. εἰ[πανέ]γω βραχὺ
 ἀπὸ τῆς θύρας. βέλτιον. ἀλλὰ κ[αί] β[ρο]δαί
 μόσος βαδίζων. οὐχ ὕψαινευ μοι δοκεῖ.
 δέδοικα μέντοι, μὰ τὸν Ἀπόλλω και θεούς,
 αὐτόν. τί γάρ ἂν τις μὴ οὐχὶ τάληθῆ λέγοι;

145

150

ΚΝΗΜΩΝ

εἴτ' οὐ μακάριος ἦν ὁ Περσεύς κατὰ δύο
 τρόπους ἐκεῖνος, ὅτι πετρός ἐγένετο
 κοῦδενὶ κνήτῃ τῶν βαδίζοντων χαμαί,
 εἴθ' ὅτι τοιοῦτο κτήμ' ἐκέκτηθ' αἰ λίθου
 ἄπαντας ἐπῶει τοὺς ἐνοχλοῦντας; ὅπερ ἐμοὶ
 νυνὶ γένοιτ'. οὐδὲν γάρ ἀφρονώτερον
 λιθίνων γένουτ' (ἂν) ἀνδριάντων πανταχοῦ.
 νυνὶ δ' οὐ βιωτόν ἐστι, μὰ τὸν Ἀσκληπιόν.
 λιλοδὲ' ἐπεμβαίνοντες εἰς τὸ χωρίον
 ἦδη παρ' αὐτήν τὴν ὁδὸν γάρ, νῆ Δία,
 εἰωθα διατρίβειν· ὅς οὐδ' ἐργάζομαι
 τοῦτο τὸ μέρος (τοῦ) χωρίου. πέφευγα δὲ
 διὰ τοὺς παριόντας.

160

ΔΥΣΚΟΛΟΣ

Φεύγω φίλε φεύγω, μίλα του εσύ.

(Φεύγει ο Περσεύς· ο Κνήμωνας φαίνεται που έρχεται.)

Σώ. Δεν θα μπορέσω.
 Πάντα τα χάνω όταν μιλάω.
 Και τι να πω άλλωστε;
 Αγριάνθρωπος μου φαίνεται, μα το Δία,
 κοίτα πώς διάζεται
 ως παραμέρισω απ' την πόρτα καλύτερα.
 Έρχεται και φονάζει, μόνος του μιλάει,
 δεν θα 'ναι στα καλά του.
 Μα τους θεούς και μα τον Απόλλωνα
 πολύ τον φοβήθηκα!
 Γιατί να την κρύβω την αλήθεια;

(Φτάνει ο Κνήμωνας παραμιλώντας.)

ΚΝΗΜΩΝΑΣ

Διπλά καλότυχος δεν ήταν ο Περσεύς;⁷
 που γίνονταν τούλι κι άνθρωπο δεν ανταίμωνε
 και είχε τη χάρη να μπορεί
 πέτρες να τους κάνει ὅσους τον ενοχλοῦσαν;
 Αχ να τους πέτρωνα κι εγώ!
 Πέτρινα ἀγάλματα θα γέμιζα τον κόσμο.
 Τώρα ζωὴ ἀζώγητη, μα τον Ασκληπιό.
 Μπαίνουν και στο χωράφι μου τώρα να μου
 μιλήσουν.
 Πέρα απ' το δρόμο έμαθα να μένω
 και τούτο το χωράφι μου δεν το καλλιεργώ
 να μη δλέπω διαβάτες να περνοῦν,

ἦδη διώκουσ'· ὦ πολυπληθείας ὄχλου.
ἀλλ' ἐπὶ τοὺς λόφους ἄνω

165

οἴμοι, πάλιν τις οὐτοςὶ πρὸς ταῖς θύραις
ἔστηκεν ἡμῶν.

Cω.

ἀρα τυπτήρει γέ με;

Κν.

ἐρημίας οὐκ ἔστιν οὐδαμῶς τυχέειν,
οὐδ' ἂν ἀπάγασθαί τις ἐπιθυμῶν τύχη.
ἐμοὶ χαλεπαίνει(ς); περιμένω, πάτερ, τινὰ
ἐνταῦθα· συνθέμην γάρ.

Cω.

170

(Κν.)

τουτὶ σποῶν νενομίκατ' ἢ τὸ τοῦ Διῶ;
πρὸς τὰς ἐμάς θύρας, εἴν ιδεῖν τινα
βούλησθε, συνάπτεσθ' ἀπαντᾶν παντελῶς,
καὶ θᾶκου οικοδομήσασθ', ἂν ἔχητε νοῦν,
μᾶλλον δὲ καὶ συνέδριον. ὦ τάλας ἐγώ,
ἐπιηρασμὸς τὸ κακὸν εἶναι μοι δοκεῖ.

175

Cω.

οὐ τοῦ τυχόντος, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, πόκου
τουτὶ τὸ πρᾶγμα (<γ') ἀλλὰ κυντοναίτερου.
προδῆλον ἔστιν. ἄρ' ἐγὼ πορεύσομαι
ἐπὶ τὸν Γέταν τὸν τοῦ πατρὸς; νῆ τοὺς θεοὺς
ἔγωγ'· ἔχει (<τι> διάπυρον καὶ παραγμάτων
ἔμπειρός ἐστιν παντοδαπῶν τὸ δύσκολον
τὸ τοῦδ' ἐκεῖνος < > ἀπώκετ', οἶδ' ἐγώ.

180

185

ἀλλά μέχει και στο λόφο με κωρηγούν οι ἀθλιοι.
Γέμισε ο τόπος κόσμο.

(Βλέπει το Σώστρατο.)

Α! Ποιος είναι πάλι τούτος
στην πόρτα μου μπροστά;

Σώ. (μόνος του) Θα με χτυπήσει πάρα;

Κν. Πουθενά δεν δρίσκεις ερημιά
μηδέ για κρέμασμα κι αν ψάχνεις!

Σώ. Με μένα θυμώνεις;

Περιμένω κάποιον, πατερούλη, εδώ·
συνάντησή δόσαμε.

Κν. Δεν το 'λεγα εγώ;

Δημόσια στα⁸ το 'χετε το χωράφι μου
ή τόπο λαοσυνάεης;

Αν θέλετε να δείτε κάποιον
και την πόρτα μου ορίζετε σαν τόπο...
τότε, αν έχετε μυαλό, στήστε κι ένα δίημα
κάντε και μια αίθουσα να γίνονται συνέδρια.
Αχ ο δύστυχος!

Αυτό το φέρεται με παλαδώνει.

(Ο Κνήμιονας μπαίνει μέσα θυμωμένος.)

Σώ. Ετούτο το κακό δεν είναι σαν τα άλλα·
θέλει ανασκούμπωμα, φως φανερό.

Θα πάω λοιπόν στο Γέτα κι εγώ,
σου πατέρα μου το δούλο, μα τους θεούς,
σπίθα το μυαλό του και όλα τα ξέρει
και τουτουνού τη στραβάδα θα τη σιώσει εκείνος.

τουτί δ' ἀπαρνείται τις ἀνθρώπων δίκαιος,
 ἔλθειν ἐπ' ἄριστον κωνήθους τεθικότας;
 εἰμὶ γάρ, ἀκριβῶς ἴσθι, σοὶ πάσαι φίλος
 πρὶν ἰδεῖν. λαβίων ταυτ' εἰσένεγκε Δαῖε σύ,
 εἴθ' ἦκε.

ἦρα μαρμῶς μόνην τὴν μητέρα
 οἴκοι καταλείπων ἄλλ' ἐκέκτης ἐπιμελοῦ
 ὧν ἂν δέηται. ταχὺ δὲ κἀγὼ παρέσομαι.

Γο.

ΧΟΡΟΥ

ACTVS IV

Σικ. τίς ἂν βοηθήσειεν; ὦ τάλαυ' ἐγὼ.
 τίς ἂν βοηθήσειεν;

Σικ. εἰάσθ' ἡμᾶς πρὸς θεῶν καὶ δαιμόνων
 σπονδὰς ποῖσαι. λαιδορεῖσθε, τύπτετε
 οἰμάζετ' ὦ τῆς οἰκίας τῆς ἐκτόπου.
 ὁ δεσπότης ἐν τῷ φρέατι.

Σικ. πῶς;
 ὅπως;

ἦρα τὴν δίκειλλαν ἐξέλοι καὶ τὸν κάδον,
 κατέβαυε, κἀτ' ὄλισθ' ἄνωγει, ὥστε καὶ
 πέπτωκεν.

Σικ. οὐ γὰρ ὁ χαλεπὸς γέραν σφόδρα
 οὖτος; καλὰ γ' ἐπόησε νῆ τὸν Οὐρανόν.
 ὦ φιλιτάτη γραυ, νῦν σὺν ἔργον ἐστὶ.

Σικ. πῶς;

Ποῖος καλεσμένος σε τραπέζι θυσίας
 αρνίστατι να ῥθει;
 Φίλος σου εἶμαι ἀπὸ παλιά — το ξέρεις —
 πρὶν σε γνωρίσω.

Γο. Κι ἐσύ Δάε πῆγαινε τούτα μέσα και ἐλα.
 Ποσέ μην αφήνεις τῆ μητέρα μονάχη τῆς.
 φρόντισέ την σ' ὄχι θέλει. θα ἔρθω κι ἐγώ.

(Ο Δάος μπαίνει στο σπίτι με το δακέλι και το παγάρ. Ακολουθεῖ
 ο Ιοργίας. Ο Σώστρατος πηγαίνει στη σπηλιά. Ακολουθεῖ το
 ἐμβόλιμο του Χοροῦ. Βγαίνει η Σιμίκη φωνάζοντας.)

Πράξη Δ'

Σκ. Βοήθεια, αχ ἡ δύστηχη, βοήθεια! Βοήθεια!

(Βγαίνει απ' τὴ σπηλιά ενοχλημένος ο Σάκωνας.)

Σκ. Ἄνακτα Προσλή μου! Θεοὶ και δαίμονες!
 Αφήστε μας να κάνουμε σπονδές
 Ἀμάν πια!

Σκ. Βράζετε, χτυπάτε, κλαίτε! Τι σίτι παραξένο!
 Ο αφέντης! Στο πηγάδι!

Σκ. Πῶς;

Σκ. Πῶς ρωτάς;

Κατέβηκε να βγάλει τον κουβά και το δακέλι
 και γλιότρησε ανεβαινοντας και ἔπεσε.

Σκ. Καλὰ και χρυσά ἔκανε ο γρουσουζόγερος!

Τώρα δουλειά σου, μα τους θεούς, καλή μου γριούλα...

Σκ. Ποια;

(Cικ.) ὄλμον τιν' ἢ λίβον τιν' ἢ τοιοῦτό τι
 ἀνωθεν ἐνείκειον λαβοῦσα.
 (Cιμ.) φύλατε
 <Cικ.> κατὰ βᾶ. Πόσειδον, ἵνα τὸ τοῦ λόγου πάβω,
 ἐν τῷ φρέατι κυνὶ μάχωμαι; μηδαμῶς.
 (Cιμ.) ὦ Γοργία, ποῦ γῆς ποτ' εἶ;

(Γο.) ποῦ γῆς ἐγώ; 635
 (Cιμ.) τί ἐστὶ, Cιμήτη;
 ὁ δεσπότης ἐν τῷ φρέατι. Cώστρατε,
 ἐξελθε δεῦρ' ἤγοῦ, βιάδιζ' εἴσω ταχύ.

Cικ. εἶν θεοί, μὰ τὸν Διόνυσον. οὐ δίδωσ
 λεβήτιον θύουσι, ἱερόσυλε σύ,
 ἀλλὰ φθορεῖς. ἔκπιθι τὸ φρέαρ εἰσπεσών,
 ἵνα μηδ' ὕδατος ἔχῃς μεταδοῦναι μηδενί.
 νυνὶ μὲν αἱ Νύμφαι πεττωρημέναι
 εἰς αὐτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ δικαίως· οὐδὲ εἰς
 μάγειρον ἀδικήσας ἀθώιος διέφυγεν.
 ἱεροπρεπῆς πως ἐστὶν ἡμῶν ἡ τέχνη.
 ἵς τραπέζοισιν ὃ τι βούλει πόει.
 ἀλλ' ἄρα μὴ τέθνηκες; πάμπαν φλίτατον
 κλέομαι ἀπομιάζει τις. οὐδὲν τοῦτό γε
 (desunt uersus fere iv)

Σί. Πάρε κορφόνα ἢ πέτρης ἢ ἄλλο
 και ρίζ' τες ἐπάνω του.
 Σι. Κατέβα ἐσύ καλέ μου.
 Σί. Ἀμᾶν Ποσειδῶνα! Να κατέβω να πάβω
 ὅπως λέει η παροιμία κμε σκαλί στο πηγάδι;
 'Οχι' 'Οχι.
 Σι. Αχ Γοργία, πού είσαι, πού!

(Βγαίνει ο Γοργίας.)

Γο. Εγώ πού είμαι; Τι είναι Σιμήτη;
 Σι. Τι; Ο αφέντης στο πηγάδι, ξαναλέω!
 Γο. Σώστρατε! Σώστρατε! Βγες έξω, έλα!
 Στο σπίτι του Κνήμονα, γρήγορα.

(Βγαίνει ο Σώστρατος, μπαίνουν Σώστρατος, Σιμήτη και Γοργίας στο σπίτι του Κνήμονα.)

Σί. Υπάσχουν θεοί, μα το Διόνυσο!
 Δεν δίνεις κατασρόλα για τη θυσία ιερόσυλε
 και εφοίξες χιόλας;
 Πιες τώρα το πηγάδι
 να μην έχεις νερό να δώσεις σε κανέναν.
 Τώρα και οι Νύμφες τον τιμωρήσαν για χάρη μου.
 'Ανθρωπος που αδικήσε μάγειρα, δεν γλιτώνει.
 Εμάς η δουλειά μας είναι ιερή,
 μόνο το σεβντόρο κᾶν' τον ὄ,τι θέλεις. 19
 Μήπως όμως πέθανε;
 Κλαίει κάποιος και φωνάζει υπατέρα... πατερούλη!
 Τώρα σταμάτησε.

Θα τον αγκίστρωσαν φαίνεται
 Έτσι θα τον σύρουν
 Η όψη του πώς θα 'ναι, μα τους θεούς,
 κατακίτρινη θα 'ναι και όλο τρομάρα.
 Μετά χιράς θα τον έβλεπα, μα τον Απόλλωνα,
 να τρέμει ολόκληρος!
 Και σεις γυναίκες, ακούτε. Κάντε σπονδές,
 ευχηθείτε να σωθεί κακῆρ κακῶς ὁ γέρος,
 να μείνει σακάτης —μέσα να μένει—
 έτσι μονάχα δεν θα γκρινιάζει με το γείτονα θεό
 και με τους ευσεδείς που θυσιάζουν.
 Και για μένα, το καλύτερο θα 'ταν
 να με μίσθωνε κάποιος με το μήνα. 20

(Μπαίνει στη σπηλιά. Απ' το σπίτι του Κνήμονα διαβίπει
 ὁ Σώστρατος.)

Σώ. Μα τη Δήμητρα και τον Ασκληπιό,
 μα τους θεούς,
 ποτέ στη ζωή μου δεν είδα άνθρωπο
 παραλίγο να πνίγεται — αχ καλή ώρα!
 Ο Γοργίας μόλις μπήκαμε τρέγοντας μέσα
 πήδησε στο πηγάδι μέσα ευθύς
 κι εγώ και η κόρη, από πάνω,
 τίποτα δεν κάναμε, τι να κάνουμε,
 η κόρη μόνο τράβαγε τα μαλλιά της
 έκλαιγε
 στηθοδέρονταν με δύναμη
 κι εγώ ὁ καλὸς σου, μα τους θεούς,
 σαν παραμάνα την παρακάλαγα δίπλα της
 και την εξόραζα μη

δηλονότι καθ[
 οὔτως ἀνμῆρι
 τὴν ὄψιν αὐτοῦ τῆ[
 οἰεσθ' ἔσεσθαι, πρὸς θεῶν, βεβ[α]μένον,
 τρέμοντος; ἀστείαν. ἐγὼ μὲν ἠδέως
 ἴδοιμ' αὖ, ἄνδρες, ἢ τὸν Απόλλω τουτοῖ.
 ἡμεῖς δ' ὑπὲρ τούτων, γυναῖκες, σπένδετε·
 εὐχεσθε τὸν γέροντα σωθῆναι—κακῶς,
 ἀνάπηρον ὄντα, χυλόν· οὕτω γίνεται
 ἀλυστάτος γὰρ τῶιδε γείτων τῶι θεῶι
 καὶ τοῖς ἀεὶ θύουσιν. ἐπιμελὲς δέ μοι
 τοῦτ' ἔστω, ἂν τις ἄρα μισθώσῃ' ἐμέ.

(Σω.)
 ἄνδρες, μὰ τὴν Δήμητρα, μὰ τὸν Ἀσκληπιόν,
 μὰ τοὺς θεούς, οὐπωποτ' ἐν τῶιδῶι βίωι
 εὐκαιρότερον ἄνθρωπον ἀποπεπνυμένον
 εἶρακα μικροῦ. τῆς γλυκείας διατριβῆς·
 ὁ Γοργίας γὰρ, ὡς τάχιστα εἰσέλθοιμεν,
 εὐθύς κατεπήδησ' εἰς τὸ φρέαρ, ἐγὼ δὲ καὶ
 ἡ παῖς ἀνωθεν οὐδὲν ἐποοῦμεν· τί γὰρ
 ἐμέλλοιμεν; πλὴν ἢ μὲν αὐτῆς τὰς τρίχας
 ἐῖλαι', ἔκλα', ἔτυπτε τὸ στήθος σφόδρα,
 ἐγὼ δ' ὁ χρυσοῦς, ὡσπερὶ νῆ τοὺς θεοὺς
 τροφὸς παρεστῶς, ἐδεόμην γε μὴ ποιεῖν

654

660

665

670

675

τοῦθ', ἐκέτευον, ἐμβλέπων ἀγάλματι
 οὐ τῶι τυχόντι. τοῦ δὲ πεπληγμένου κάτω
 ἔμελεν ἔλαττον ἢ τινός μοι, πλὴν αἰεὶ
 ἔλκεν ἐκεῖνον· τοῦτ' ἐνώχλει μοι σφόδρα.
 μικροῦ γε νῆ Δι' αὐτὸν εἰσαπολώλεκα·
 τὸ γχοανίον γάρ ἐμβλέπων τῆρ παρθένωι
 ἀφήκ' ἕως τρίς. ἀλλ' ὁ Γοργίας Ἄτλας
 ἦν οὐχ ὁ τυχών· ἀντεῖχε καὶ μόλις ποτὲ
 ἀνετήνοχ' αὐτόν. ὡς ἐκέινος ἐξέβη
 δεῦρ' ἐξελέλυθ'. οὐ γὰρ ἔδυνάμην ἔτι
 κατέχειν ἔμμαντόν, ἀλλὰ μικροῦ [τῆρ κόρηρ
 ἐφύλον προσκυνώμαι οὕτω σφόδρ' εἰ]
 ἔρω. παρασκευάζομαι δὴ—τῆρ θύραν
 ψοφοῦειν. ὦ Ζεῦ Σῶτερ, ἐκτόπου θέας.

Γο.
(Κν.)

Βούλει τι, Κνήμιον; εἰπέ μοι.

τί [

φαύλωσ ἔχω.

θάρρει.

ἡμῖν ἐνοχλήσει τὸν ἐπιλοιπον γάρ χρόνον
 Κνήμιον.

τοιοῦτόν ἐστ' ἐρημία κακόν,
 ὀράϊς; ἀκαρῆς νῦν παραπόλωλας ἀργίας.
 ττρούμενον δὴ τῆλικοῦτον τῶι βίωι
 ἧδη καταξῆν δεῖ.

(Κν.) χαλεπὸς μὲν οἶδ' ὅτι

και ἦμον βαμτομῆμος που ἔβλεπα την ομορφιά της.

Γι' αυτόν στο πηγάδι λίγο με έκοφτε,
 μα έπρεπε να τον τραβώ

— κι αυτό πολύ με πείραξε...

και παραλίγο θα τον σκότωνα

γιατί καθώς την κόρη γλυκεραιομαζα

τρεις φορές θα μου 'φειγε το σκονί

από τα χέρια.

Αλλά ο Γοργίας άντεχε. Ἄτλας σωστός κρατούσε

και τέλος, με τα πολλά και δύσκολα τον ανεβάσαμε.

Και μόλις σφίβηκε εκεινός

δγρήκα κι εγώ... δεν κρατιόμουν άλλο

και παραλίγο θα τη φίλαγα την κόρη

κοντοσκυβόντας.

Τόσο πολύ τη θέλω.

Ετοιμάζομαι λοιπόν. Α! Ανοίγει η πόρτα!

Ω Δία Σωτήρα! Τι δλιέπω!

(Βγαίνει ο Γοργίας με την κόρη και υποάσπαστόν τον Κνήμιον.
 Τον αποθέτων.)

Γο. Θέλεις τίποτα Κνήμιονα; Πες μου.

Κν. Τι να πω! Για χάλια μου έχω.

Γο. Κάνε κουράγιο.

Κν. Έκανα.

Δεν θα σας ενοχλήσει ο Κνήμιονας άλλο.

Γο. Μεγάλο κακό να 'σαι μόνος σου. Βλέπεις;

Στη στιγμή θα χανόσουν.

Στην ηλικία που είσαι, πρέπει να ζεις

χωρίς απειρισκεψίες.

Κν. Ἄσχημα είμαι, το ξέρω. Γι' αυτό Γοργία

ἔχω, κάλεσον δέ, Γοργία, τὴν μητέρα,
ὡς ἐνὶ μάλιστα. τὰ κακὰ παιδεύειν μόνον
ἐπίσταθ' ἤμας ὡς ἔουκε, θυγάτριον,
βούλει μ' ἀναστήσαι λαβούσα;

μακάριε

Σω.

ἀνθρωπε.

(Κν.) τί παρέστηκας ἐνταυθ', ἀλλίε;

(desunt uersus v)

Ἰεσοῖς ἐβουλόμην
Μυρρίνη καὶ Γοργία,

710

ε. [. . .] κ[. . .] οὐδ' ἂν εἰς δυνάτῳ με
τοῦτο μεταπέσαι τις ἕμων, ἀλλὰ συγχωρήσετε.
ἐν δ' ἵσως ἤμαρτον ὄστις τῶν ἀπάντων αἰσίμην
αὐτὸς ἀυτάρκης τις εἶναι καὶ δεήσεθ' οὐδενός.
νῦν δ' ἰδὼν ὄξειαν οὐδαν ἄσκοπόν τε τοῦ βίου
τὴν τελευταίην, εἶρον οὐκ εἶ τοῦτο γυνώσκων τότε.
δεῖ γὰρ εἶναι—καὶ παρῆναι—τὸν ἐπικουρήσαντ' αἰεὶ.
ἀλλὰ μὰ τὸν Ἥφαιστον—οὕτω σφόδρα <δι>εφθάρμην

715

ἔγω
τοὺς βίουσ ὄρων ἐκάστους τοὺς λογισμοὺς <θ'> δὴν τρόπον
πρὸς τὸ κερδαίνειν ἔχουσι—οὐδέν' εὖνοιον αἰσίμην 720
ἔπερον ἔτέρω τῶν ἀπάντων ἂν γενέσθαι. τοῦτο δὴ
ἐμποδῶν ἦν μοι. μόλις δέ πεῖραν εἰς δέδωκε νῦν
Γοργίας, ἔργον ποιήσας ἀνδρὸς εὐγενεστάτου
τὸν γὰρ οὐκ ἐδῶντά <τ' α>ὐτὸν προσίεναι <καὶ> τῆς θύρας
οὐ βοηθήσαντά <τ' α>ὐτῷ πάποτ' εἰς οὐδὲν μέρος, 725

κάλεσε τὴν μητέρα σου τρήγορα να ῥθει,
μόνο οι συμφορές, φαίνεται, μας διδάσκουν.
Κορούλα μου, με βοηθιάς να αναστηκωθῶ λιγάκι;
Σώ. Καλόσυχε ἀνθρωπε!

Κν. Τι θέλεις ἀνθρωπε και στάθρηκες δίπλα;

(Η Μυρρίνη αναστηκῶνει τον πατέρα της να καθίσει.)

.....
Κόρη μου Μυρρίνη κι εσύ Γοργία

Μέσα προτιμούσα

Να μη σωθῶ ἴθιελα

Κανείς δεν θα μπορούσε να μου αλλάξει τη γνώμη.
Συγχωρήστε με όμως.

Ἔνα ἴσως ἦταν το μέγα μου σφάλμα...

που ὅλα τα ἔχω νόμιζα

και τίποτα δεν θα ἔταν να το χρειαστώ,

μα τώρα εἶδα το τέλος μπροστά μου

ξαφνικό και δίχως λόγο —

τώρα κατὰλαθα το λάθος που εἶχα.

Πρέπει να ἔχει δίπλα του κάποιον βοηθό του
ο ἀνθρωπος.

Αλλά εἰγώ, μα τον Ἥφαιστο, τόσο ξεστράτιασα,

που βλέποντας πῶς ζουν τη ζωὴ τους οι ἀνθρωποι

και μόνο το κέρδος τους ἔχουν για στόχο,

νόμιζα πῶς κανένας δεν μπορεί να εἶναι

καλὸς για τον ἄλλον.

Αὐτὸ με ἐμπόδιζε.

Μα τώρα ο Γοργίας μου ἔδωσε μάθημα

με την ἀξία πράξης του.

Κι ἐνὸς δεν τον ἀφήνω να πλησιάσει στην πόρτα μου
και ποτέ δεν του μίλαγα

οὐ προσεπίοντ', οὐ λαλήσανθ' ἠδέως, κέσωχ' ὄμως.
 ὅπερ ἂν ἄλλος καὶ δικαίως: "οὐκ εἶς με προσείπαι:
 οὐ προσέρχομαι, οὐδὲν ἡμῖν γέγονας αὐτὸς χρήσιμος:
 οὐδ' ἐγὼ σοὶ νῦν." τί δ' ἐστὶ, μειράκιον; εἴην <τ' > ἐγὼ
 ἀποθάνω νῦν—οἶομαι δέ, καὶ κακῶς ἔσως ἔχω— 730
 ἂν τε περι<σιβ>ῶ, ποῦμαι ε' ὄν, ἃ τ' ἔχων τυγχάνω
 πάντα σουτοῦ νόμιμον εἶναι, τήνδε σοι παρεγγυῶ.
 ἄνδρα δ' αὐτῆι πόρισον. εἴ γὰρ καὶ φόδρ' ὑγιαίνουμι ἐγώ,
 αὐτὸς οὐ δινήσομαι εὐρέην· οὐ γὰρ ἄρεται μοί ποτε
 οὐδὲ εἰς. ἀλλ' ἐμὲ μὲν, <ἂν ζῶ>, ἔην εἰθ' ὡς βούλο-
 μαι, 735
 τὰλλα πράττ' αὐτὸς παραλαβών. νοῦν ἔχεις σὺν τοῖς
 θεοῖς,
 κηρέμων εἴ τῆς ἀδελφῆς εἰκότως. τοῦ κτήματος
 ἐπίδου (<σὺ>) προῖκα τοῦμοῦ διαμετρήσας <θ> ἤμικι
 τὸ δ' ἕτερον λαβὼν διοικεὶ καμὲ καὶ τὴν μητέρα.

ἀλλὰ κατὰκλινόν με, θύγατερ. τῶν δ' ἀναγκαίων
 λέγειν 740
 πλείον'] οὐκ ἀνδρὸς νομίζω· πλὴν ἐκεῖνό γ' ἔσθι, παῖ—
 ὑπὲρ ἐμοῦ γὰρ βούλομαι, εἰπέων ὀλίγα σοὶ καὶ τοῦ τρόπου—
 εἰ τοιοῦτ' οἱ πάντες ἦσαν, οὔτε τὰ δικαστήρια
 ἦν ἂν, οὐθ' αὐτοὺς ἀπήγον εἰς τὰ δεσμοτήρια,
 οὔτε πόλεμος ἦν,

μηδὲ τον χαιρέταγα....
 ὄμως αὐτὸς με ἔσωσε τώρα.
 Ἔνας ἄλλος στη θέση του ἄλλο θα ἔκανε.
 «Δεν με θέλεις να ἔρθω; δεν ἐρχομαι», θα ἔλεγε.
 «Ποτέ δεν με δούθησες; δεν σε δοῦθᾶω».
 Καὶ τώρα;
 Τώρα, ἂν πεθάνω, καὶ θα πεθάνω θαρρῶ...
 δεν εἶμαι καλὰ —
 μα καὶ καλὰ να γίνω...
 σε κάνω γιό μου Γοργία
 καὶ ὅλα ὅσα ἔχω ὅλα δικὰ σου
 καὶ τούτη τὴν κόρη μου τὴν αφήνω στὴν ἐγνοία σου.
 Εἰσὺ πάντρεψέ τὴν.
 Εἴγώ καὶ γερὸς καὶ κατὰγερὸς να ἔμαι
 δεν θα μπόρῃσω να βρῶ να τὴ δώσω.
 ποτέ καὶ κανένας ἀντρας δεν μ' ἄρρασε.
 Αἴψηστε με ὄμως να ζῶ, ὅσο ζῶ, ὅπως θέλω
 καὶ ὡς πρὸς τα ἄλλα κανόνισσε μόνος σου.
 Εἶσαι μισαλωμένος —δύζα στους θεούς—
 καὶ προστάτης τῆς ἀδελφῆς σου, ὅπως το δίκαιο.
 Καὶ το μισὸ απ' το κτήμα μου δώσ' το τῆς προῖκα,
 το ἄλλο μισὸ πᾶρ' το εὖ
 να γηροκαμήσεις τὴ μητέρα σου καὶ μένα.

Πᾶρε με τώρα κόρη μου, ξάπλωσέ με,
 λόγια περίσσια δεν πρέπειν στους ἀντρες.
 Καὶ γιὰ σένα Γοργία, ἕνα θέλω να πῶ
 γιὰ τον τρόπο σου.
 Ἄν ἦταν ὅλοι καλόπιστοι, ὅπως εὖ,
 οὔτε δικαστήρια οὔτε φυλακές οὔτε πόλεμοι
 θα ἦταν,

ἀλλ' ἕως ταῦτ' ἔστ' ἀρεστὰ μάλλον· οὕτω πράττετε.
ἐκποδῶν ὑμῖν ὁ) χαλεπὸς δύσκολός τ' ἔσται γέρον.

(Γο.) ἀλλὰ δέχομαι ταῦτα πάντα. δεῖ δὲ μετὰ σοῦ νυμφίον
ὡς τάχειβ' εὐρεῖν (τιν') ἡμᾶς τῆν κόρην, σοὶ κυδοκοῦν.
οὗτος, εἴρηχ' ὅς' ἐφρόνων σοι μῆ νόχλει, πρὸς τῶν
θεῶν. 750

Κν. βούλεται γὰρ ἐπιτηχεῖν σοι—

(Γο.) μηδαμῶς, πρὸς τῶν θεῶν.
τὴν κόρην αἰτῶν τις.

(Κν.) οὐδὲν ἔτι <ποιούτῳ> μοι μέλει.

(Γο.) ὁ <ε> συνεκώσας.

(Κν.) ὁ ποῖος;

(Γο.) οὐτοσί. πρόσθε εἶσι.

(Κν.) ἐπικέκασται μὲν, γεωργός ἐστι;

(Γο.) καὶ μάλ', ὦ πάτερ.

οὐ τρυφῶν οὐδ' οἷος ἀργὸς περιπατεῖν τὴν ἡμέραν 755

]·γενος·[

]·δίδου ποεῖ <τε> του[

[Κν.] εἴκυ]κλεῖτ' εἶσω με.

(?)

ἐπι]μελοῦ τούτου. τὸ λο[ιπὸν] ἐγγυᾶν[
τῆρ] ἀδελφῆν.
καί]

759

(Γο.) ἐπι]ανέγκε ταῦτα, [C]ώστ[ραθ], οἷς σε δεῖ.

[Cω.] οὐ[δ]ὲν ὁ πατὴρ ἀντρεῖ [μοι].

(Γο.)

ἐγγυᾶ δίδωμι πάντων τῶν θεῶν ἐναντίον

†επεγκενος δικαῖον ἐστι π. [·]θη, Cώστρατε.

οὐ πεπλασμένω γὰρ ἦθει πρὸς τὸ πρᾶγμ' ἐλήλιθας,

ἀλλ' ἀπλῶς, καὶ πάντα ποιεῖν ἤξιασας τοῦ γάμου 765

στα λίγα θα ἀρκούνταν ὁ καθένας.

Γο. Ἴσως αὐτὸ εἶναι καλύτερο· ἔτσι να κάνετε.
θα σας ἀφήσει ὁ κακὸς καὶ κακότροπος γέρος.
Τα δέχομαι ὅλα. Καὶ πρέπει μαζί να βρούμε
γαμπρὸ να σ' ἀρέσει.

Κν. Καὶ γρήγορα κιόλας.

Γο. Σου εἶπα ὁ, τι εἶχα· μὴ με παιδεύεις.

Κν. Θέλει να σου μιλήσει κάποιος...

Γο. Ὅχι· ὄχι. Κανένας.

Κν. Να σου ζήτησει τὴν κόρη σου...

Γο. Δεν νοιάζομαι ἄλλο για τέτοια.

Κν. Εἶναι αὐτός που σ' ἔσωσε μαζί μου.

Γο. Ποιός;

Κν. Αὐτός ἐδῶ! Ἐλα.

Κν. Ηλιοφθήμενος φαίνεται· γεωργός εἶναι;

Γο. Ναι πατέρα. Ὅτε ἀμαθος, οὕτε τεμπέλης
να σουλατσάει ὅλη μέρα.

Κν. Πάρτε με κλείστε με μέσα

Το γάμο της ἀδερφῆς σου κανόνισ' τον εἶ.

(Ἡ Μυρρίνη δοῖ τὸν πατέρα της καὶ τον παίρνει μέσα.)

Γο. Ξαναπές τώρα Σώστρατε τι θέλεις. Ἐλα.

Σώ. Ο πατέρας της δεν θ' ἀρνηθεῖ;

Γο. Σου τη δίνω λοιπὸν γυναίκα σου, πάφ' τὴν·
οἱ θεοὶ εἶναι μάρτυρες.

Καὶ σου δίνω προίκα τὸ δικιο σου Σώστρατε.

Δεν ἴθρες με δόλο

ἴθρες με τιμῆ καὶ σταράτα

καὶ ἕκανες τα πάντα επειδὴ τὴν αγαπούσες.

ἔνεκα, πρυφερός ὢν δίκελλαν ἔλαβες, ἔσκαψας, πονεῖν ἠθέλησας. ἐν δὲ τούτῳ τῷ μέρει μάλιστ' ἀνὴρ δέικνυτ', ἔξιτον ἐαυτὸν ὅστις ὑπομένει τινὲς εὐπορῶν πένητι· καὶ γὰρ μεταβολὴν οὗτος τύχης ἐγκρατῶς οἶσει, δέδωκας πείραν ἰκανὴν τοῦ τρόπου. 770 διαμένους μόνον τοιοῦτος.

(Cω.) πολὺ μὲν οὖν κρείττω[ν] ἔτι.
ἀλλ' ἐπαινεῖν αὐτὸν ἐστὶ φορτικὸν τι πράγμ' ἕως.
εἰς καλὸν δ' ὄρω παρόντα τὸν πατέρα.

(Γο.) ἐστὶ σοῦ πατῆρ; *Καλλιπίδης* 773

(Cω.) πάνυ μὲν οὖν. *νῆ Δία πλούσιός γ' ἀνὴρ,*
(Γο.) <καί> δικάως <γ' ὡς> γεωργὸς ἀμαχος.

ΚΑΛΛΙΠΙΔΗΣ

<οἱ δέ> καταβεβρωκότες δὴ τὸ πρόβατον φροῦδοι πάλα εἰς ἐὶς ἀγρόν.

Γο. Πόσειδον, δξυπένης πως ἔχει.

(Cω.) αὐτίκ' αὐτῷ ταῦτ' ἐροῦμεν;

(Κα.) πρῶτον ἀριστησάτω.

(Κα.) τί τοῦτο, Cάστρατ'; ἤριστήκατε;

<Cω.> ἀλλὰ καὶ σοὶ παραλέλειπται, πάραγε.

(Κα.) τοῦτο δὴ ποῶ. 780

Ἄμαθος ἦσον καὶ ἐπίσασες τσάπα.
ἐσκαψες, κόπισασες, μόνος σου θέλησες.
Καὶ ἐδῶ ξεχωρίζει ὁ ἀντρας ὁ πρᾶγματι,
ὅτι πλούσιος εἶναι
ἀλλὰ δέχεται ὁμῶς νὰ υπομένει φτωγός.

Τέτοιος ἀντρας ποὺ εἶσαι...
καὶ ν' ἀλλάξει ἡ τύχη σταθερός θ' ἀπομένεινεις.
Ἐδῶσες ἀποδείξεις μεγάλες τι εἶσαι.

Καὶ τέτοιος νὰ μείνεις.

Σῶ. Καὶ ἀκόμα καλύτερος.

Ἄμῶς εἶναι δαρὺ νὰ ἐπαινῆς τὸν εαυτὸ σου.

Α! Πάνω στὴν ὥρα! Ὁ πατέρας μου ἐρχεται.

(Παραίξει ὁ πατέρας τοῦ Σώστρατος, ὁ Καλλιπίδης,
μὲ συνοδούς.)

Γο. Ὁ Καλλιπίδης εἶναι ὁ πατέρας σου;

Σῶ. Ναι.

Γο. Πλούσιος εἶναι μα το Δία. Καὶ δίκαια.

Εἶναι γεωργός; ὁ καλύτερος.

ΚΑΛΛΙΠΙΔΗΣ

Ρέστος ἀπόμεινα μάλλον. Εἰ;

Το ἔφαγαν τὸ αρνὶ καὶ σκόρπισαν ἀπὸ ὥρα
στὰ κτήματα.

Γο. Πεῖνα ποὺ τὴν ἔχει, μα τὸν Ποσειδῶνα!

Να τοὺ πῶμε τώρα γιὰ το γάμο;

Σῶ. Πρῶτα νὰ φάει. Μαλαχότερος θα ἴναι.

Κα. Τὶ γίνεται Σώστρατε; Φάγατε;

Σῶ. Ἐμεινε καὶ γιὰ σένα; μπες.

Κα. Αὐτὸ κάνο.

(Ὁ Καλλιπίδης μπάινει στὴ σπηλιά.)

(desunt uersus non amplius xl ut uidetur)

(CΥΡΟΣ)

φεύγεις τὸ δίκαιον.

(ΔΑΟΣ)

οὐ δεῖ ε' ἔχειν τὰ μὴ εἶ.

(Cυ.)

ἔστι περὶ τούτων.

(Δα.)

βούλομαι κρινόμεθα.

(Cυ.)

τίς οὖν;

(Δα.)

ἐμοὶ μὲν πᾶς ἰκανός. δίκαια δὲ

(Cυ.)

πάσχω· τί γάρ σοι μετεδίδουν;

(Cυ.)

βούλει κριτὴν;

(Δα.)

ἀγαθῆι τύχῃ.

(Cυ.)

βέλτεστε, μικρόν ἂν χολάσαις ἡμῖν χρόνον;

(Cυ.)

ὤν; περὶ τίνας;

να τον αφήσει να φύγει
να γυρίσει στο σπίτι της!

Γυναίκα του είναι, λέει,

πρέπει στα δύσκολα να μείνει μαζί του.

Δεν πιάνει τόπο του πατέρα ο λόγος

κι ως την τρέφα ο άθλιος στις παλλακίδες

την προίκα του.

Τώρα θα φύγω· θα κατέβω στην πόλη

να μάθω καλύτερα,

να θρει και καιρό να σκεφτεί το συμφέρον της

η άμυαλή κόρη μου

και θα 'ρθω μετά. Να μ' ακούσει.

(Φτάνουν συζητώντας ο Δάος και ο Σιφίσκος και πίσω του η

γυναίκα του με ένα μωρό στην αγκαλιά. Δεν βλέπουν το

Σμαράγνη στην αρχή.)

ΣΥΡΙΣΚΟΣ

Το αποφεύγεις το δίκαιο.

ΔΑΟΣ

Άδικα λες κατέργαρε.

Δεν πρέπει να κρατάς πράγματα ξένα.

Συ. Να δάλουμε έναν τρίτο να κρίνει;¹⁰

Δά. Να δάλουμε. Δέχομαι.

Συ. Ποιον;

Δά. Όλοι μου κάνουν.

Μα καλά τα παθαίνω.

Τι ήθελα τότε να σου δώσω μερίδιο;

Συ. Θέλεις να δάλουμε κριτή μας τούτον το γέρο;

Δά. Η ώρα η καλή.

Συ. Αφέντη, σε παρακαλούμε...

να σε απασχολήσουμε λιγάκι;

Σμ. Εσείς; Γιατί;

- (Cv.) ἀντιλέγομεν πρᾶγμα τι. 225
 (Cμ.) τί οὖν ἐμοὶ μέλει;
 (Cv.) κριτήν τούτου τιὰ
 ζητούμεν ἔσθ'· εἰ δὴ σε μηδὲν κωλύει,
 διαλύσον ἡμᾶς. 225
 (Cμ.) ὦ κάκις' ἀπολούμενοι,
 δίκας λέγοντες περιπατεῖτε, διφθέρας
 ἔχοντες; 225
 (Cv.) ἀλλ' ὅμως· τὸ πρᾶγμ' ἐστὶν βραχύ,
 καὶ ράδιον μαθεῖν· πάτερ, δός τῆν χάριν·
 μὴ καταφρονήσῃς, πρὸς θεῶν· ἐν παντί δεῖ
 καρδίᾳ τὸ δίκαιον ἐπικρατεῖν ἀπανταχοῦ,
 καὶ τὸν παρατυγχάνοντα τούτου τοῦ μέρους
 ἔχειν πρόνοιαν κοινὴν ἐστὶ τῶι βίαι
 πάντων. 230
 Δα. μετρίω γε συμπέλεγμαι ῥήτορι. 235
 (Cμ.) τί γὰρ μετεδίδουν;
 οἷς οὐ δικάσω;
 Cυ. ἐμμενεῖτ' οὖν, εἰπέ μοι,
 (Cμ.) πάντως.
 Δα. τό με κωλύον; εὐ πρότερος ὁ σιωπῶν λέγε.
 μικρὸν γ' ἀνωθεν, οὐδ' τὰ πρὸς τοῦτον μόνον
 πρᾶχθένθ', εὐ' ἦ σοὶ καὶ σαφὴ τὰ πράγματα.
 ἐν τῶι δαεῖ τῶι πλησίον τῶν χωρίων
 τούτων ἐποίμειον τριακοστῆν ἴσως,
 βέλτετε, ταύτην ἤμεραν αὐτὸς μόνος
 κάκκειμενον παιδάριον εὖρον νήπιον
 ἔχον δέρα καὶ τοιουτοῦ τινα
 κόσμον. 245

- Συ. Ἐχουμε μια διαφωνία.
 Σμ. Κι εγώ τι σχέση έχω;
 Συ. Ζητούμε για τη διαφορά μας
 ένα δίκαιο κριτή.
 Αν δεν έχεις μπρος σου εμπόδιο
 λύσε την τη διαφορά μας.
 Σμ. Βρε κακόχρονο να 'χετε βρε,
 χωμένοι στη φτώχεια ως τὸ λαμό...
 Συ. οἱ δίκες σὰς μάθαναν;
 Ὅμως πρέπει αφέντη.
 Ἔνα τίποτα είναι και εύκολα γίνεται.
 Ἔλα πατερούλη, κάνε τη χάρη μας.
 Μην αρνήθεις· σε ικετεύουμε.
 Το δίκαιο πρέπει να νικάει παντού
 και είναι κανόνας να φροντίζουν οι πάντες
 —και εις πάσαν περίπτωσιν—
 την απονομή του δικαίου! 11
 Δά. Ωχ! Με ρήτορα ζουράφι κακόμπλεξα!
 Τι το θέλα εγώ να του δώσω μεράδι;
 Σμ. Ὅ, τι θα κρίνω θα το τηρήσετε, Πες.
 Συ. Ὅ, τι πεις· δέξαια.
 Σμ. Σας ακουω λοιπόν· δεν έχω πρόβλημα.
 Ἄ. Για να δεις και να κρίνεις αφέντη
 θ' αρχίσω λίγο να πω και τα πριν·
 ὄχι τι ἔγινε μόνο με τούτον.
 Στο λόγγο που δοσκούσα το κοπάδι μονάχος
 στα κτήματα δίπλα, πριν από μήνα,
 βρήκα αφημένο ένα μορὸ
 που είχε στο λαμό του κάτι περιδέραια
 και άλλα στολίδια...

- (Cu.) *περὶ τούτων ἐστίν.*
 Δα. οὐκ εἶα λέγειν.
 (Cμ.) εἰάν λαλήσῃς μετὰ τῷ, τῆ βακτηρίας
 καθίζομαι σου.
 (Cu.) καὶ δικαίως.
 (Cμ.) λέγε.
 (Δα.) ἀνειλόμην, ἀπῆλθον οἰκάδ' αὐτ' ἔχων, ^{λέγω}
 πρέφειν ἔμελλον. ταῦτ' ἔδοξε μοι τότε·
 ἐν νυκτὶ βουλήν δ', ὅπερ ἅπασι γίνεται,
 διδοὺς ἑμαυτῶν διελογιζόμεν' ἔμοι
 τί παιδοτροφίας καὶ κακῶν; πόθεν δ' ἐγὼ
 τοσαῦτ' ἀναλώσω; τί φροντίδων ἔμοι;
 ποιητοσί τις ἦν. ἐποίμανον πάλιν
 ἔωθεν. ἦλθεν οὖτος—ἐστὶ δ' ἀνθρακεὺς—
 εἰς τὸν τόπον τὸν αὐτὸν ἐκπρίων ἐκεῖ
 στελέχη· πρότερον δέ μοι συνήθης ἐγεγόνει.
 ἐλαοῦμαι ἀλλήλοισ. κευρωτῶν ὄντα με
 ἰδὼν, "τί κύνητος;" φησὶ "Δῖος;" "τί γάρ;" ἐγώ,
 "περίεργός εἰμι;" καὶ τὸ πρᾶγμα αὐτῶν λέγω,
 ὡς εἶρον, ὡς ἀνειλόμην. ὁ δὲ τότε μὲν
 εὐθὺς πρὶν εἰπεῖν πάντ' ἔδειψ', "οὕτω τί σοι
 ἀγαθὸν γένοιτο Δᾶε;" παρ' ἑκάστον λέγων,
 "ἔμοι τὸ παιδίον δός.

250
(75)255
(80)260
(85)

265

- Συ. Για τα στολίδια τσακωνόμαστε.
 Δά. Δεν μ' αφήνει να μιλήσω!
 Σμ. Αν τον διακόψεις πάλι
 θα την κατεδάξω τη μαγκούρα στο κεφάλι σου·
 εντάξει;
 Συ. Και δίκαιο θα έχεις.
 Σμ. Πες λοιπόν.
 Δά. Λέω συνέχεια.
 Το πήρα το πήγα στο σπίτι μου τότε,
 —να το αντρέφα ήταν, έτσι το σκέφτηκα—
 μα τη νύχτα, σαν όλους, με πήραν οι σκέψεις
 και διψήστρα, μπλέγτρα...
 και ἔλεγα μέσα μου
 τι θέλω τώρα μωρά και μπλεξίματα
 τι θέλω σκοτούρες, πώς θα ἔβγω στα ἔξοδα;
 Ἔτσι πέρασα τη νύχτα
 και πρωὶ πρῶτ' ξανά πάλι με τ' αρνιά στο λόγγο
 και σε λίγο να κι αὐτός
 ἦρθε κι ανταμώσαμε
 —καρβουνιάρης εἶναι κι ἦθελε ξύλα
 για καρβουνιασμα—
 και τον ἔξερα ἀπὸ πρὶν που τα κουβεντιάσαμε.
 Κι ὅπως με εἶδε ξάγρυπνο
 «γιατί εἶσαι ἔτσι Δᾶε» μου εἶπε και του εἶπα
 «γιατί; ανακατεύομαι στὸν ἀλλωνόν»
 και βρήσκω τον μπελά μου».
 Μετά του ἐξιστόρησα πὸς βρήκα το μωρό
 και πὸς το πήρα και το γλίτωσα
 και τότε αὐτός με πρόφτασε
 «χίλια καλά να βρεις» ἔλεγε και ξανάλεγε
 «δὴς' το σε μένα, Δᾶε, το μωρό,

τὸ πέρας· δέδωκά σοι τι τῶν ἐμῶν εἰ γὰρ
εἶ τοῦτ' ἀρεστόν ἐστί σοι, καὶ νῦν ἔχει·
εἶ δ' οὐκ ἀρέσκει, μετανοεῖς δ', ἀπόδος πάλιν
καὶ μηδὲν ἀδίκει μηδ' ἐλαττοῦ· πάντα δέ,
τὰ μὲν παρ' ἐκόντος, τὰ δὲ κατισχύσαστά με,
οὐ δεῖ σ' ἔχειν. εἴρηκα τὸν γ' ἐμὸν λόγον.

(Cv.)
(Cμ.)
Cv.

οὐκ ἤκουσας; εἴρηκεν.

καλῶς.

οὐκ οὖν ἐγὼ μετὰ ταῦτα. μόνος εὖρ' οὐτοσί
τὸ παιδίον, καὶ πάντα ταῦθ' ἃ νῦν λέγει
ὀρθῶς λέγει, καὶ γέγονεν οὕτως, ὡς πᾶτερ,
οὐκ ἀπιλέγω. δεόμενος, ἱκετεύων ἐγὼ
ἔλαβον παρ' αὐτοῦ τοῦτ'· ἀληθῆ γὰρ λέγει.
πομπὴν τις ἐξηγγεῖλέ μοι, πρὸς ὃν οὐτοσί
ἐλάλησε, τῶν τούτωνι συνέργων, ἅμα τινὰ
κόσμον συνευρεῖν αὐτόν· ἐπὶ τούτων, πᾶτερ,
αὐτὸς ἀρεστὸν οὐτοσί.—τὸ παιδίον

δός μοι γύναι.—τὰ δέραια καὶ γνωρίσματα
οὐτός σ' ἀπαιτεῖ Δᾶ· ἑαυτῶι φησι γὰρ
ταῦτ' ἐπιτεθῆναι κόσμον, οὐ σοὶ διατροφῆν.

290
(115)

295
(120)

300
(125)

305

Νὰ τελειώσουμε.
Σου ἔδωσα κάτι απ' τὰ δικά μου, θέλοντας.
Ἄν σ' ἀρέσει κράτα το
ἀν ὄχι—κι ἂν μετάνιωσες—δὲσ' το πάλι πίσω
κι ἔτσι οὔτε σε ζημιώω οὔτε με ζημιώνεις.
Ὅμως δὲν εἶναι σωστό νὰ τὰ χεῖς ὅλα μόνος σου
— ἄλλα που σου τὰ ἔδωσα ἐγὼ με το κολλάι
κι ἄλλα νὰ τὰ πάρεις ἐσύ με το σταγιά.
Εἶπα ὅ,τι εἶχα.

Συ. Τὰ εἶπες;

Σμ. Δὲν ἄκουσες; Τὰ εἶπε.

Συ. Ἐντάξει αὐτός τώρα ἐγώ.

Αὐτὸς το βρήκε το παιδάκι παππούλη,
καὶ ὅπως τὰ λέει δίκαια τὰ λέει,
τὰ λέει ὅπως ἔγιναν.

Τίποτα δὲν ἀρνιέμαι.

Με παρακάλια κι ἐξορκίσματα το πήρα το παιδί,
αυτὴ ναι ἡ ἀλήθεια.

Ἔνας ἄλλος ὅμως φίλος του, δοθηδός,
που τὰ κουδεντίαςαν μαζί,
μου εἶπε ὅτι βρήκε ἐπάγω στο μωρό
καὶ κάτι στολιάκια.

Γι' αὐτὰ τὰ στολιάκια παππούλη τώρα ἦρθε
το ἴδιο το μωρό...
Φέρε γυναικα το μωρό.

(Ἡ γυναίκα με το μωρό πλησιάζει.)

Το περιδέραιο καὶ τὰ στολιάκια
σου τὰ ζητᾷ το μωρό νὰ τὰ ἔχει γνωρίσματα,
ὄχι δικά σου λάφυρα Δᾶε.

κἀγὼ κυναπαιτῶ κύριος γεγεννημένος
 τούτου· εὐ δ' ἐπόησάς με δοῦς. νῦν γνωστῶν
 βέλτερό σοι ταῦτ' ἔστιν, ὡς ἔμοι δοκεῖ,
 τὰ χρυσὴ ἢ ταῦθ' ὅ τι ποτ' ἐστὶ πότῃρα δεῖ
 κατὰ τὴν δόξαν τῆς μητρός, ἧς ἦν ποτε,
 τῶν παιδίων τῆς εἰς, ἕως αὖ ἐκτραφῆ,
 ἢ τὸν λελωποδυτῆκότ' αὐτὸν ταῦτ' ἔχειν,
 εἰ πρότερος εὔρε τὰλλότῃρα. τί οὖν τότε,
 ὄτ' ἐλάμβανον τοῦτ', οὐκ ἀπήιτον ταυτά σε;
 οὐπω παρ' ἔμοι τότ' ἦν ὑπὲρ τούτου λέγειν.
 ἦκου δὲ καὶ νῦν οὐκ ἔμμαντοῦ ε' οὐδὲ ἐν
 ἴδιον ἀπαυτῶν. κουνὸς Ἑρμῆς; μηδὲ ἐν
 εἰρηχ', ὅπου πρόσεστι κόμ' ἀδικουμένων·
 οὐχ εὔρεαι τοῦτ' ἔστιν ἀλλ' ἀφαίρεαι.
 βλέψον δὲ κακεῖ, πάτερ· ἴσως ἔσθ' οὐτοσί
 ὁ παῖς ὑπὲρ ἡμῶν καὶ τραφεῖς ἐν ἐργάταις
 ὑπερόψεται ταῦτ', εἰς δὲ τὴν αὐτοῦ φύσιν
 αἴξας εὐθερόν τι τολμήσει πονεῖν,
 θηρῶν λόντας, ὄπλα φαστάζειν, πρέχειν
 ἐν ἀγῶσι. τεθείκασι τραγωιδούς, οἷδ' ὅτι,
 καὶ ταῦτα κατέχει πάντα. Ἡλέα τῶν

(130)

310

(135)

315

(140)

320

(145)

325

(150)

Και τώρα κηδεμόνας του μαζὶ του σ' τα ζητώ·
 ο ἴδιος που μου το ἔδωσες μ' ἕκανες κηδεμόνα.
 Τώρα εἰσὺ, ἀφέντη, πρέπει να πεις την κρίση σου.
 Τι πρέπει απ' τα δυο.

Τα στολίδια, ὅ,τι εἶναι, που του ἔβαλε η μάνα του
 —ὅποια κι αν ἦταν μάνα του—

να φυλαχτῶν για το παιδί μέχρι να μεγαλώσει
 ἢ να τα πάρει αυτός ο κλεφταράς

επειδὴ τα βρήκε πρότερος;

Γιατί δεν του τα ζήτησα τότε που πήρα το μωρό;
 Αυτό θα πεις;

Τότε ακόμα, ὅμως, δεν εἶχα το δικαίωμα
 να τα ζητώ για πάρτι του.

Και τώρα που τα θέλω

δεν τα ζητῶ αφέντη μου για μένα· οὔτε ἕνα.

ἴσως, ὅμως, πεις, εἶναι κοινὸ το εὔρημα;

Μα όταν κάτι αποστῆς πάνω απ' τον ἀνίσχυρο

δεν εἶναι εὔρημα αὐτό· αὐτὸ εἶναι κλεψιά.

Και σκέψου και το ἄλλο πατερούλη.

ἴσως το μωρό να εἶναι ἀπὸ τζάκι

και μεγαλώνοντας ἀνάμεσα σε δούλους και φτωχοὺς

ἴσως να γίνει κάτι πιο τρανὸ αὐτό

και ἴσως και το φέρεῖ η φύση του να κάνει

κάτι το ἀντάξιο ελευθεροῦ πολίτη.

Ὅπλα, να πούμε, να κρατάει,

λιόντες να κυνηγᾷ

να τρέχει με ἄρματα σε αγῶνες...

και ἴσως κι ἄλλα τέτοια.

Εἶδες τραγωιδίες δέδαια στο θέατρο

και τα ξέρεις κάτι τέτοια.

Το Νηρέα, για παράδειγμα, και τον Πελία, 13

Πελίαν τ' ἐκείνους εὖρε πρεσβύτες ἀνὴρ
 αἰπόλος, ἔχων ὅαν ἔγω γυν διφθέραν,
 ὡς δ' ἤκεδ' αὐτοῦς ὄντας αὐτοῦ κρείττονας,
 λέγει τὸ πρῶγμ', ὡς εὖρεν, ὡς ἀνέλετο.
 330
 ἔδωκε δ' αὐτοῖς πηρίδιον γνωριμιάτων,
 335
 ἐξ οὗ μαθόντες πάντα τὰ καθ' αὐτοῦς σαφῶς
 ἐγένοντο βασιλεῖς οἱ τὸτ' ὄντες αἰπόλοι,
 εἰ δ' ἐκλαβὼν ἐκείνα Δῖος ἀπέδοτο,
 340
 αὐτὸς ἵνα κερδάνειε δραχμὰς δώδεκα,
 ἀγνώστες ἂν τὸν πάντα διετέλουν χρόνον
 οἱ τηλοκοῦτοι καὶ τοιαῦτοι τῶι γένοι.
 οὐ δὴ καλῶς ἔχει τὸ μὲν σῶμ' ἐκτρέφειν
 345
 ἐμὲ τοῦτο, τὴν [δέ] ταῦδε τῆς σωτηρίας
 ἐλπίδα λαβόντα Δῖον ἀφανίσαι, πάτερ,
 γαμῶν ἀδελφῆν τικ διὰ γνωριμιάτων
 ἐπέχε, μητέρ', ἐντυχῶν ἐρύσατο,
 350
 ἔσως ἀδειφόν. ὄντ' ἐπιεφαλῆ φύσει
 τὸν βίον ἀπάντων τῆρ προνοίαι δει, πάτερ,
 τηρεῖν, πρὸ πολλοῦ ταῖθ' ὄρωντ' ἐξ ὧν ἐνι.
 ἀλλ' ἀπόδος, εἰ μὴ φησ' ἀρέσκει. τούτο γάρ
 345
 ἰσχυρὰν οἶεται τι πρὸς τὸ πρῶγμ' ἔχειν,
 οὐκ ἔστι δίκαιον εἶ τι τῶν τούτων σε δεῖ
 ἀποδιδῶναι, καὶ τοῦτο πρὸς ζῆτεῖς λαβεῖν,
 εἴ' ἀσφαλέστερον πονηρέστη πάλιν,

350

τους δρῆκε κάποιος γέροντας σοσῶς
 —που φόραγε προδιά σα τη δική μου—
 κι ὅταν τους κατάλαβε πως εἶναι ἀπὸ τ' ἄσκι,
 τους εἶπε πῆγ ἀλήθεια
 πῶς τους δρῆκε, πῶς τους ἔσωσε
 και τους ἔδωσε και ἕνα σακούλι με γνωρίσματα
 κι απ' τα γνωρίσματα αὐτὰ ερεῦνησαν αὐτοὶ
 και δρῆκαν τη γενιά τους,
 κι ἀπὸ σοσῶι φτωχοὶ που ἦταν βασιλιάδες ἔγιναν.
 Ἀν ὁμῶς τότε τα γνωρίσματα
 τους τα παῖρνε κάποιος Δῖος
 και τα πούλαγε για κέρδος λίγα καφετιά,
 τότε αὐτοὶ οἱ ἄξιοι κι ἀπὸ γενιά ἀρχοντική
 ἀγνώστοι και ἀσήμαντοι θα ζούσαν τη ζωή τους.
 Δεν εἶναι σωστό ἐγὼ να μεγαλώσω το παιδί
 κι ο Δῖος να του φάει την ἐλπίδα σωτηρίας.
 Κάποιος που ἦταν ἔτοιμος να παντρευτεῖ
 την ἀδερφή του,
 τα γνωρίσματα τον κράτησαν
 και ἄλλος ἀπ' τα τέτοια ἔσωσε τη μάνα του
 κι ἄλλος τον ἀδερφό του,
 τη ζωή πατερούλη απ' το τίποτα κρέμεται
 και βλέποντας τι γίνεται
 πρέπει ν' ἀναλογίζεσαι ὅλα τα ἐνδεχόμενα.
 «Δῶς' το πίσω αν δεν σ' ἀρέσει», θα μου πει.
 Τούτο το θεωρεῖ μεγάλο ἐπιχείρημα,
 ὁμῶς δεν εἶναι.
 Ἐνῶ οφείλει δηλαδὴ να προσθέσει πάνω τα
 υπόλοιπα,
 ζῆτὰ να πάρει πίσω και τα πρώτα
 και ν' ἀρχίσει πονηριές, πάλι, σιγουρότερα,

- (Cμ.) εἰ γὼν τι τῶν τούτου σέσωκεν ἢ Τύχη;
εἴρηκα, κρίνον δ' τι δίκαιον νεώστικας.
(Δα.) ἀλλ' εὐκρίτ' ἐστὶ πάντα τὰ συνεκκείμενα
τοῦ παιδίου ἐπί. τοῦτο γινώσκω.
(Cμ.) τὸ παιδίον δέ;
(Cμ.) οὐ γινώσκω, εἶναι μὰ Δία σοῦ
τοῦ γὼν ἀδικούντος, τοῦ βροθοῦντος δὲ καὶ
ἐπεξιώντος τὰδικεὺν μέλλοντί σοι.
(Cυ.) πόλλ' ἀγαθὰ σοι γένοιτο.
(Δα.) νῆ πὼν Δία πὼν Cωτήρ, ἄπανθ' εὐρῶν [ἐγὼ
ἄπαντα περιέσπασμ', ὁ δ' οὐχ εὐρῶν ἔχει.
οὐκοῦν ἀποδιδῶ;
(Cμ.) φημί.
(Δα.) ἢ μηθὲν ἀγαθὸν μοι γένοιτο.
(Cυ.) δευή γ' ἢ κρίσις,
(Δα.) φέρε τί σοι.
(Cυ.) τὴν πῆραν χάλα
(Δα.) καὶ δεῖξον, ἐν ταύτῃ περιφέρεις γάρ, βραχὺ
(Cυ.) πρόσμεινον, ἱκετεύω σ', ἐν' ἀποδοῖ.
(Δα.) τί γὰρ ἐγὼ
ἐπέτρεψα τούτῳ;
(Cμ.) δός ποτ', ἐργαστήριον.
(Δα.) αἰσχρὰ γ' ἄ πέπονθα.

- αν κάποιο, ἴσως, γιόρισμα του έσωσε η τύχη;
Εἶπα ὅ,τι εἶχα.
Κρίνε ὅ,τι δίκαιο πιστεύεις πατερούλη.
Cμ. Ξεκάθαρο εἶναι.
'Ο,τι ἦταν πάνω στο παιδί, ὅλα εἶναι του παιδιού.
'Έτσι αποφασίζω.
Δά. Εντάξει. Και το παιδί;
Cμ. Το παιδί, μα το Δία, δεν ανήκει σε σένα
που τώρα το αδικείς.
ανήκει σ' αυτόν που βοήθεια του δίνει
και εμποδίζει το άδικο.
Cυ. Πολλά αγαθά να βρεις απ' τους θεούς.
Δά. Άδικη απόφαση, μα το Δία Σωτήρα.
'Όλα εγώ τα βρήκα και ὅλα τα κρατάει αυτός
που τίποτα δεν βρήκε.
Λες λοιπόν να του τα δώσω;
Cμ. Ναι.
Δά. Άδικη απόφαση.
An δεν εἶναι άδικοη να μη δω άσπρη μέρα.
Cυ. Έλα. Φέρ' τα γρήγορα.
Δά. Αχ Ηρακλή! Τι έπαθα!
Cυ. Έλα. Άνοιξε το σακούλι σου να δω.
C' αυτό τα 'χεις κρυμμένα και τα κουδάλιά.
Περίμενε κι εσύ λιγάκι πατερούλη
μέχρι να τα δώσει.
Δά. Τι το 'θελα κι ανάθεσα στο γέροντα την κρίση!
Cμ. Δώσ' τα τέλος πάντων κατεργάρεη άντε.
Δά. Πω πω αδικίες που μου κάνουν!

(Ο Δίας δίνει στο Σπρίσκο τα στολίγματα.)

υπολογίζεται γύρω στους 300 στίχους, χρησιμοποιήθηκε από την έκδοση του J. Naudei μία συμπλήρωση 175 περίπου στίχων, πολύ επιτυχημένη, που αποδίδεται στο γραμματικό Έρμύλο το Βάεβαρο και που έγινε το 15ο αιώνα. Στην μετάφραση, η συμπλήρωση δίδεται με δύο σειρές τελείες, στην αρχή και στο τέλος της.

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΕΡΜΗΣ

ΣΩΣΙΑΣ, δούλος

ΔΙΑΣ

ΑΛΚΜΗΝΗ

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

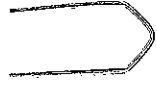
ΘΕΣΣΑΛΛΑ, δούλα (βουβό πρόσωπο)

ΒΛΕΦΑΡΟΣ, καπετάνιος

ΒΡΟΜΙΑ, δούλα

Δούλοι, στρατιώτες, ακόλουθοι.

Ἀρχοντικό τοῦ Ἀμφιπόλια.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΕΡΜΗΣ

Με θέλετε προστάτη δίχως ἄλλο
στὰ ἐμπορικά σας δῶσε πάρε, τί ἔτσι,
σὰν εἶμαι βοηθός σας, πλῆθος κέρδη
συνάξετε καὶ κάθε ἀλισβερσία
καλὰ πηγαίνει πάντα, ἐδῶ ἢ στὰ ξένα,
κι οἱ τωρινές σας οἱ δουλειές ἢ ἐκεῖνες
ποὺ μέλλονται, μὲ πλούτη σὰς γιομίζουν.
Θέλετε ἀκόμη εὐχάριστες εἰδήσεις
γιά σᾶς νὰ φέρνω καὶ γιά τοὺς δικούς σας,
ἐπιτυχίες τῆς Ρώμης καὶ λαμπρές νίκες.
Γιατὶ τὸ ξέρετε πὸς μ' ἔχουν οἱ ἄλλοι
θεοὶ γι' ἀφέντη στοὺς μαντατοφόρους
καὶ στὸ ἐμπόριο. Λοιπὸν ἂν εἶναι
νὰ σᾶς φροντίζω καὶ νὰ σᾶς συντρέχω,
τότεσ ἀκοῦστε σιωπηλὰ τὸ ἔργο
ἐτοῦτο καὶ μιὰ δίκια κρίση βγάλτε.
Τώρα σᾶς λέω ποιὸς εἶμαι, ποιὸς προστάζει
σ' ἐσᾶς νὰ ῥθῶ καὶ ποιὸς ὁ λόγος. Ὁ Δίας
προστάξε ἐμένα τὸν Ἑρμῆ. Ὁ πατέρας
μ' ἔστειλε ἐδῶ ζητώντας κάποια χάρη,
παρῶλο ποὺ τὸ ξέρει πὸς μποροῦσε
νὰ δώσει προσταγή, κι ὑπάκουα δλοι
θὰ κάνατε τὸ θέλημά του. Ὡστόσο

καταλαβαίνει πώς μεγάλο σέβας και φόβο νιώθετε γι' αυτόν, ἀφοῦ ἔναι ὁ Δίας. Ὁμως μοῦ εἶπε αὐτὴ τῆ χάρι μ' εὐγένεια ἀπὸ σᾶς νὰ τῆ γυρέψω καὶ λόγια μαλακά, γιατί κι ἐκεῖνος φοβᾶται τὰ μπερδέματα ὅπως ὅλοι. Ἐγεί, βλέπετε, ἀνθρώπινες συνήθειες κι ἀπὸ τῆ μᾶνα κι ἀπὸ τὸν πατέρα, κι ἔτσι θαρρῶ παρᾶξενο δὲν εἶναι ποὺ νιώθει τέτοιο φόβο· ἐμὲ τὸ γιό του παρόμοια μὲ κυλιῶνει ἀνησυχία. Ἐρχομαι εἰρηνικὰ νὰ σᾶς ζητήσω μιὰ τίμια πρόξη κι εὐκολη. Μὲ στέλνουν μὲ δικαιο τρόπο ἀνάμεσα σὲ δικίους. Ὀλότελα ἄπρεπο εἶναι νὰ γυρεῖς ἄτιμα πράγματα ἀπ' τοὺς τίμιους, ὅπως τρέλα σωστή στοὺς ἄνομους νὰ κἀνεις μιὰ τίμια πρόταση. Δὲν ξέρουν διόλου τὸ δικιο οὐδὲ τὸ σέβονται. Προσέξτε καλὰ τὰ λόγια μου ὅλοι τώρα. Πρέπει νὰ θέλετε ὅ,τι θέλουμε· ὁ γονιός μου κι ἐγὼ σ' ἐσᾶς καὶ στῆ δημοκρατία πολλὰ προσφέρουμε καλὰ. Τί τάχα νὰ τὰ θυμίζω, καθὼς κἀνουν οἱ ἄλλοι θεοὶ στὶς τραγωδίες, ὁ Ποσειδῶνας, ἡ Νίκη, ὁ Ἄρης, ἡ Ἀρετὴ κι ἡ Λύσσα, γιὰ τ' ἀγαθὰ μιλώντας ποὺ σᾶς δῶσαν

καὶ ποὺ γι' αὐτὰ ἀρχιτέκτονας ὁ Δίας πατέρας, τῶν θεῶν ὁ κυβερνήτης; Δὲ συνηθίζει νὰ μετράει ποτέ του τίς προσφορὲς του στοὺς καλοὺς. Πιστεύει θὰ τὸν εὐχαριστήσετε γιὰ τοῦτο καὶ πὼς σᾶς πρέπουν τόσες καλοσύνες. Καὶ τώρα θὰ σᾶς πῶ γιὰ ποιόνε λόγο ἤρθα σ' ἐσᾶς κι ἀμέσως γιὰ τὸ θέμα τῆς τραγωδίας. Ὅριστε; τί συμβαίνει; ξινίζετε τὰ μοῦτρα μόλις εἶπα τῆ λέξη τραγωδία; Τὴν ἀλλάζω. Τί θεὸς εἶμαι; Ἄν θέλετε σᾶς βγάζω μιὰ κωμωδία ἀπὸ τὴν τραγωδία καὶ μὲ τοὺς ἴδιους στίχους. Νὰ τὸ κἀνω ἢ ὄχι; Ἄνοησία νὰ σᾶς ρωτάω. Λές καὶ δὲν ξέρω δὰ τί λαχταρᾶτε. Τί θεὸς εἶμαι τότε; Μὲς στὸ νοῦ σας διαβάζω καθαρὰ κάθε σας σκέψη. Λοιπὸν ἄς κἀνομε ἀπ' αὐτὰ χαρμᾶνι. Κωμικοτραγωδία. Δὲ νομίζω πὼς θὰ ἔταν βολετὸ νὰ σᾶς σκαρώσω μιὰ φάρσα μὲ θεοὺς καὶ βασιλιάδες. Λοιπὸν τί λέτε; Ἄφοῦ ἔχομε ἕνα σιλάβο, θὰ τῆ μεταμορφώσω, ὅπως σᾶς εἶπα, σὲ ἰλαροτραγωδία. Τώρα ἢ χάρη ποὺ ὁ Δίας μὲ πρόσταξε νὰ σᾶς γυρέψω: Σὲ κάθε πάγκο σ' ὅλη τὴν πλατεία

νά περάσουν ἐπόπτες καὶ νά πιάνουν τοὺς κλακαδόρους πού 'χουνε καθίσει μέσα στοὺς θεατῆς γιὰ νά παινέσουν κάποια φατρία. Κι ἂν χειροκροτᾶνε μερικοὶ δυνατὰ τοὺς θεατρίνους ἢ τοὺς μίμους ἢ στέλνουν γράμματά τους ἢ βάζουνε μεσάζοντες ἢ ἀκόμη οἱ ἀγορανόμοι ἂν λάθεισαν στήν κρίση, προστάζει ὁ Δίας νά 'ναι γιὰ ὅλους ὅμοιος ὁ νόμος, ὅταν στήνουν γι' ἄλλους κλάκες ἢ γιὰ τὸν ἑαυτό τους. Λέει πὼς ὅσες ἐπιτυχίες ἔχετε ὡς τὰ τώρα, στήν ἀρετῆ σας τίς χρωστάτε κι ὄχι σέ ψέματα καὶ πανουργίες. Τότε γιὰτὶ μπροστὰ στὸ νόμο νά μὴν εἶναι κι ὁ θεατρίνος ἴδιος μὲ τοὺς πρώτους πολίτες; Πρέπει πάντα νά κερδίζει τὸ θαυμασμὸ γιὰτὶ τ' ἀξίζει, διχῶς ἀνθρώπους πληρωμένους τοῦ φωνάζουν. "Ὅταν σωστὰ θὰ κάνει τὴ δουλειά του, θὰ τὸν υποστηρίξουν ἂν ὑπάρχουν δίκαιοι κριτῆς. Ὁ Δίας καὶ τούτη δίνει τὴν προσταγή: Στους θεατρίνους νά βρίσκονται κοντὰ οἱ ἐπόπτες. "Ἔτσι ἂν κανεὶς θὰ βάλει τοὺς δικούς του νά τὸν χειροκροτοῦν ἢ νά σφυρίζουν τοὺς ἀντίπαλους, νά τοῦ βγάζουν ὄλα

τὰ ρούχα του μαζί μὲ τὰ στολίδια. Δὲ σᾶς παραξενεύει πού ὁ Δίας γιὰ τοὺς ἠθοποιούς τόσο φροντίζει; Λοιπὸν μὴν ἀπορεῖτε: παίζει ὁ ἴδιος στήν κωμωδία. Τί; Ἀπίστευτο εἶναι; Πρώτη φορά ἀνεβαίνει στὸ σανίδι; Στὴ σκηνὴ τούτη πέρσι τὸν φωνάξαν, κι ἐκεῖνος τοὺς βοήθησε. Τὸ ἔργο θὰ σᾶς πῶ τώρα, πού ὁ Δίας ὁ ἴδιος σ' αὐτὸ θὰ παίζει σήμερα: μαζί του παίζω κι ἐγώ. Λοιπὸν τῆς κωμωδίας προσέχτε τὴν ὑπόθεση. Εἶναι ἡ Θήβα ἢ πόλη αὐτῆ. Σ' ἐκεῖνο κεῖ τὸ σπίτι ὁ Ἀμφιτρυώνας μένει ἀπὸ τ' Ἄργος, ἀπ' τ' Ἄργος κι ὁ γονιὸς του ἔχει γυναίκα τὴν κόρη τοῦ Ἡλεκτρώνα, τὴν Ἀλκμήνη. Τώρα ὀδηγεῖ τὸ στράτευμα τῆς Θήβας νά πολεμήσει μὲ τοὺς Τηλεβέδες. Ἐγὼ τὴ γυναίκα του ἔχει ἀφήσει πρὶν φύγει γιὰ τὸν πόλεμο. Νομίζω πὼς ξέρετε τοῦ Δία τὸ χαρακτήρα, τίς λεύτερες ἰδέες του σὲ τέτοιες εὐκαιρίες καὶ πόσο τὸν τρελάνουν οἱ περιπέτειες. Λοιπὸν μὲ τὴν Ἀλκμήνη κρυφὰ ἀπ' τὸν ἄντρα τῆς πλαγιάζει, τὰ κάλλη τῆς τρυγᾶ, κι ὁ ἔρωτάς του ἔφερε τ' ἀποτελεσμα. Ἀπ' τοὺς δύο,

τὸ Δία καὶ τὸν ἄντρα της, ἐκείνη, καθὼς καταλαβαίνετε, βαστάει διπλὸ καρπὸ μὲς στήν κοιλιὰ της τώρα. Τὴν ᾠρα τούτη μέσα ἐκεῖ ὁ γονιὸς μου γλεντάει καλά, γι' αὐτὸ καὶ ἡ νύχτα ἀπόψε μεγάλωσε πολὺ, γιὰ νὰ χορτάσει τοὺς πόθους του ἔλους. Γιὰ τὸ λόγο τοῦτο στὸν Ἀμφιτρύωνα μοιάζει. Ὅσο γιὰ μένα, μὴν ἀπορεῖτε ποὺ ἔτσι ἐδῶ μπροστά σας ντυμένος βγήκα σὰν τὸ δοῦλο. Τὸν ἀρχαῖο, παιμπάλαιο μῦθο θὰ σᾶς παρουσιάσω σὲ μιά μορφὴ καινούρια. Ἐτσι καινούρια καὶ ἡ φορεσιά μου αὐτή. Λοιπὸν ὁ Δίας βρίσκεται μὲς στὸ σπῆτι καὶ ἔχει πάρει τοῦ Ἀμφιτρύωνα τὴ θωριά, καὶ οἱ δοῦλοι ποὺ τὸν κοιτοῦν θαρροῦν πὼς ἀντικρίζουν τ' ἀφεντικὸ τους. Στὶς μεταμορφώσεις, ἅμα τοῦ κάνει κέφι, δὲν τὸν φτάνεις. Κι ἐγὼ μεταμορφώθηκα στὸ σκλάβο Σωσία, ποὺ μαζί του πάει στὴ μάχη. Ἐτσι τὸν ποθοπλάνταχο γονιὸ μου μπορῶ σωστὰ νὰ ὑπερετήσω, δίχως οἱ ἀνθρώποι τοῦ σπιτιοῦ νὰ μὲ ρωτᾶνε σὰ θὰ μὲ βλέπουν νὰ συγχοδιαβαίνο ἀνάμεσά τους. Θὰ μὲ λογαριάζουν δοῦλο καὶ σύντροφό τους, καὶ κανένας ποτὲ δὲ θὰ ρωτήσει ἐγὼ ποιοὺς εἶμαι

καὶ τί θέλω ποὺ ἤρθα. Μέσα ὁ Δίας εὐφραίνει τὴν καρδιά του· τὴν Ἀλκιμήνη κρατᾶει ἀγκαλιασμένη καὶ τῆς λέει τί γίνηκε στὴ μάχη. Αὐτὴ νομίζει πὼς εἶναι μὲ τὸν ἄντρα της, μὰ γέρνει στήν ἀγκαλιὰ ἐνὸς ἄλλου. Τῆς διηγίεται πὼς τοὺς ἐχθροὺς του νίκησε, ποιά πῆρε βραβεῖα γι' αὐτό. Λοιπὸν ἔχουμε κλέψει τὰ δῶρα τοῦ Ἀμφιτρύωνα· ὅταν θέλει, μπορεῖ τὰ πάντα καὶ εὐκολὰ ὁ μπαμπάς μου! Ὁ Ἀμφιτρύωνας σήμερα καὶ ὁ σκλάβος ποὺ τὴ μορφὴ του πῆρα, θὰ γυρίσουν ἀπ' τὸ στρατό. Γιὰ νὰ μπορεῖτε ἀμέσως νὰ μᾶς ἀναγνωρίζετε, θὰ βάλω μικρὸ φτερό στὴ σκούφια μου, ὁ πατέρας μὴ χρυσὴ φούντα στὸ καπέλο του, ὅμως δὲ θὰ ἔχει ὁ Ἀμφιτρύωνας ἓνα τέτοιον σημάδι. Ἐξάλλου αὐτὰ δὲ θὰ τὰ βλέπουν οἱ ἀνθρώποι τοῦ σπιτιοῦ, μὰ ἐσεῖς μονάχα. Νάτος ὁ σκλάβος ἔρχεται ὁ Σωσίας ἀπ' τὸ λιμάνι καὶ κρατᾶει φανάρι. Πηγαίνω νὰ τὸν διώξω ἀπὸ τὸ σπῆτι. Τὸ θέαμα ἀξίζει, ἐμπρὸς λοιπὸν, προσέχτε. Ὁ Δίας μὲ τὸν Ἑρμῆ σ' αὐτὸ θὰ παίζου.

ΠΡΩΤΗ ΠΡΑΞΗ

ΣΩΣΙΑΣ

Ἵπάρχει πιὸ λεβέντης ἀπὸ μένα,
 πιὸ θαρραλέος, ποὺ μὲς στὴν ἄγρια νύχτα
 μονάχος περπατάω κι ὅταν ξέρω
 τῆς νεολαίας τίς ἴμορφες συνήθειες;
 Καὶ τί θὰ κάνω τώρα, ἂν οἱ ἐπτόπτες
 μὲ πιάσουν καὶ μὲ ρίξουν στὸ μπουντρούμι;
 Αὔριο θὰ μὲ σύρουν ἀπὸ κάποιο
 στενὸ κελὶ νὰ μὲ ξυλοφορτώσουν.
 Δὲ θὰ μὲ ἀφήσουν κἀν νὰ τοὺς μιλήσω,
 δὲ θὰ βρεθεῖ κανεὶς νὰ μὲ συντρέξει,
 κανεὶς νὰ δειξέι λύπησι γιὰ μένα,
 κι ὄχτῶ μαντράχαλοι γεροδεμένοι
 λουρίδες θὰ μὲ κάνουνε, τὸν ἔρμιο.
 Μιὰ τέτοια ὑποδοχὴ στὸ γυρισμὸ μου
 θὰ πρόσφερνε ἢ πατρίδα. Κι εἶναι ὡστόσο
 τοῦ ἀφεντικοῦ σκληράδα νὰ μὲ στείλει
 ἀπ' τὸ λιμάνι ἀμέσως νύχτα ἢ ὠρα.
 Δὲ θὰ μπορούσε τάχα νὰ προσμένει
 νὰ σκάσει ὁ ἥλιος; Ἄγριο πρᾶμα νὰ 'σαι
 στοὺς πλούσιους δούλος, πάντα ἢ δυστυχία
 σὲ κυνηγᾷ, νυχτόμερα θὰ ἰδρώνεις
 γι' αὐτοὺς καὶ μὲ τὸ παραπάνω' τόσα
 πρέπει νὰ κάνεις ἢ νὰ λὲς καὶ δίχως

λίγη ξεκούραση πατὲ νὰ βρῖσκεις.
 Ὁ ἀφέντης δὲν κουράζεται καθόλου,
 μονάχα σ' ἀγαπεύει μ' ὅ,τι τοῦ 'ρθεῖ
 στὸ νοῦ. Δίκαιο τὸ λογιᾶζει, κι οὔτε
 ποὺ σκέφτεται ἂν σοῦ δίνει τόσο κόπο.
 Γι' αὐτὸ ὅταν εἶσαι σκλάβος σὲ πληγῶνον
 μὲ τόσες δυστυχίες, ὥστόσο ἀνάγκη
 τέτοιο βαρὺ φορτίο νὰ τὸ σηκώνεις.

ΕΡΜΗΣ, παράμερα

Θά 'τανε πιὸ σωστὸ γιὰ τὴ σκλαβιά μου
 νὰ κλαψουρίζω ἐγώ, ποὺ ἤμουν ὡς τώρα
 λεύτερος, κι ὁ γονιός μου μ' ἔχει ζέψει.
 Τοῦτος, δούλος γιὰ δούλος, ἄς γκρινιάζει.

ΣΩΣΙΑΣ

Ἀφοῦ εἶμαι ἓνα ζωντόβολο, μοῦ πρέπει
 ξύλο πολὺ· δὲ σκέφτηκα, ὅταν ἦρθα,
 τοὺς θεοὺς νὰ εὐχαριστήσω ἀμέσως.
 Ἄν λογιᾶζαν, ὦ Δία, νὰ ξεπλερώσουν
 τὸ φέρσιμό μου αὐτό, κάποιον θὰ στέλναν
 νὰ μοῦ σπάσει τὰ μουῦτρα μὲλις φτάσω,
 γιὰτὶ δὲν ἐλογάριασα ὅσο πρέπει
 τὸ καλὸ ποὺ μοῦ κἀναν καὶ μιὰ τέτοια
 ἔχασα γιὰ τὸ τίποτα εὐκαιρία.

ΕΡΜΗΣ, παράμερα

Πολὺ ἀσυνήθιστο καὶ τοῦτο ἀλήθεια,

νὰ ξέρεαι ἀπὸ τὰ πρὶν τί θὰ τοῦ λάχει.

ΣΩΣΙΑΣ

Ἐκεῖνο ποῦ ποτὲ δὲ φανταζόμενον,
μήτε κανένας ἄλλος, ἔχει γίνει:
ξανάφτασα γερὸς ἐδῶ στὸ σπίτι.
Συντρίφτηκαν οἱ ἐχθροὶ μας, νικηθῆκαν
καὶ τέλειωσε ἕνας πόλεμος μεγάλος.
γυρίζει νικηφόρος ὁ στρατὸς μας.
Ἡ πόλη ποῦ ἔχει φέρει στοὺς Θεβαίους
συφορὲς πληθῶς, πάει κουρσεμένη
ἀπ' τῶν πολεμιστῶν μας τὴν ἀντρεία
καὶ τὴν ὀρμή. Τοὺς ὀδηγοῦσε ὁ μέγας
ἀφέντης μου Ἀμφιτρώνας. Δόξα,
λάφυρα καὶ χωράφια στοὺς δικούς του
χάρισε, καὶ τοῦ Κρέοντα τῆς Θήβας
ἐστέρωσε τὸ θρόνο. Ἀπ' τὸ λιμάνι
μαντατοφόρο μ' ἔστειλε στὸ σπίτι
νὰ φέρω στὴ γυναίκα του τὰ νέα,
πὼς ὑπερέτησε σωστὰ τὴ χώρα
σὰν ἐπιδέξιός ἀρχηγός. Μὰ τώρα
λιγάκι ἄς τὸ σκεφτῶ πὼς τὰ μαντάτα
σ' αὐτὴν θ' ἀνιστορήσω ἐκεῖ σὰ φτάσω.
Ἄν ξεφουρνίσω καὶ ψευτιές, δὲ θὰ ἔναι
τόσο ἀσυνήθιστο γιὰ μένα. Τί ἔταν
λυσσομανοῦσε ἡ μάχη, τὸ ἔχα σκάσει.
Λοιπὸν θὰ ὑποκριθῶ πὼς πολεμοῦσα,

καὶ β,τι ἄκουσα ἀπ' τοὺς ἄλλους θὰ τῆς λέω.
Τί λόγια θ' ἀραδιάσω, μὲ ποῖο τρόπο;
Πρέπει νὰ τὸ συλλογιστώ. Θ' ἀρχίσω
λοιπὸν ἔτσι: Σὰν ἀράξαν τὰ πλοῖα
καὶ πιάσαμε στεριά, διαλέγει ἀμέσως
τοὺς πιὸ καλοὺς του στρατηγούς ὁ ἀφέντης·
τοὺς πρόσταξε νὰ ποῦν στοὺς Θελεβδες
τί τοὺς ζητάει: Ἄν θέλουν πάλι πίσω
τοὺς ἀρπαγες νὰ δώσουν καὶ ὄσα ἀρπάξαν,
ἤσυχα, δίχως μάχες, θὰ τραβήξει
παρθευθὺς στὴν πατρίδα τὸ στρατό του,
θὰ φύγουν ἀπ' τὴ χώρα τοὺς οἱ Ἀργίτες
καὶ εἰρηνικὰ νὰ ζοῦν θὰ τοὺς ἀφήσουν.
Ἀλλοῦ, ἂν ἀρνηθοῦν μὲ κούφιο πείσμα
καὶ ὄσα γυρεύει δὲν τοῦ δώσουν, τότε
θὰ τοὺς ριχτεῖ μ' ὀρμὴ καὶ θὰ κουρσέψει
τὴν πόλη τους. Αὐτὰ στοὺς Θελεβδες
οἱ ἄντρες τοῦ Ἀμφιτρώνα εἶπαν. Ὅμως,
γιομάται θράσος γιὰ τὴ δύναμή τους,
μὲ ξιπασιὰ ἀποκριθῆκαν ἐκεῖνοι
καὶ μ' ἄγριες φοβέρες πὼς μποροῦνε
νὰ διαφεντέψουνε τὴ γῆ τους ἔτσι,
ποὺ οἱ Θεβαῖοι γοργὰ θὰ κάνουν πέρα.
Σὰν πῆρε τὴν ἀπόκριση ὁ ἀφέντης,
στὸν κάμπο τὸ στρατό του εὐθὺς ἀπλώνει.
Βγαίνουν καὶ ἀπὸ τὸ κάστρο τοὺς οἱ ἐχθροὶ μας,
φορώντας τὶς λαμπρές τοὺς πανοπλίες.

Οἱ ἀντίμαχοι κατόπι βάζουν χώρα
 τ' ἀσκέρι τους, πεζούς, καθαλαρααίους,
 κι ἀπὸ τὶς δυὸ μεριές. Οἱ λεγεῶνες
 τάχτηκαν οἱ δικές μας, ὅπως πάντα,
 κι οἱ Τηλεβέδες ἀντίκρου μας σταθῆκαν.
 Ἐπειτα οἱ στρατηγοὶ βγαίνουν στὴ μέση,
 ἀλάργα ἀπ' τὰ φουσατά νὰ μιλήσουν,
 καὶ συμφωνοῦν πὼς ὅποιοι νικηθοῦνε
 θὰ δώσουνε τὴν πόλη, τὰ χωράφια
 τὰ σπίτια, τοὺς βωμούς, κι αὐτοὶ θὰ γίνουν
 σκλάβοι. Καὶ τότε οἱ σάλπιγγες βουίζουν,
 ὁ κάμπος ἀντιλάλησε τριγύρω
 κι οἱ κραυγές ἀκουστῆκαν τοῦ πολέμου.
 Θυσιάζουνε στὸ Δία οἱ στρατολάτες
 καὶ τοὺς πολεμιστὲς ψυχώνουν. Τότε
 μ' ὄση ἔχει ὁ καθένας ἀντρείοσύνη
 ρίχγεται στὸν ἀγῶνα, ἀντιχτυπάει
 σίδερο μὲ τὸ σίδερο, κι οἱ λόγχες
 σπάζουν, ὁ οὐρανὸς βουίζει ἀκέριος
 ἀπ' τὶς κραυγές τῆς μάχης, φλογισμένες
 ἀνάσες, λαχανιάσματα ἀνεβραίνουν
 ψηλὰ σὰν ἓνα σύννεφο, κι ὀλοῦθε
 σωριάζονται στὴ γῆς οἱ λαβωμένοι.
 Ἡ ἀντρεία μας νικάει στὸ τέλος, ὅπως
 ἐλπίζαμε, ἀφανίζονται οἱ ἐχτροὶ μας,
 κι ἐμεῖς μὲ πιδὸ μεγάλη ἀκόμα λύσσα
 τοὺς πολεμιᾶμε, ἀλλὰ κανεὶς δὲν κάνει

μῆτε ἓνα βῆμα πίσω κι οὔτε ἀφήνει
 τὴ θέση του. Καλύτερα λογιάζουν
 νὰ σκοτωθοῦν παρά νὰ ὑποχωρήσουν.
 Ὅπου τὸν ἔχουν τάξει, ἐκεῖ καθέννας
 πέφτει νεκρός. Αὐτὰ θωρώντας τότες
 ὁ ἀφέντης μου Ἀμφιτρώνας, προστάζει
 τοὺς καβαλάρηδες δεξιά νὰ ὀρμήσουν.
 Αὐτοὶ γοργὰ καλπάζοντας καὶ μ' ἄγριες
 κραυγές πέφτουν ἀπάνω στοὺς ἐχθροὺς μας,
 τοὺς πατοῦν καὶ τοὺς λιώνουν, τιμωρώντας
 δίκαια τὴν τρανή τους ἀδικία.

ΕΡΜΗΣ, παρήμερα

Δὲ λέει ψέματα ὡς ἐδῶ, γιατί ἴμουν
 μαζί μὲ τὸν πατέρα μου στὴ μάχη.

ΣΩΣΙΑΣ

Σχορπίζονται οἱ ἐχτροὶ λοιπὸν καὶ φεύγουν,
 κι ἐμεῖς πιδὸ δυνατὰ τοὺς πολεμιᾶμε.
 Τοὺς τρυποῦν τὰ κοντάρια, κι ὁ ἀφέντης
 τὸ βασιλιά τους ἔσφαξε Πτερέλα.
 Ἔτσι τέλειωσε ἡ μάχη, ποὺ βαστοῦσε
 ἀπ' τὴν αὐγὴ ὡς τὸ βράδυ. Ἀλήθεια τοῦτο
 τὸ θυμᾶμαι καλά, τὴ μέρα ἐκείνη
 ξέμεινα, βλέπεις, μ' ἄδειο τὸ στομάχι.
 Τῆς νύχτας ὁ ἔρχομος τὰ ἔπαψε ὄλα.
 Τ' ἄλλο πρῶι μᾶς ἤρθαν ἀπ' τὴν πόλη

μὲ βουρκαωμένα μάτια οἱ ἄρχοντές τους:
 τῆς ἑκείσας κρατώντας τὰ σημάδια,
 παρακαλοῦσαν τὴ συχώρεσή μας
 γιὰ τὸ βαρὺ τους σφάλμα, παραδίδαν
 στὸ ἔλεος τῶν Θεβαίων τὸν ἑαυτὸ τους,
 τὴν πόλη, τοὺς ναοὺς, τὸ βίος, τὰ τέκνα.
 Ὑστερα ὁ ἀφεντικός μου ἕνα κροντήρι
 πῆρε χρυσό, βραβεῖο τῆς ἀντρείας,
 ποὺ ἔπινε μ' αὐτὸ ὁ Πτερέλας. Κάπως
 ἔτσι θὰ τὰ πῶ στὴν κυρά μου. Τώρα
 τὴν προσταγὴ του θέλω νὰ τελέψω
 καὶ νὰ ξεκουραστῶ μέσα στὸ σπῆτι.

ΕΡΜΗΣ, παράμερα

Ἀχά! Ζυγώνει καταδῶ. Μπροστά του
 θὰ βγῶ καὶ θὰ τὸν ἐμποδίσω μέσα
 νὰ μπεῖ στὸ σπῆτι σήμερα. Ἀφοῦ πῆρα
 τὴν ὄψη του, μαζὶ του θὰ γελάσω
 γιὰ τὰ καλά. Γιατὶ μιὰ καὶ τοῦ μοιάζω
 στὴ θωριὰ καὶ στ' ἀνάστημα, θὰ πρέπει
 στίς πράξεις καὶ τοὺς τρόπους ὅμοιος νὰ 'μαι.
 Λοιπὸν θὰ γίνω κάλπης, κατεργάρης,
 πανοῦργος ψεύτης, κι ἔτσι μὲ τὰ ἴδια
 τὰ ὅπλα του, μὲ τὴν παλιανθρωπιὰ του,
 μακριὰ ἀπ' τὴν πόρτα αὐτῆ θὰ τόνε διώξω.
 Ὅμως τί ἔχει; Μπά; Κοιτάει τ' ἀστέρια.
 Ἡ ὑπόθεση ἔχει γούστο. Για νὰ δοῦμε.

ΣΩΣΙΑΣ

Ἄν εἶναι κάτι ποὺ τὸ λογαριάζω
 γιὰ σίγουρο, ἢ γιὰ σίγουρο τὸ λένε,
 μὰ τὸ Θεό, εἶναι σίγουρο καὶ τοῦτο:
 Γιατὶ στὸν οὐρανὸ δὲν ἔχει διόλου
 τὸ Ἐφτάστερο κουνήσει, τὸ Φεγγάρι
 δὲ σάλεψε, ὁ Ὁρώννας, ἢ Ποῦλια
 κι ὁ Ἐσπερος δὲ χαμηλώνουν; Στέκουν
 στὴ θέση τους τ' ἀστέρια καρφωμένα
 καὶ μήτε ἢ Νύχτα φεύγει, νὰ 'ρθεῖ ἢ Μέρα.

ΕΡΜΗΣ, παράμερα

Συνέχισε, ὅπως ἄρχισες, ὦ Νύχτα,
 νὰ ὑπερετήσεις τὸ γονιό μου. Μέγα
 τὸ ἔργο, μεγαλόπρεπα τὸ κάνεις
 γιὰ κάποιονα μεγάλου, δὲ θὰ πάει
 ὁ κόπος σου χαμένος, νὰ τὸ ξέρεις.

ΣΩΣΙΑΣ

Μὰ τέτοια νύχτα ἀτέλειωτη ποτέ μου
 θαρρῶ δὲν εἶδα, πᾶρεξ ἀπὸ κείνη
 ποὺ 'μεινα κρεμασμένος τόσες ὥρες,
 ἀφοῦ μοῦ δῶσαν πρῶτα γερὸ ξύλο.
 Μὰ τούτη πιδ μακρόσυρτῆ 'ναι ἀκόμα.
 Λοιπὸν, μὰ τὸ Θεό, νομίζω ὁ Ἥλιος
 ἀπ' τὸ πολὺ κρασι θὰ ροχαλίζει.
 Σίγουρα ἀπόψε τὰ 'χει κοπανήσει.

Μά τί; Δέ μέ κατάσφαίνεις διόλου;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Βρὲ κάθαρμα, ποῖος νὰ σὲ καταλάβει
μ' αὐτὲς τίς σαχλαμάρες ποὺ ἀραδιάζεις;

ΣΩΣΙΑΣ

Λοιπὸν ἀμέσως τώρα θὰ γνωρίσεις
τὸ δούλο σου Σωσία, τὸν ἄλλο.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Ἀκλούθησέ με, γρήγορα θὰ μάθω
σὰν τί λογῆς μυστήριον εἶναι τοῦτο.

ΑΛΚΜΗΝΗ, βγαίνει ἀπὸ τὸ σπῆτι

Οἱ χερὲς τῆς ζωῆς πῶς λιγοστεύουν
καθὼς περνοῦν τὰ χρόνια, πόσο ἀυξάνουν
οἱ λύπες· ἔτσι ἴναι φτιαγμένη ἡ μοίρα
τῶν θνητῶν κι οἱ θεοὶ προστάζουν ἔτσι:
τὴν εὐτυχία ν' ἀκλουθαίει ὁ πόνος
ποῦ, ἂν σοῦ ἴλαχε καλὸ, παραπανίσιο
κακὸ σὲ βρῖσκει. Τὸ ἴχω δοκιμάσει.
Ἡμουν, πρὶν λίγο ἀκόμη, εὐτυχισμένη
στὸ σπῆτι μου, γατὶ ἴχα ἔλη τὴ νύχτα
τὸν ἄντρα μου· μὰ ξάφνου ἐκεῖνος φεύγει
προτοῦ νὰ ξημερώσει. Τώρα νιώθω
μονάχη κι ἔρμη, ἀφοῦ λείπει ὁ καλὸς μου

ποῦ μέσα στὴν καρδιά μου βασιλεύει.
Περσότερῆ ἴναι ἡ πίκρα ἀπ' τὸ φευγιό του,
παρὰ ἡ χαρὰ ποῦ μοῦ ἴδωσε ὅταν ἦρθε.
Ὅστόσο ἡ σκέψη αὐτῆ μ' ἀναγαλλιάζει,
πῶς τοὺς ἐχθροὺς του νίκησε καὶ σπῆτι
γύρισε μὲ τὸν ἔπαινο τῆς δόξας.

Μικραίνει ἡ θλίψη μου ἔτσι· ἄς πῆγε
μακριά μου αὐτός, μοῦ φτάνει ὅτι καὶ πάλι
θά ῥθει στὸ σπιτικὸ του τιμημένος.

Λοιπὸν τὸ γυρισμό του θὰ προσμένω
μ' ὑπομονὴ κι ἐλπίδα. Ἄν μοῦ χάρισουν
μονάχα ἐτοῦτο, νικητὴ νὰ ποῦνε
τὸν ἄντρα μου στὴ μάχη, θὰ μοῦ φτάσει.
Μεγάλο δῶρο ἀπ' τοὺς θεοὺς ἡ ἀντρέια·
στέκεται πᾶνω ἀπ' ἔλα, διαφεντεύει
τὰ πάντα, λευτεριά, ζωὴ καὶ πλούτη,
πατρίδα κι ἀρετές, μάνα, πατέρα,
τοὺς συγγενεῖς· σ' αὐτὴν τὰ πάντα ὑπάρχουν,
κι ὅποιος τὴν ἔχει, τ' ἀγαθὰ δικά του.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Μά τὸ θεό, ἡ γυναίκα μου λογιᾶζω
πῶς μοῦ ἔχει, ὅπως κι ἐγώ, μεγάλη ἀγάπη.
Τραγὴ χαρὰ θὰ νιώσει βλέποντάς με
στὸ σπῆτι νὰ γυρνῶ, τώρα ποῦ πῆγε
κι ὁ πόλεμος καλὰ καὶ νικηθῆκαν
οἱ ἐχθροὶ μας, ποῦ τοὺς νόμιζε ὁ καθέννας

ἀνίκητους. Στὴν πρώτη σύγκρουσή μας τοὺς σύντριψα μὲ τέχνη καὶ ἀξιολύπη. Τὸ ξέρω, θὰ χαρεῖ σὸ γυρισμὸ μου.

ΣΩΣΙΑΣ

Δὲ θὰ χαρεῖ τὸ ἴδιο καὶ ἡ δικιά μου;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Ὁ ἄντρας μου εἶναι αὐτός.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Ἔλα, ἀαλοῦθησέ με.

ΑΛΚΜΗΝΗ

Γιατί ξανάφευγεται ὁμως; Τώρα μάλιστα ἔλεγε πὼς βιαζόταν. Τάχα θέλει νὰ μάθει ἀν τὸν ἀποζήτῳ καὶ πόσο μού λείπει; Μὰ τὸ Δία, σὸ σπῆτι θὰ τὸν δεχτῶ πασίχαρη καὶ πάλι.

ΣΩΣΙΑΣ

Κάλλιο νὰ πᾶμε τίσω σὸ καράβι.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Γιατί;

ΣΩΣΙΑΣ

Γιατί δὲν ἐτοιμάσαν τὸ τραπέζι,

γιὰ νὰ γιορτάσουνε τὸ γυρισμὸ μας.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Πῶς σοῦ ῥθε τέτοια ἰδέα;

ΣΩΣΙΑΣ

Φτάνουμε ἀργὰ σοῦ λέω.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Τί;

ΣΩΣΙΑΣ

Νά, βλέπω τὴν Ἀλκμήνη μπρὸς στὴν πόρτα, καὶ ἀπ' τὸ πολὺ φαῖ τούρλα ἢ κουλιά της.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Σὰν ἔφευγα, τὴν ἄφησα ἔγκυο, τότε.

ΣΩΣΙΑΣ

Ἔεεχ! ὁ κακὸμοῖρος, πᾶω χαμένος.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Τί ἔχεις;

ΣΩΣΙΑΣ

Ὅπως τὰ λογαριάζεις, ἦρθα πᾶνω στοὺς ἐννιά μῆνες, καὶ δὲλα δαίγγουν τώρα

πὼς μπόλικη δουλειά με περιμένει.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Ήσύχασε.

ΣΩΣΙΑΣ

Καὶ πὼς νὰ ἴσουχάσω; Ἄμα θὰ πάρω
στὰ χέρια τὸν κουβά, θὰ τὸ στερέψω,
ναί, μὰ τὸν Πολυδεύκη, τὸ πηγάδι.
Καὶ θὰ τὸ δεῖς πὼς ψέματα δὲ λέω.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Ἔλα, ἀκολουθήσέ με, αὐτὸ τὸ ἔργο
θὰ τὸ φορτώσω σ' ἄλλον, μὴ φοβᾶσαι.

ΑΛΚΜΗΝΗ

Τὸ πιὸ σωστὸ εἶναι, ἐγὼ νὰ πάω κοντά του.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Ὁ Ἀμφιτρυώνας με χερά τὴν ἀκριβή του
γυναίκα χαιρετᾷ, πού μες στὴ Θήβα
τὴν ἔχει πάνω ἀπ' ἄλλες τὶς γυναῖκες
κι ὅλοι οἱ Θηβαῖοι παينوῦν τὴν ἀρετὴ της.

Ἐπέρκασες καλά; Μὲ καρτεροῦσες;

ΣΩΣΙΑΣ, παράμεσα

Οὐο, καθὼς βλέπεις με τὸ παραπάνω.

Τὸν καρτεροῦσε καὶ τὸν χαιρετᾷ
λιγάκι πιὸ πολὺ κι ἀπὸ ἄνα σκύλο.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Χαίρομαι πού θωρῶ τ' ὄραϊο σου πάχος
καὶ τὴν κοιλιὰ σου νὰ ἴναι καρπισμένη.

ΑΛΚΜΗΝΗ

Μὰ τὸ Θεό, με κοροϊδεύεις, ἔτσι
μιλώντας καὶ με τέτοιες χαιρετοῦρες,
θαρρεῖς καὶ δὲ μ' ἀντίκρισες πρὶν λίγο;
Σὰ νὰ μὴν ἦρθες τώρα δὲ στὸ σπίτι
γυρνώντας νικητὴς ἀπὸ τὴ μάχη;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Πρώτη φορὰ σέ βλέπω, τώρα μόλις.

ΑΛΚΜΗΝΗ

Γιατὶ τ' ἀρνιέσαι αὐτό;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Γιατὶ ἔμαθα νὰ λέω τὴν ἀλήθεια.

ΑΛΚΜΗΝΗ

Εἶναι ἄσχημο πολὺ, κάτι πού ξέρεις
νὰ τὸ ξεχνᾷς. Ἡ θὲς νὰ δοκιμάσεις
τὰ αἰσθήματά μου; Τόσο γρήγορα ὅμως

γιατί ξαναγυρνάς; Σε σταματήσαν
καιά σημάδια, ἢ μήπως καταιγίδα
σ' ἐμπόδισε νὰ φτάσεις στὸ στρατό σου,
ὅπως μοῦ τὸ 'λεγες πρὶν λίγη ὥρα;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Πρὶν λίγη ὥρα; Πόσο πρὶν, γιὰ λέγε;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Οὐφ, μὲ πειράζεις. Τώρα δά, πρὶν λίγο.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Μά τὸ θεό, γιὰ πές μου πῶς λογιάζεις
αὐτὸ τὸ «τώρα δά» καὶ τὸ «πρὶν λίγο»;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Καὶ τί θαρρεῖς λοιπὸν; Σε κοροϊδεύω
γιατὶ κι ἐσύ ἀστειεύεσαι μαζί μου
λέγοντας πῶς ἐδῶ μόλις πρωτόρθες,
ἐνῶ ἔφυγες πρὶν λίγο ἀπὸ τὸ σπίτι;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Στὰ σίγουρα μᾶς λέει παλαβομάρες.

ΣΩΣΙΑΣ

Γιὰ στάσου νὰ τελειώσει τ' ὄνειρό της.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Μὰ τί, κοιμᾶται ζύπνια;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Ὅχι, δὲν ὄνειρεύομαι, κι ἐκεῖνο
πού μὲ τὰ μάτια ὀρθάνοιχτα εἶδα, λέω:
ἐσὲ καὶ τὸ Σωσία πρὶν ξημερώσει.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Ποῦ;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Νά, ἐδῶ πού κατοικεῖς, στὸ σπιτικό σου.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Ἄδύνατο.

ΣΩΣΙΑΣ

Σώπασε, ἀφεντικό, μὴν ἀγριεύεις.
Μήπως μὲς στ' ὄνειρό μας τὸ καράβι
μᾶς ἔφερε ὡς ἐδῶ ἀπὸ τὸ λιμάνι;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Ἔτσι λοιπὸν; κι ἐσύ τῆς ρίχνεις δίκιο;

ΣΩΣΙΑΣ

Ἔ! καὶ τί θές; Μὰ δὲν καταλαβαίνεις;

“Όταν ἐνάντια πᾶς σέ μιὰ Βασιλίδα
τὴν ὥρα πού φρενιάζει, μεγαλώνεις
τὸ φρένιασμά της. Ἄν τὴν καλοπιᾶσαι,
γλιτώνεις μὲ μικρὲς ζημιὲς μονάχα.”

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Μὰ τὸ θεό, λοιπὸν μαζὶ μου παίζει.
Τέτοια καλωσορίσματα δὲ στέργω.

ΣΩΣΙΑΣ

Περσότερο τὴ σφήκα θὰ ἐξοργίσαις.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Σώπα. Μιὰ ἐρώτηση μονάχα, Ἀλκμήνη.

ΑΛΚΜΗΝΗ

Ρώτα με ὅ,τι θέλεις.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Τρελάθηκες ἢ θές νὰ μὲ προσβάλλεις;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Γιατὶ μιὰ τέτοια ἐρώτηση, ἀκριβέ μου;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Ἄλλες φορές πού γύριζα στὸ σπῆτι,
συνήθιζες νὰ μὲ καλωσορίζεις,

νὰ μοῦ μιλάς, σὰν ὅλες τίς γυναῖκες
πού σέβονται τὸν ἄντρα τους, μὰ τώρα
δὲν ἔχεις τίς καλὲς αὐτὲς συνήθειες.

ΑΛΚΜΗΝΗ

Γιὰ τὸ θεό, χιτὲς βράδου, ὅταν πρωτόρθες,
εὐθὺς σέ καλωσόρισα, καλέ μου,
σὲ ρώτησα πῶς εἶσαι καὶ τὸ χέρι
σοῦ τὸ σφιζα, φιλώντας σε μὲ ἀγάπη.

ΣΩΣΙΑΣ

Τὸν ἐχαιρέτησες χιτὲς βράδου;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Καὶ βέβαια, Σωσία, ὅπως κι ἐσένα.

ΣΩΣΙΑΣ

Ἐλπίζα, ἀφεντικό, πῶς ἔνα ἀγόρι
θὰ γένναγε ἡ γυναίκα σου, ἡ κόιλιά της
ὅμως δὲ φούσκωσε ἀπ' τὸ γιὸ πού θέλεις.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Τότε ἀπὸ τί;

ΣΩΣΙΑΣ

Ἄπὸ τὴν τρέλα.

ΑΛΚΜΗΝΗ

Σωστά έχω τὰ μυαλά μου, καὶ μακάρι
 νὰ δώσουν οἱ θεοὶ μᾶς νὰ γενήσω
 καλὰ ἕνα γιό. Κι ὁ ἄγτρας μου ἂν θὰ κάνει
 τὸ χρέος του, ἀντάξια τιμωρία
 θὰ ᾿χεις, πολυλογά, γι' αὐτὰ τὰ λόγια.

ΣΩΣΙΑΣ

Ὅταν οἱ γαστρωμένες λιγουριάζουν,
 πρέπει νὰ τὶς μπουκῶνεις δλοένα.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Ἐδῶ λοιπὸν μὲ εἶδες χτὲς τὸ βράδυ;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Νὰ σοῦ τὸ ξαναπῶ δέκα φορές;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Ἴσως μὲς στ' ὄνειρό σου;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Ἡμῶνα ξυπνητὴ πέρα γιὰ πέρα.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Ἄχ! δυστυχία.

ΣΩΣΙΑΣ

Τί τρέχει;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Παραμιλάει ἡ γυναίκα μου.

ΣΩΣΙΑΣ

Εἶναι στὶς ἀκεφιές της. Αὐτὲς φέρνουν
 μεγάλη στὸ μυαλὸ ἀνακατωσούρα.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Πρώτη φορά πότε ἔνωσες, Ἀλκμήνη,
 τὸ παραλόδισμα τοῦτο νὰ σὲ πιάνει;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Ἀληθινὰ σοῦ λέω, μιὰ χιρὰ νιώθω.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Γιατί ἔλεγες πὼς μ' εἶδες χτὲς τὸ βράδυ,
 ἀφοῦ ἤρθα στὸ λιμάνι ἀπόψε μόλις;

Ἐφαγα στὸ κάρφι, καὶ τὴ νύχτα
 τὴν πέρασα σ' αὐτό, κι οὔτε στὸ σπίτι
 πάτησα τὸ ποδάρι μου, ἀπὸ τότε
 πού' φυγα μὲ στρατὸ νὰ πολεμήσω
 τοὺς Τηλεβίδες καὶ νὰ τοὺς συντρίψω.

ΑΛΚΜΗΝΗ

Κι ὅμως στὸ ἴδιο φάγαμε τραπέζι
 καὶ πλάγιασες μαζί μου στὸ κρεβάτι.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Τί λές;

Τὴ μόνη ἀλήθεια.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Σ' αὐτὸ στὰ σίγουρα ἔχι, μὰ τὸ Δία.
Γιὰ τ' ἄλλα πάλι, τίποτα δὲν ξέρω.

ΑΛΚΜΗΝΗ

Ἐφυγες τὴν αὐγὴ γιὰ τὸ στρατό σου.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Πῶς;

ΣΩΣΙΑΣ

Σωστὰ μιλᾷει, θυμᾶται τ' ὄνειρό της
καὶ τώρα σ' τὸ διηγίεται. — Ὅμως, κυρά μου,
θὰ 'πρεπε, μόλις ξύπνησες, στὸ Δία
ποὺ τὸ κακὸ ξορκίζει νὰ προσφέρεις
λιβανωτοὺς καὶ πίτες κριθαρένιες.

ΑΛΚΜΗΝΗ

Ἄλλμονό σου, κακομοίρη.

ΣΩΣΙΑΣ

Ἄμα σὲ νοιάζει, τότε φρόντισέ το.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Δεύτερη Πράξη

ΑΛΚΜΗΝΗ

Ἔτσι ἀτιμώρητα θὰ μοῦ μιλάει;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Σκάσε. — Κι ἐσύ γιὰ λέγε. Ἄπο κοντά σου
σήμερα μὲ τὸ χάραιμα ἔχω φύγει;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Καὶ τότε ποιὸς λοιπὸν, ἂν ἔχι οἱ δύο σὰς,
μοῦ ἰστόρησε πῶς γίνηκεν ἡ μάχη;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Κι αὐτὸ τὸ ξέρεις;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Ἄφου ἀπὸ σένα τ' ἄκουσα, πῶς πῆρες
μιὰ πολιτεία τραγὴ καὶ τὸν Πτερέλα,
τὸ βασιλιά της, ὁ ἴδιος ἔχεις σφάζει.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Ἐγὼ σοῦ τὰ εἶπα αὐτά;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Ἐσύ, κι ἤτανε κι ὁ Σωσίας μπροστά μας.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Μ' ἔχεις ἀκούσει ἐσύ νὰ τὰ διηγίέμαι;

ΣΩΣΙΑΣ

Ἐγὼ ν' ἀκούσω; Ποῦ;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Ρώτησε τούτην.

ΣΩΣΙΑΣ

Σὺν ἡμῶν ἀπροστά, δὲν ἔχει γίνει
τέτοια κουβέντα, ἀπ' ὅσο ξέρω.

ΑΛΚΜΗΝΗ

Παραξένο πού δὲ σὲ βγάζει ψεύτη.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Γιὰ ἔλα δῶ, Σωσία, κοίταξέ με.

ΣΩΣΙΑΣ

Σὲ κοιτάω.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Θέλω νὰ πεῖς μονάχα τὴν ἀλήθεια,
νὰ μὴ μοῦ χαριστεῖς. Μ' ἔχεις ἀκούσει
νὰ εἶπα σήμερα ὅσα λέει ἐκεῖνη;

ΣΩΣΙΑΣ

Ἐχασες, μὰ τὸ Δία, τὰ μυαλά σου
καὶ κάτι τέτοιο μὲ ρωτᾷς; Γιὰ πρώτη

φροῶ κι ἐγὼ μαζί σου δὲν τὴ βλέπω;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Λοιπὸν, Ἀλαμῆνη; Τὸν ἀκούεις;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Ναί, τὸν ἀκούω, ψέματα ἀραδιάζει.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Οὔτε τὸν ἀντρα σου, οὔτε αὐτὸν πιστεύεις;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Ὅχι, γιὰτὴν περισσότερο πιστεύω
στὸν ἑαυτὸ μου, καὶ μονάχα ξέρω
πὼς ὅλα γίναν ὅπως σᾶς τὰ λέω.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Καὶ λές πὼς ἦρθα χτές;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Σήμερα τὸ πρωὶ ἔφυγες, τ' ἀρνιέσαι;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Καὶ βέβαια τ' ἀρνιέμαι, μὲν τὴν
στὸ σπῆτι μου γυρίζω καὶ κοντά σου.

ΑΛΚΜΗΝΗ

Μὰ σὲ παρακαλῶ, καὶ τοῦτο ἀκόμη

Θὰ μοῦ ἀρνηθεῖς; Ἐνα χρυσὸ κροντήρι
δὲ μοῦ ἔχεις χαρισμένο, τὸ βραβεῖο
πού, καθὼς εἶπες, στὸ στρατὸ σοῦ δῶσαν;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Μὰ τὸ θεό, ποτέ μοι τέτοιο δῶρο
δὲ σοῦ ἔκανα οὔτε μίλησα γιὰ τοῦτο.
Λογάριαζα ἄμωσ νὰ σοῦ τὸ χαρίσω
κι ἀκόμη λογαριάζω, μὰ ποῖός σ' τὸ ἔπε;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Ἐσύ, καὶ μοῦ ἔδωσες ὁ ἴδιος τὸ κροντήρι.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Γιὰ μιὰ στιγμή, παρακαλῶ, γιὰ στάσου.
Στ' ἀλήθεια μὲ ξαφνιάζει αὐτό, Σωσία.
Γιὰ τὸ χρυσὸ τὸ κύπελλο πῶς ξέρει,
ἂν δὲν τὴ βρήκες μόνος σου πρὶν λίγο
καὶ δὲν τῆς ἐξιστόρησες τὰ πάντα;

ΣΩΣΙΑΣ

Τίποτα δὲν τῆς εἶπα, μὰ τὸ Δία,
κι οὔτε μονάχος μοι ποτὲ τὴν εἶδα.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Τί σοὶ παλιολόγομαι εἶναι τοῦτος.

ΑΛΚΜΗΝΗ

Θέλεις νὰ φέρω τὸ κροντήρι;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Ναί.

ΑΛΚΜΗΝΗ

Ἦραϊά. — Θεσσάλα, φέρε ἀπὸ τὸ σπῆτι
τὸ κύπελλο πού μοῦ ἔδωσε ὁ καλός μου.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Γιὰ ἔλα δῶ, Σωσία, γιατίι θά ἔναι
τρανό, μεγάλο θάμα, πάνω ἀπ' ἔλα,
ἂν ἔχει τὸ χρυσὸ ποτήρι ἐκείνη.

ΣΩΣΙΑΣ

Ἀληθινὰ πιστεύεις κάτι τέτοιο;
Ἐδῶ μὲς στὸ σεντούκι τὸ φυλάγω,
μὲ τὴ σφραγίδα σου σημαδεμένο.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Δὲν πείραξε κανένας τὴ σφραγίδα;

ΣΩΣΙΑΣ

Κοίταξε ὁ ἴδιος.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Μάλιστα. Εἶναι ὅπως τὴν εἶχα βάλει.

τὸ τραπέζι καὶ πήγαμε γιὰ ὕπνο.

Ἐκάθισες νὰ φᾶς.

ΑΛΚΜΗΝΗ

ΣΩΣΙΑΣ

Λαμπρά. Συνέχισε τὶς ἐρωτήσεις.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Σταμάτα ἐσύ. — Γιὰ λέγε παρακάτω.

ΑΛΚΜΗΝΗ

Σέρβιραν τὸ φαί· φάγαμε ἀντάμα.

Ἐκάθισα στὸ ἀνάκλιτρο μαζί σου.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Στὸ ἴδιο ἀνάκλιτρο;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Στὸ ἴδιο.

ΣΩΣΙΑΣ

Τὰ φαγοπότια ἐτοῦτα δὲ μὲ ἀρέσουν!

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Ἄσ' τηγε νὰ μιλήσει. — Καὶ κατόπι;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Εἶπες πὼς νύσταζες. Σηκώσαν τότε

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Κι ἐσύ ποῦ πλάγιασες;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Στὸ ἴδιο τὸ κρεβάτι μας, μαζί σου.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Ἦ σουφορά!

ΑΛΚΜΗΝΗ

Τί σοῦ συμβαίνει;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Πάει, μὲ ἀφάνισε!

ΑΛΚΜΗΝΗ

Καλὲ τί λές. Ἐγὼ ποῦ σ' ἀγαπάω.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Μὴ μοῦ μιλάς.

ΣΩΣΙΑΣ

Τί ἔπαθες;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Ἄχ! δυστυχία τοῦ δόλου, μοῦ ἀτιμάσαν,

ὄσο ἔλειπα στή μάχη, τὴ γυναίκα.

ΑΛΚΜΗΝΗ

Γιὰ τὸ θεό, γιατί ἔτσι μὲ ντροπιάζεις,
ἄντρα μου, καὶ μὲ τέτοια βαριά λόγια;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Ἄντρας δικός σου ἐγώ; Μὴ μὲ φωνάζεις
μ' αὐτὸ τὸ ψεύτικο ὄνομα, εἶσαι ψεύτρα.

ΣΩΣΙΑΣ

Τὰ πράματα μπερδεύουν, ἔχει γοῦστο
νὰ 'ναι ἡ γυναίκα τοῦτος κι ὄχι ὁ ἄντρας!

ΑΛΚΜΗΝΗ

Τι ἔκανα λοιπὸν καὶ μὲ προσβάλλεις;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Κατηγορεῖς ἐσὺ τὸν ἐαυτό σου
κι ἀκόμη μὲ ρωτᾷς γιατί ἔχεις φταίξει;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Καὶ σὲ τί φταίω, ἀν πλάγιασα μαζί σου;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Μαζί μου; Τι ξαδιαντροπιά, τί θράσος!
Κοίτα νὰ βρεῖς λίγη ντροπή, ἀν δὲν ἔχεις.

ΑΛΚΜΗΝΗ

Ἡ ἀτιμία αὐτὴ ποῦ μοῦ φορτώνεις,
ἀταίριαστή 'ναι στή γενιά μου, κι οὔτε
παγίδες κι ἀν μοῦ στήσεις, θὰ μπορέσεις
νὰ πεῖς πὼς εἶμαι ἐγὼ ἀπιστὴ γυναίκα.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Μά τοὺς ἀθάνατους θεούς, Σωσία,
ἐσὺ τουλάχιστο μ' ἀναγνωρίζεις;

ΣΩΣΙΑΣ

Σχεδόν.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Δὲν ἔφαγα χτὲς βράδου στὸ καράβι,
στὸ περσινοῦ λιμάνι;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Ἔχω καὶ μάρτυρες γι' αὐτὰ ποῦ λέω.

ΣΩΣΙΑΣ

Τίποτα δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω,
ἐχτὸς κι ἀν κάποιος Ἄμφιτρούωνας ἄλλος
τὰ ἔργα σου τελειώνει ἐδῶ, ὅταν λείπεις,
κι ὄλες σου τίς δουλειές ἀντὶ γιὰ σένα.
Ὁ κάλπικος Σωσίας μὲ ξαφνιάζει,
ὁμῶς ὁ νέος Ἄμφιτρούωνας, ἄλλο,

στά σίγουρα, τρανότερο είναι θάμα.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Δὲν ξέρω τὴ γυναίκα αὐτῆ τοῦς μάγος
τὴν ἔχει μὲ τὰ μάγια τοῦ γητέψει.

ΑΛΚΜΗΝΗ

Στὸν ὕψιστο σοῦ δρκίζομαι τὸ Δία
καὶ στῆς φαμίλιας τὴν προστατίσσα "Ἡρα,
ποῦ 'χω γι' αὐτὴν τόσο μεγάλο σέβας
καὶ τόσο τὴν τιμῶ, κανεὶς ὡς τώρα,
ἔξδν ἐσύ, δὲν ἔσμιξε μαζί μου
κι οὐδὲ τὴν ἀρετῆ μου ἔχει ντροπιάσει.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Μακάρι νά 'ταν ἡ ἀλήθεια.

ΑΛΚΜΗΝΗ

Τὴν ἀλήθεια σοῦ λέω, ἀλλὰ τοῦ κάκου,
γιατὶ δὲ θέλεις πιά νὰ μὲ πιστέψεις.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Εἶσαι γυναίκα κι ἀφοβα ἔρκο παίρνεις.

ΑΛΚΜΗΝΗ

"Ὅπως ἀθῶος, πρέπει νά 'χεις θάρρος
κι ἔτσι νὰ προστατεύεις τὸν ἑαυτό σου.

Δείχνεις πολὺ γυναίκα.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

ΑΛΚΜΗΝΗ

"Ὅπως ταιριάζει σὲ μιὰ ἀθῶα.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Κατὰ τὰ λόγια σου, ἔτσι βέβαια μοιάζεις.

ΑΛΚΜΗΝΗ

'Ἡ προίκα μου δὲν εἶναι αὐτὴ τοῦ ὀ κόσμος
τὴν ὀνομάζει προίκα, μὰ ἡ γαλήνια
διάθεση, ἡ ἀγνότητά, τὸ σέβας
γιὰ τοὺς θεοὺς, ἡ ἀγάπη στοὺς γονιούς μου,
ἡ ταπεινοφροσύνη κι ἡ ἐγκράτεια,
ἡ στοργὴ στοὺς δικούς μου, ἡ προθυμία
νὰ ὑπηρετῶ τὸν ἄντρα μου, κι ἀκόμην
φέρσιμο γενναϊόδωρο καὶ δίκιο.

ΣΩΣΙΑΣ

Λοιπὸν, μὰ τὸ θεό, ἂν λέει ἀλήθεια,
καλύτερη γυναίκα δὲν ὑπάρχει.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Τόσο πολὺ μ' αὐτὰ μ' ἔχει μαγέψει,
ποῦ τώρα πιά δὲν ξέρω καὶ τοῦς εἶμαι.

ΣΩΣΙΑΣ

Ὁ Ἀμφιτρύωνας εἶσαι δίχως ἄλλο,
 μὰ πρόσεξε μὴ χάσεις τὸν ἐαυτό σου,
 γιατί ἀπὸ τότε ποὺ ῥθαίμε ἐδῶ πέρα,
 περιέργα παραλλάζουν τοὺς ἀνθρώπους!

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Γυναίκα, νὰ τὸ ξέρεις, δὲ θ' ἀφήσω
 τὰ πράγματα ἔτσι, θὰ τὰ ξεδιαλύνω.

ΑΛΚΜΗΝΗ

Αὐτὸ θέλω νὰ κάνεις, μὰ τὸ Δία.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Λοιπὸν, ἀπάντησέ μου· ἀπ' τὸ καράβι
 τὸ συγγενή σου ἂν φέρω τὸ Ναυκράτη
 ποὺ ἀντάμα ταξιδέψαμε, καὶ ψεύτρα
 σὲ βγάλει γιὰ τίς πράξεις τούτες, τότε,
 γιὰ πές μου τί σοῦ ἀξίζει; Θά 'ναι δίκιο
 τὸ γάμο μας αὐτὸν νὰ διαλύσω;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Ἄν ἔχω φταιξει, θά 'ναι δίκιο.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Ὁραῖα, συμφωνεῖς. — Ἐσὺ Σωσία,
 βάλε στὸ σπῆτι αὐτούς, ἐγὼ θὰ πάω

νὰ φέρω τὸ Ναυκράτη ἀπὸ τὸ πλοῖο.

ΣΩΣΙΑΣ

Τώρα, κυρά, κανεῖς δὲ μᾶς ἀκοῦει.
 Λέγε μου τὴν ἀλήθεια, μὲς στὸ σπῆτι
 εἶναι κάποιοι Σωσίας ποὺ μοῦ μοιάζει;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Πανάθλιε δαῦλε, χάσου ἀπὸ μπροστά μου,
 ἀντάξιός σου ἀφέντη σου σὲ δὲλα.

ΣΩΣΙΑΣ

Ἄφοῦ προστάξεις, χάνομαι, κι ἀμέσως.

ΑΛΚΜΗΝΗ

Μὰ τὸ θεὸ, παράξενα εἶναι τούτα,
 μὲ ψέματα νὰ μοῦ φορτώνει τέτοιες
 ὁ ἄντρας μου ντροπές. Γὰ πάντα ὥστόσο
 ὁ συγγενὴς θὰ μοῦ τὰ πεῖ Ναυκράτης.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Ἀλήθεια, δίδυμα εἶπες;

ΒΡΟΜΙΑ

Δυὸ γιούς.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Οἱ θεοὶ μὲ παραστέκουν.

ΒΡΟΜΙΑ

Ἄσε με νὰ μιλήσω, γιὰ νὰ μάθεις πόσο σᾶς βοηθοῦν κι αὐτὴν κι ἐσένα.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Λέγε.

ΒΡΟΜΙΑ

Σήμερα, σὰν τὴν ἐπίασαν οἱ πόνοι καὶ λίγο πρὶν ἀρχίσει νὰ γεννάει, καθὼς τὸ ἔχουν οἱ ἔγκυες συνήθεια, φώναξε τοὺς θεοὺς νὰ τὴ συντρέξουν μὲ χέρια καθαρὰ καὶ σκεπασμένο κεφάλι. Τότε ἀκούστηκε μεγάλο σύβροντο κεραινοῦ. Νομίσαμε ὅλες πὼς θὰ γκρεμίζονταν τὸ σπίτι ἀκέραιο. Στραφοκοποῦσε, λὲς κι ἦταν χρυσάφι...

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Τέλειωνε πιά, ἀρκετὰ μ' ἔχεις παιδέψει μὲ κοροϊδίες. Τί ἔγινε κατόπι;

ΒΡΟΜΙΑ

Μέσα σ' αὐτὴ τὴ σύγχυση ἡ καλή σου, δέχως νὰ τὴν ἀκούσει νὰ βογκάει κανεὶς ἢ νὰ στενάζει, εἶχε γεννήσει. Ἀληθινά, μιὰ γέννα χωρὶς πόνους!

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Χαίρομαι, κι ἄς μού φέρθηκε ἔτσι.

ΒΡΟΜΙΑ

Ἄφησε τώρα αὐτὰ καὶ πρόσεξέ με. Μετὰ τὴ γέννα, ἀμέσως μᾶς προστάζει τὰ δυὸ μωρὰ νὰ πλύνουμε· ὑπακούμε. Μὰ τὸ βρέφος ποὺ πῆρα ἐγὼ νὰ λούσω, πόσο τρανὸ καὶ δυνατὸ ἦταν, Θέ μου!

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Πράματα θαυμαστὰ μοῦ λές· ἂν εἶναι ἀλήθεια, τότες οἱ θεοὶ ἔχουν δώσει σίγουρα στὴ γυναῖκα μου βοήθεια.

ΒΡΟΜΙΑ

Θὰ παραξενευτεῖς περισσότερο, ὅταν

σου πῶ και τ' ἄλλα. Μόλις μέσ στίς κούνιες βλάμαε τὰ μωρά, ψηλά ἀπ' τὴ στέγη δυὸ φίδια, δρακοντόφιδα πελώρια, κατέβηκαν στὸ πάτωμα κι ἀμέσως σήκωσαν μὲ φοβέρα τὰ κεφάλια.

ΑΜΦΙΤΡΙΩΝΑΣ

Ἔχ! τὰ παιδιὰ μου!

ΒΡΟΜΙΑ

Μὴ φοβᾶσαι. Τὰ φίδια ρίχναν σ' ὅλους φριχτὲς ματιὲς τριγύρω. Μόλις εἶδαν τοὺς διδυμούς, γοργὰ σ' αὐτοὺς σουρθεῖχαν. Τρεμάμενη ἀπ' τὸ φόβο γιὰ τὰ βρέφη, και γιὰ τὸν ἑαυτὸ μου, δῶθε κεῖθε τὴν κούνια τοὺς τραβοῦσα, ὅμως τὰ φίδια γοργότερα μὲ κνηγοῦσαν. Ὅταν τὸ 'να μωρό, τὸ πιὸ δυναμωμένο, τ' ἀντίκρισε, πηδάει ἀπ' τὰ στρωσίδια, ρίχνεται καταπάνω τους κι ἀρπάζει σφιχτὰ σὲ κάθε χέρι του κι ἀπὸ ἓνα.

ΑΜΦΙΤΡΙΩΝΑΣ

Τί θαύματα μοῦ λές, ἀπίστευτα εἶναι και φοβερὰ. Μὲ κάνουνε και τρέμω σύγκορμος ὅλα τοῦτα ποὺ διηγείσαι. Συνέχισε ὅμως· τί ἔγινε κατόπι;

ΒΡΟΜΙΑ

Τὸ μωρὸ ἔπνιξε τὰ φίδια. Ἀμέσως τότε μιὰ βροντερὴ φωνὴ λέει στὴν Ἀλκιμήνη.

ΑΜΦΙΤΡΙΩΝΑΣ

Ποῖς ἦταν;

ΒΡΟΜΙΑ

Ὁ τρανὸς κυβερνήτης τῶν ἀνθρώπων και τῶν θεῶν, ὁ Δίας. Εἶχε σμίξει κρυφὰ μὲ τὴν Ἀλκιμήνη κι ἦταν γιὸς του τὸ βρέφος ποὺ ἔπνιξε τὰ φίδια. Τὸ ἄλλο δικό σου ἦταν παιδί· ἔτσι μᾶς εἶπε.

ΑΜΦΙΤΡΙΩΝΑΣ

Εἶναι μεγάλη, μὰ τὸν Πολυδεύκη, τιμὴ γιὰ μένα, τέτοια μὲ τὸ Δία μοιρασιά νά 'χω! Πήγαينه στὸ σπίτι και πὲς νὰ μοῦ ετοιμάσουν τὰ καθάρια κύπελλα γιὰ θυσία, γιὰ νὰ ζητήσω συχώρεση ἀπ' τὸ μέγα Δία μὲ πλήθος σφαχτάρια. Και τὸ μάντη θὰ φωνάξω τὸν Τειρεσία νὰ μὲ συμβουλέψει τὸ τί θὰ κάνω, ἀφοῦ τοῦ ἐξιστορήσω τί γίνηκε. —Μὰ τί 'ναι αὐτό; Βροντάει βαριά σὰν κεραυνός. Θεοί, βοηθήατε.

ΔΙΑΣ, από ψηλά

Ἡσύχασε, Ἀμφιτρύωνα, προστάτης ἦρθα γιὰ σένα καὶ γιὰ τοὺς δικούς σου. Τίποτα μὴ φοβάσαι. Χρησιμολόγησ καὶ μάντεϊς ἀφησέ τους. Εἶμαι ὁ Δίας καὶ θὰ σοῦ πῶ καλύτερα ἀπὸ κείνους τὰ τωρινὰ καὶ τὰ μελλούμενα, ὅλα. Καὶ πρῶτα πρῶτα πῆρα τὴν Ἀλκιμήνη στὴν ἀρκαλιὰ μου· ἀπὸ τὴν ἑνωσή μας ἐγέννησε ἓνα γιό, μὰ κι ἀπὸ σένα, σὰν ἐφευγες στὸν πόλεμο, ἔχει πιάσει παιδί. Τὰ ἔχει μαζί γέννησει. Ἐκείνο ποῦ ἔναι δικό μου σπέρμα, αἰώνια δόξα μὲ τὰ ἔργα του θὰ σοῦ χαρίσει. Πάλι τὴν πρωτινὴ σου δεῖξε τρυφεράδα στὴ γυναίκα σου Ἀλκιμήνη· δὲν ἀξίζει νὰ τὴν κατηγορεῖς. Ἡ δύναμή μου τὴ νίκησε. Πηγαίνω στὰ οὐράνια.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Θὰ γίνεϊ ὅ,τι προστάζεις, κι ἐσύ κάνε, παρακαλῶ, τὰ ὅσα μοῦ ἔχεις τάξει. Τὸ γέρο Τειρεσία θὰ παρατήσω.

— Καὶ τώρα, θεατές, χειροκροτήστε δυνατὰ, τὸν τρανὸ τιμώντας Δία.

Ο ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ
ΤΟΥ

ΤΙΤΟΥ ΜΑΚΚΙΟΥ ΠΛΑΥΤΟΥ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

ΤΑΣΟΥ ΡΟΥΣΣΟΥ
ΤΥΠΩΘΗΚΕ

ΤΟΝ ΑΠΡΙΛΙΟ ΤΟΥ 1978
ΣΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΓΡΑΦΙΚΩΝ
ΤΕΧΝΩΝ Κ. ΜΙΧΑΛΑΣ Α.Ε.
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ
ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
(ΔΙΔΡΤΗΣ: ΣΧΟΛΗ ΜΩΡΑ-ΓΤΗ)
ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
Ε. Χ. ΚΑΣΔΑΓΛΗ

ΔΙΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΕΠΟΥΔΩΝ